

DEJVID KLEJTON

**HRIST, ZAKON
I PRAZNICI**

Naziv:

**Hrist, zakon i praznici
(knjiga je sastavljena od autorskih
tekstova Dejvida Klejtona)**

Izdavač:

**Hrišćanska mreža EX-YU
www.hriscanskamreza.net**

Kompilacija i priređivanje:

Zdravko Vučinić

Dizajn korice:

Đorđe Stanišić

Elektronsko izdanje, 2018.

SADRŽAJ

1. Zašto je Bog dao zakon?	4
2. Glavna svrha zakona je da spoznamo greh u nama	8
3. Da li grešnici umiru zbog prestupa zakona?	15
4. Zakon ne može učiniti čoveka pravednim	27
5. Tajna bezakonja	32
6. Da li je zakon ukinut?	51
7. U čemu je danas značaj Deset zapovesti?	56
8. Slovo zakona je slika uzvišenije realnosti - Hrista	58
9. Da li je držanje praznika pogrešno?	62
10. Obrezanje, praznici, zakon - sporna pitanja u „Galatima“ ...	77
11. Opravdavanje držanja praznika	97
12. Tip & antitip	104
13. Zašto Stari savez?	115
14. Stari savez - najveća parabola	128
15. Subota bez zakona	135
16. Obećanje & zakon	139
17. Mrtvi zakonu	148
18. Zakon Duha	152
19. Hrišćanstvo bez Hrista	159
20. Oslobođeni zakona	166

1. ZAŠTO JE BOG DAO ZAKON?

„A Zakon je došao kasnije kako bi se prestup još jasnije pokazao. Ali gde se pokazao greh, blagodat se pokazala u još većoj meri.“ (Rimljanima 5:20)

Kaže se da nam je zakon bio dat kako bi se „prestup još jasnije pokazao.“ Čovekovo stanje je bilo beznadežno. Bio je izopačen i izgubljen, ali kako je on to mogao znati? Kako je mogao biti naveden da vidi sebe takvog kakav je bio kako bi mogao da potraži lek? Ovo je bila jedna svrha zakona. Zakon je stupio na scenu „kako bi se prestup još jasnije pokazao“ - „*kako bi greh preko propisa postao još mnogo grešniji* (Rimljanima 7:13).“

Kao što Pavle kaže, „*Ali nikada ne bih shvatio šta je greh da nije bilo Zakona* (Rimljanima 7:7).“ Zakon je bio dat kako bi čovek mogao da pokuša da ga drži, i u tom pokušavanju da ga drži mogao da prepozna da postoji nešto u njemu što on ne može da nadvlada. On bi prepoznao da mu je potrebna pomoć spolja, van njega, i ovo bi ga vodilo da se okrene Hristu.

„Čemu onda Zakon? Bio je dodat radi prestupa, dok ne dođe seme koje je obećano, bivši prenesen preko anđela u ruke posrednika.“ (Galatima 3:19)

Ali zakon je takođe služio još jednoj svrsi. Bio je „dodat radi prestupa.“ Pošto se greh jasno pokazao i urođena iskvarenost ljudskog srca proizvela sve moguće vrste zločina, postojala je potreba da se čovek disciplinuje i obuzda. Čak i među onima koji su se zvali Božjim narodom postojala je potreba za sistemom koji bi obuzdavao prirodne sklonosti telesnog srca. Zbog toga je Bog postavio Izrael „pod zakon.“ Bog ih je postavio pod sistem upravljanja gde je vladao zakon. Ovo nije bio Božji konačan plan već samo privremen način bavljenja problemom. Takav plan nikada ne bi mogao da proizvede istinsku

pravednost, ali postojala je potreba da se obuzda čovekovo prirodno iskvareno ponašanje. I tako je „zakon bio dodat radi prestupa dok ne dođe seme koje je obećano“ (Galatima 3:19). Zapazite da je ovaj sistem trebalo da traje samo „*dok ne dođe seme.*“ „*A otkako je došla vera, više nismo pod starateljem.*“ (Galatima 3:25)

Ako vodovodna cev u kuhinji pukne neko može uzeti parče drveta i zapušiti rupu dok pravilno ne otkloni kvar. Parče drveta može delimično sprečiti curenje ali nije zadovoljavajuće ostaviti takvo stanje. Ovo je privremena mera dok se ne bude moglo uraditi nešto savršnije. Biblija kaže da je Bog upravo to radio sa zakonom, on je uveo sistem koji zahteva od čoveka da radi i ponaša se na određen način i da bude pod određenom disciplinom. On je znao da ovaj sistem nikada ne bi mogao da spasi čoveka. On je znao da ljudi neće savršeno držati zakon, zato to nije bio sistem koji je trebalo da traje večno. Ali postojala je određena svrha koju je zakon trebalo da ispuni dok Hrist ne dođe.

Naravno, zakon je dobar i savršen i zauvek ostaje kao standard za ono što je loše i što je dobro. Ali čitav sistem upravljanja gde smo kontrolisani zakonom nije zadovoljavajući zbog toga što zakon može samo da nam kaže kako da se ponašamo, ali nas ne može osposobiti da se ponašamo na način koji sam zakon nalaže.

Način upravljanja decom

U desetoj godini dete i dalje treba da se upravlja prema pravilima svojih roditelja. Kada napuni devetnaest godina roditelji će i dalje za njega imati nekoliko pravila. Ali šta kada napuni 30 godina? Ono će tada biti slobodno od roditeljskih pravila. Ali to ne znači da će njegov život biti nesređen. Ako su pravila obavila svoj posao dok je bilo dete, ono će imati dobro razumevanje onoga što je dobro i loše, i kada

odrase ono će više biti u harmoniji sa tim pravilima nego kada su ta pravila upravljala njenim životom iako je sada slobodno od tih pravila.

Ovo ilustruje zašto je Bog dao Jevrejima zakon. Oni su bili njegova duhovna deca, ali nisu razumeli Božja načela. Oni su 400 godina bili robovi i sve što su znali bile su batine i prokletstvo. Oni nisu mogli da misle za sebe pa ih je Bog stavio pod zakon da ih disciplinuje dok ne dođu u poziciju u kojoj će moći da razumeju jevanđelje. Naravno, postojali su pojedinačni ljudi u Izraelu koji su razumeli jevanđelje. Svi koji će ikada biti spaseni moraju imati osnovno razumevanje jevanđelja, jer niko nikada nije bio spasen zakonom; već uvek jevanđeljem. Ali činjenica je da mnogi Izraelci nisu pronašli jevanđelje i Bog je pokušavao da ih dovede u poziciju u kojoj bi mogli da razumeju i žive jevanđelje.

Sa Hristovim dolaskom zakon je, kao sistem, ispunio svoju svrhu. Božja deca su došla do zrelog doba gde je trebalo da se izdignu do realnosti na koju je ukazivao zakon njihovog detinjstva. Tako sada razumemo šta znači biti pod zakonom. To znači biti pod upravom pravila. Biti oslobođen zakona znači da zakon više ne upravlja sa mnom. Sada je uzrok mog ponašanja promenjena priroda (kroz Hristovo prebivanje Svetim Duhom), a ne to što me pravila drže disciplinovanim.

Galatima 3:24,25 nam kaže:

„Tako nam je Zakon bio staratelj koji nas je vodio do Hrista, da bi se verom opravdali. A otkako je došla vera, više nismo pod starateljem.“ (Galatima 3:24-25)

Hristove sluge

Ono što smo jasno videli je to da mi nismo sluge Starog saveza. Zapovesti napisane na kamenu ne mogu biti fokus hrišćanskog rada. Učinjeni smo „sposobnim slugama Novog saveza“, ne od slova, nego od Duha. *„Gospod je taj Duh... (2. Korinćanima 3:17).“*

Sam Hrist je realnost Novog saveza. On sam je živa realnost zakona. On je realnost svega onoga što su zapovesti opisivale. Mi smo sada sluge, ne mrtvih reči zapisanih na beživotnom kamenu, već žive realnosti na koju su te reči ukazivale. Hrist treba da bude centar i fokus naše službe. Hrist treba da bude sve i u svemu (Kološanima 3:11).

2. GLAVNA SVRHA ZAKONA JE DA SPOZNAME GREH U NAMA

Rimljanima 3:20 nam kaže:

„Stoga iz dela zakona ni jedno telo se neće opravdati u njegovim očima, jer preko Zakona dolazi spoznaja o grehu.“

Rimljanima 7:7 u osnovi kaže istu stvar:

„Dakle, šta ćemo reći? Da li je Zakon greh? Nipošto! Ali nikada ne bih shvatio šta je greh da nije bilo Zakona. I ne bih shvatio šta je požuda da Zakon nije rekao: „Ne poželi!“

Čitavog života sam mislio i razumeo da kroz zakon stičemo definiciju greha. Ovo je popularno razumevanje ovih stihova. Ali da li je to zaista ono što je Pavle govorio?

Pavle kaže, „Nikada ne bih shvatio (znao) šta je greh, da nije bilo Zakona.“ Sada postoje dva moguća značenja ove izjave. Kao što sam napomenuo, postoje dva načina na koja je reč „znati“ upotrebljena u Bibliji. Jedna upotreba reči je da opiše teoretsko znanje (kao što je definisanje ili intelektualno razumevanje). Druga upotreba je lični odnos, lična zajednica, lična intimnost, gde nešto postaje deo nečijeg iskustva. Postoje dve upotrebe reči „znati“ a druga se upotrebljava mnogo češće nego što prepoznajemo. Mnogo puta Biblija govori o poznavanju nečega i mi mislimo da se to odnosi na obično definisanje, onda kada se uopšte na to ne misli.

Sada Pavle kaže, „Nikada ne bih znao šta je greh, da nije bilo zakona, i dok nastavljamo da čitamo pasus u Rimljanima 7, otkrivamo, da on govori o tome kako je spoznao nešto lično i intimno, što je bilo sastavni deo njegovog iskustva. Šta je to spoznao? Šta je to sa čim je imao intimno iskustvo? To je nešto što on naziva greh.

„Jer znam da u meni, to jest u mom telu, ne prebiva ništa dobro. Jer sam sposoban da želim dobro, ali ne i da činim dobro. Jer dobro koje želim da činim, ne činim, nego zlo koje ne želim da činim, to činim. A ako činim ono što ne želim, onda to ne činim više ja, nego greh koji prebiva u meni.“ (Rimljanima 7:18-20)

Delovanje zakona

Kako je znao da je greh prebivao u njemu? Kako je znao da je postojala sila u njemu protiv koje nije mogao da se bori i kojoj nije mogao da se odupre, koja je bila veća od njega? On kaže, *„Nikada ne bih znao šta je greh, da nije bilo zakona...“* (Rimljanima 7:7), *„U stvari, ja sam bio živ dok nije bilo Zakona, ali kad je stigao propis, greh je oživeo, a ja sam umro.“* (Rimljanima 7:9)

Ono što je Pavle govorio je, *„Ja volim Božji zakon svojim umom, ali u sebi pronalazim drugu silu koja se bori protiv želja mog uma i čini me robom sile greha koja je u mom telu.“* Božji zakon ga čini svesnim da postoji greh koji deluje u njemu. On nikada ne bi znao šta je greh da nije bilo zakona, jer kaže da je bez propisa greh mrtav!

Prema Pavlu, glavna svrha zakona je da upoznamo greh! Zakon nas čini svesnim sile koja se nalazi u nama, neprijatelja u nama, koji je snažniji od nas i kome se ne možemo odupreti bilo kojom silom koju posedujemo sami po sebi.

Možemo li primetiti da se ista stvar dogodila Adamu? Bog mu je dao zakon kako bi imao mogućnost da upozna greh. Adam je mogao reći, *„Bez drveta, ja ne bih upoznao greh.“* Pavle kaže, *„Nikada ne bih znao šta je greh da nije bilo zakona,“* (Rimljanima 7:7). Zakon dat Adamu i zakon dat nama služi istoj svrsi. Oba zakona treba da pruže čoveku mogućnost da upozna greh.

Popularno pogrešno razumevanje

Popularno je shvatanje da je uloga zakona da definiše greh i ove Pavlove izjave se upotrebljavaju da bi poduprle ovu ideju. Pavle kaže, „preko zakona dolazi spoznaja o grehu.“ Pavle ovde misli da preko zakona ja postajem svestan greha i postajem svestan prisutnosti ovog neprijatelja u meni.

Način na koji zakon funkcioniše

Zašto ne možemo spoznati greh bez zakona? Zato što, premda je greh naš stalni prijatelj i saputnik i premda je greh sastavni deo našeg bića, bez zakona ćemo hodati u savršenom skladu sa grehom. Nikada nećemo pokušati da mu se suprotstavimo; mi hodamo ruku pod ruku sa grehom, kao prijatelji, jer smo u skladu sa njim. Postoji strana prirode greha koju nismo otkrili i istražili.

Ponekad sam pokušavao da ubedim nekoga da preda svoj život Hristu i dobijao sam odgovor, „Još uvek nisam spreman!“ Takvi ljudi misle da mogu u bilo kom trenutku da ustanu protiv greha i da odluče da žive pravedno! Oni veruju da sila promene leži u njihovim rukama i da je to samo pitanje toga što se još nisu odlučili, ali će se jednog dana odlučiti, i kada to urade, da će se samo promeniti i živeti hrišćanskim životom! Uvek smo sretali takve ljude. Oni misle da imaju sposobnost da se promene, i oni ne znaju istinu zato što još uvek nisu upoznali zakon. Oni šetaju ruku pod ruku sa grehom. Oni su dobri prijatelji sa grehom, i oni misle, „Kad god poželim, mogu se okrenuti i poći u drugom smeru.“ Ali onda dođe dan kada se susretne sa zakonom. Oni prepoznaju da zahtevi zakona važe za njih i onda pokušavaju da idu u drugom smeru, što dalje od greha, pokušavaju da idu različitim smerom od svog životnog saputnika. Ovo se dešava kada saznaju šta je zaista greh! Sada shvataju da se ne mogu izvući tako

lako. Oni upoznaju greh kao što ga nisu znali nikada ranije. Neka prostitutka, lopov, lažov, obmanjivač i pakosna osoba, pokušaju da odbace ove svoje osobine i otkriće ko je i šta je zaista greh! Pavle je to pokušao i kaže nam šta je otkrio:

„Nalazim, dakle, ovaj zakon u sebi: kad želim da činim dobro, u meni je zlo.“ (Rimljanima 7:21)

On opisuje svoj očajnički položaj rečima:

„Jadan sam ti ja čovek! Ko će me izbaviti od tela smrti ove?“ (Rimljanima 7:24)

To je Pavle otkrio kada je zakon postao deo njegovog iskustva i tako je upoznao greh. Postojao je smrtonosni parazit, sakriven u njemu, koji je izjedao njegov život, uništavao ga, ali ga Pavle godinama unazad nije poznavao. U svom neznanju hodao je ruku pod ruku sa smrtnim neprijateljom.

I šta je Bog uradio? Bog je uveo sondu u njegov život; nešto što je moglo istražiti sve ćoškove i razotkriti ovu smrtonosnu stvar zvanu „greh“ i izvesti je na videlo. Izenada je Pavle prepoznao istinu, „postoji uništitelj koji vreba u meni, postoji neprijatelj za koga sam mislio da mi je prijatelj i ja to nisam znao!“ To je saznao preko zakona. Jevrejima 4:12 kaže:

„Jer Božja reč je živa i delotvorna, oštija je od svakog dvoseklog mača i prodire dotle da razdvaja dušu i duh, kosti i njihovu moždinu, i može prosuditi misli i namere srca.“ (Jevrejima 4:12)

Tako zakon funkcioniše. On razdvaja zglobove, kosti, moždinu, ulazi u misli i namere srca, on deli, razdvaja i uređuje i kada se suočimo licem u lice sa Božjim zakonom, iznenada prepoznajemo koliko je smrtonosna ova bolest koja u nama izjeda naše živote!

Ali ako se zaustavimo na zakonu naše stanje će biti najgore moguće, jer ćemo završiti utučeni, prokleti, osuđeni i beznadežni, jer zakon nas može samo dovesti do ovde, nigde dalje. Može nas upoznati sa grehom ali ne može nas izbaviti od njega. To je bila svrha zakona i

to mu je zapravo bila i jedina svrha. Zakon je naš staratelj koji nas dovodi Hristu (Galatima 3:24).

Osoba koja ne poznaje zakon je u boljem položaju od osobe koja se zaustavi samo na zakonu, zato što je osoba koja ne poznaje zakon srećni grešnik!! Oboje su i dalje robovi greha, ali bolje je biti srećni grešnik u neznanju, nego bedni i nesrećni grešnik sa znanjem ako planirate da se zaustavite na zakonu!

Razlika sa Adamom

Interesantno je zapaziti da postoji razlika između toga kako zakon funkcioniše za nas i kako je trebalo da funkcioniše za Adama. U Adamovom slučaju da li je Bog želeo da on upozna greh? Ne! Ali u slučaju Adamovih palih potomaka Bog je želeo da mi upoznamo greh! U Adamovom slučaju greh je bio van njega. Kada je neprijatelj van nije potrebno da ga upoznate. Zapravo, ukoliko upoznate neprijatelja koji je van smatraće vas izdajnikom. Morate ga držati na odstojanju i dopustiti mu da ostane van. Greh se nalazio van i Bog je želeo da greh ostane potpuna nepoznanica za Adama. Ali kad se neprijatelj nalazi unutra postaje imperativ da ga upoznate. Morate da upoznate njegovu silu, njegov uticaj i što je najvažnije treba da budete u stanju da ga prepoznate kao neprijatelja. Potrebno je da upoznate neprijatelja, u suprotnom nikada nećete biti u stanju da se zaštitite od njega.

Drugačija opcija

Postoje hrišćani koji veruju da mi dolazimo na ovaj svet u nekom među-položaju, slobodni da idemo levo ili desno, slobodni da grešimo ili da ne grešimo. Ali to nije istina. Adam je stvoren dobar i imao je izbor da izabere zlo, ako je to želeo.

Da li se ostatak čovečanstva nalazi u istoj poziciji? Ne!

Mi nismo rođeni sa izborom koji je Adam imao. Svi Adamovi potomci rađaju se razdvojeni od Boga, izopačeni i sa potrebom da se nanovo rode! Adam je odabrao da se okrene Sotoni i sebi i tu je postavio celo čovečanstvo zajedno sa sobom. U Adamovom slučaju on je imao jednu opciju, da se okrene od Boga i pravednog života koji je već imao. U našem slučaju, mi takođe imamo jednu opciju (ne dve). Mi imamo opciju da pobegnemo od Sotone, tako što ćemo izabrati Hrista. U stanju u kom se rađamo, mi nemamo mogućnost da izaberemo zlo. Adam je već izabrao umesto nas i mi se rađamo u tom grešnom izopačenom stanju, odvojeni od Boga, nesposobni da činimo pravdu. U Adamovom slučaju, nije odvojenost od Boga izazvala njegovo sagrešenje, niti je sagrešio zato što je imao telesan um. Adam je lično doneo slobodnu odluku. Adam je stvoren ujedinjen sa Bogom. Ali u slučaju svih drugih ljudi situacija je drugačija. Mi smo sagrešili davno pre nego što smo bili u stanju da načinimo inteligentan izbor. Sagrešili smo mnogo pre nego što smo bili svesni toga što smo radili. Da li je to zato što je svako načinio isti izbor koji je Adam načinio? Ne, Adamovi potomci nisu imali ovu mogućnost.

Božji putevi su divni. On je upotrebio zakon da zaštiti Adama, da ne upozna neprijatelja koji je bio van. Ali sada, kada je Adam otvorio vrata i pustio neprijatelja unutra, Bog upotrebljava zakon da bi nam pomogao da identifikujemo neprijatelja, kako bismo mogli da ga se oslobodimo.

Ne zaustavljajte se na zakonu

Iako je zakon važan deo Božjeg plana, on mora zauzeti ispravno mesto u tom planu. Ne smemo poverovati da smo u pronalaženju zakona došli do pozicije u kojoj Bog želi da budemo! Zakon je istražitelj, ispitivač, i on kaže, „Imaš problem, bolestan si i zaražen!“ Ali zakon

ne može ići nigde dalje. On me osuđuje i čini utučenim i ništa više osim toga, tako da Pavle kaže:

„U stvari, ja sam bio živ dok nije bilo Zakona, ali kad je stigao propis, greh je oživeo, a ja sam umro.“ (Rimljanima 7:9)

Najveće znanje

Adamov problem je bio taj što je pustio greh unutra. Naš problem je u tome što ne možemo da izađemo. Zakon mi pomaže da upoznam greh, ali kada ga upoznam moram ići korak dalje. Jovan 17:3 kaže:

„A ovo je život večni: da poznaju tebe jedinog istinitog Boga i Isusa Hrista koga si poslao.“ (Jovan 17:3)

Biblija ne govori o teoretskom znanju koje su imale lude devojke. Ona govori o dinamičkom iskustvu gde naši životi postaju sastavni deo Božjeg života, na sličan način kao što muž „poznaje“ svoju ženu. Ja sam poznavao svoju ženu, ali je nikada nisam poznavao na ovaj način sve dok nisam stupio u intimnu zajednicu sa njom, gde dvoje postaju jedno telo. Na to Biblija misli! Kada postoji ovakav odnos ili zajednica, on donosi plod - rađa se dete. Kada upoznate Boga, kada upoznate Hrista, to će roditi plod i to će biti prirodan proizvod zajednice. Zakon nam pomaže da upoznamo greh; ali nemojmo se tu zauzavati! Moramo nastaviti do sledeće vrste znanja. Moramo upoznati Boga i Njegovog sina Isusa Hrista. Ovo znači večni život. Hrist je došao i uništio neprijatelja. Zakon je pronašao neprijatelja, ali Hrist ga je uništio.

„Jer ono što je Zakonu bilo nemoguće, u čemu je bio slab zbog tela, to je Bog učinio, poslavši svog Sina u obličju grešnog tela, i što se tiče greha osudio greh u telu.“ (Rimljanima 8:3)

Hrist je pronašao neprijatelja koji vreba iznutra, osudio ga i uništio ga. Hvala Bogu za Isusa!

3. DA LI GREŠNICI UMIRU ZBOG PRESTUPA ZAKONA?

Dok razmatramo naslov ovog poglavlja, možemo pomisliti, „pa, grešnik mora umreti jer zakon dokazuje da je kriv i zahteva njegovu smrt.“ Mi gledamo smrt grešnika kao potpuno zavisnu od njegovog odnosa prema zakonu. Ovaj koncept je duboko ukorenjen u razmišljanje hrišćana, i dok je na neki način ispravan ovo uobičajeno razumevanje ne objašnjava istinu u potpunosti. Razmotrimo na trenutak šta je zapravo zakon. Zakon je u osnovi načelo ili pravilo koje upravlja ponašanjem. Zakon nalaže način na koji funkcionišemo. Ali kada govorimo o zakonu, postoje dve vrste zakona koje treba da razmotrimo. Postoje prirodni i pravni zakoni. Razumevanje ove dve vrste zakona je ključno za pravilno razumevanje razloga zašto grešnik mora da umre.

Prirodni zakoni

U slučaju prirodnih zakona svi ljudi prepoznaju značaj toga da stalno budu usklađeni sa njima. Pravila su ugrađena u prirodu i ne možemo ih menjati ni prilagođavati. Ovi zakoni jednostavno opisuju način na koji priroda funkcionise i oni se nazivaju zakoni, jer priroda primorava sve stvari da se ponašaju u skladu sa ovim naročitim načelima. Od nas se zahteva da delujemo u skladu sa njima. Jedan takav zakon je zakon gravitacije. Ovaj zakon nas primorava da se ponašamo na tačno određen način sa sigurnim znanjem da ako promenimo svoje ponašanje da će uslediti drastične posledice. Na primer, ja mogu da se ne slažem sa zakonom gravitacije i mogu da zakoračim sa krova zgrade od 10 spratova. Ubrzo ću shvatiti da ako se ne budem

ponašao u skladu sa zakonom gravitacije mogu trpeti ozbiljne posledice. Mogu da ne volim prirodne zakone, ali ukoliko ih zanemarim sigurno će uslediti nesrećne posledice. Ovo je istina o svim prirodnim zakonima.

Pravni zakoni

Sa druge strane pravni zakoni su zakoni koje postavlja upravni organ (vlast). Ti zakoni se smatraju dobrim i potrebnim radi skladne egzistencije pojedinaca unutar određenog društva i ovi zakoni nisu podjednako potrebni u svakom društvu. Priroda ovih zakona često zavisi od prirode društva i onih koji upravljaju društvom i donose zakone. Sa ovim zakonima neposlušnost ne donosi uvek posledice. U mnogim slučajevima ovi zakoni se krše i izgleda kao da se prestupnik provlači nekažnjen. Primena ovih zakona nije ugrađena u prirodu kao u slučaju prirodnih zakona. Sa pravnim zakonom, upravni organ mora da uradi dve stvari. Prvo mora da donese zakone, a onda i da ih primeni. On to čini nametanjem kazni za kršenje zakona koje sami moraju primeniti.

Mnogi zakoni koje su uspostavile različite uprave su pogrešni i čak nepravedni. Ali Bog je autor svih prirodnih zakona. Prirodni zakon je uvek dobar. On je stvorio univerzum na savršen način sa ugrađenim prirodnim zakonima kako bi time osigurao postojanje života u ravnoteži i harmoniji.

Priroda moralnog zakona

Moralni zakon je opisan kao „slika“ Božjeg karaktera. Kako je ovaj zakon izložen u Deset zapovesti, objavljen je na donekle ograničen način i ne izražava puninu Božjeg karaktera i može biti bolje opisan

kao „izraz“ Božjeg karaktera, pre nego slika. Međutim, kada se moralni zakon ispravno razume sa svim svojim dubljim implikacijama on svakako izražava kakav je Bog u svojoj moralnoj prirodi, i tada se on može prikladno opisati kao slika Božjeg karaktera. Ovo znači sledeće: *Moralni zakon je ono što Bog jeste*. Bog nije sačinio moralni zakon već je samo pretočio u reči ono što On zaista jeste i dao nam to kao novi način života. Živeti u skladu sa ovim zakonom znači živeti u skladu sa Bogom. Pošto je Bog život, onda živeti u skladu sa Njim znači živeti u skladu sa životom. Međutim, kada osoba prestane da živi u skladu sa moralnim zakonom, onda ta osoba prestaje da bude u skladu sa Bogom i u skladu sa životom. Smrt je sigurna posledica takve odluke! Bog ne mora da osudi ili ubije takvu osobu. Osoba automatski donosi smrt na sebe tako što bira da se odvoji od Boga koji je izvor života. Sada jasno vidimo da je moralni zakon u stvari prirodni zakon. To je zakon prirode. Biti u harmoniji sa njim znači imati život. Napustiti sklad sa ovim zakonom znači prigriliti smrt. Niko ne mora da vas osudi i niko ne mora da vas ubije. Sam greh će obaviti taj posao kao prirodnu posledicu načina na koji zakon funkcioniše.

Kako se smrt pojavila?

U Edenskom vrtu Bog je rekao Adamu: „...jer onog dana kad budeš jeo sa njega, sigurno ćeš umreti.“ (1. Mojsijeva 2:17). Većina ljudi je ovo shvatila kao da Bog preti Adamu; da je Bog zapravo rekao, „ako budeš jeo ovaj plod, biću prisiljen da te ubijem.“

Da li je Bog zaista na to mislio? Da li je Bog zaista pretio Adamu ili mu je dao proročanstvo? Da li je Bog ovim izjavio šta će On da uradi ili je jednostavno upoznao Adama sa prirodnim sledom događaja koji bi usledio ukoliko bi on izašao iz harmonije sa Bogom?

Apostol Pavle kaže:

“Zato, kao što je kroz jednog čoveka u svet ušao greh i preko greha smrt, i tako se smrt proširila na sve ljude jer su svi sagrešili.” (Rimljanima 5:17)

Zapazite, jedan čovek je doneo greh u svet. Kada se pojavio greh smrt se pojavila sa njim. Nije Bog doneo smrt niti je nametnuo čoveku, greh je doneo smrt. Kada se greh pojavio smrt se pojavila jašući na leđima greha! U 1. Korinćanima 15:56 Pavle kaže, da je *“žalac smrti, greh.”* Kada vas nešto ubode (neki insekt), otrov počinje da deluje u vašem telu i konačno dovodi do krajnjeg rezultata. Neko koga ubode smrtonosni škorpion ima u sebi seme smrti. Otrovanost deluje u njemu i na kraju kao rezultat donosi smrt. Zato Pavle kaže, *“žalac smrti je greh.”* Kada vas greh ubode on ubrizgava otrov u vas koji počinje svoj smrtonosni posao, ubijajući vas postepeno, sve dok se vaš život neizbežno ne odvoji od nas.

Pavle kaže da je Adam doneo greh, a greh je doneo smrt. Ova smrt je došla na sve ljude, jer su svi sagrešili. Svi ljudi umiru, samo zato što imaju bolest greha u sebi (Rimljanima 5:12). Hajde da vidimo kako Pavle ovo dokazuje:

“Jer do Zakona je greh bio u svetu, ali greh se ne uračunava ako nema zakona.” (Rimljanima 5:13)

Na koji vremenski period Pavle misli kada kaže, *“do Zakona”*? On govori o periodu pre nego što je dat zakon na planini Sinaj, od stvaranja sveta do trenutka kada je zakon dat Mojsiju. Naravno, zakon je uvek postojao kao prirodno načelo života zbog toga što je zakon izraz Božje prirode, i Bog je uvek bio tu ali ljudi taj zakon nisu razumeli pre nego što je dat na planini Sinaj.

Pavle nastavlja i kaže, *“Ali greh se ne uračunava gde nema zakona.”* Šta je Pavle ovim hteo da kaže? Hteo je da kaže da je greh bio prisutan. Ljudi su bili grešnici, ali Bog im nije uračunavao greh, odnosno nije mogao da ih proglašuje krivim. Zašto nije mogao? Zbog toga što zakon još nije bio dat. Bez zakona ljudi nisu imali jasnu sliku o

tome šta je ispravno a šta pogrešno, i zbog toga ljudi nisu mogli biti jasno okrivljeni za svoja loša dela.

“Ipak, smrt je od Adama do Mojsija carovala i nad onima koji nisu počinili greh sličan prestupu kakav je počinio Adam, koji je tip onoga koji je imao da dođe.” (Rimljanima 5:14)

Uprkos činjenici da zakon nije bio opšte poznat ljudima pre nego što ga je Bog objavio na planini Sinaj (od vremena Adama do vremena Mojsija), ipak je smrt carovala nad ljudima. Svi ljudi su umirali. Pošto im se greh nije uračunavao onda nije Bog mogao biti taj koji ih je osuđivao i ubijao zbog njihove krivice. Oni nisu sagrešili kao što je Adam sagrešio, namerno prestupajući određenu zapovest. Bez zakona nije postojao način da oni budu okrivljeni, pa ipak su umirali. Šta ih je ubijalo? Greh ih je ubijao. Iako nisu imali jasnu sliku o tome šta je ispravno a šta pogrešno ipak su bili u stanju greha koji je Adam prosledio svim ljudima, i taj greh je proizveo smrt u svima. (Rimljanima 5:21, 7:24, Jakov 1:15). Ovo je Pavle želeo da istakne.

Zašto se pojavio pravni zakon?

Pa ipak, nigde se ne poriče da Biblija uči da će ljudima biti suđeno na osnovu zakona, i oni koji se budu našli krivi biće osuđeni na smrt.

„Jer će Bog izneti svako delo na sud, i sve što je skriveno, bilo dobro ili zlo.“ (Knjiga Propovednika 12:14)

„Govorite i postupajte kao oni koji očekuju da će im biti suđeno po zakonu slobode.“ (Jakov 2:12)

Ovaj stih pojašnjava to da su naša individualna dela značajna i da će Bog svako delo uzeti u obzir na sudu. Kako se ovo može objasniti? Ako greh ubija one koji mu padnu u zagrljaj i smrt je neizbežna posledica greha, zašto Bog treba da kazni one koji su počinili greh? Zašto se onda javlja potreba za ispitivanjem dela koja su ljudi činili kako bi svako bio nagrađen, „prema svojim delima?“ Zašto Bog onda nije

ostavio grešnika samog u stanju umiranja znajući da će ga greh ionako na kraju ubiti? Zašto je Bog postavio pitanja u pravni okvir i zašto je uspostavio pravni zakon sa kaznama umesto da ga ostavi tamo gde ga je priroda postavila, ostavljajući greh da konačno uništi one koji su ga prigrlili? U Rimljanima 5:20 nam je rečeno:

„A Zakon je došao kasnije kako bi se prestup još jasnije pokazao. Ali gde se pokazao greh, blagodat se pokazala u još većoj meri.“ (Rimljanima 5:20)

Zakon je dat kako bi prestup postao jasniji; kako bi mogao da se umnoži. Da bi ljudi postali svesni toga koliko je velika sila greha koja postoji u njima.

„Da li je, dakle, ono što je dobro postalo smrt za mene? Nipošto! Ali greh jeste, da bi se pokazao kao greh koji mi preko onoga što je dobro uzrokuje smrt, kako bi greh preko propisa postao još mnogo grešniji.“ (Rimljanima 7:13)

Drugim rečima, kada je Adam sagrešio smrt je došla na sve ljude. Kao posledica toga svi ljudi su postali umešani u loša i zla dela, i svi ljudi su na kraju umirali kao posledica greha. Ali većina ljudi nije imala istinsku predstavu o tome koliko su istinski bili grešni. Ljudi su gledali na smrt kao na normalnu pojavu u svom životu, nisu povezivali način života koji su živeli sa smrću koje je došla na njih. Bog je u svojoj ljubavi morao da pronade način da ljude natera da shvate šta se zaista nalazi u njihovoj prirodi i da ih natera da vide da postoji veza između prirode i smrti - da je greh bio uzrok smrti kako bi mogli da nauče da se plaše greha i da ga mrze. Morao je da postavi sistem na mesto, „kako bi greh preko propisa postao još mnogo grešniji“.

On je izrazio zakon u pravnom obliku kako bi čovek mogao razumeti istinsku prirodu greha.

„Otkriće“ zakona

Isak Njutn je sedeo ispod drveta jabuke, jednog dana, kada mu je jabuka pala na glavu. Radoznanom umu ovog naučnog genija ovaj događaj postao je katalizator čudesnog „otkrića.“ „Zašto je jabuka pala na moju glavu?“ pitao se. „Zašto je jabuka pala naniže umesto naviše?“ Razmišljajući o ovome on je postao svestan činjenice da su stvari oduvek funkcionisale na ovaj način, u svim okolnostima i uslovima. To ga je navelo da formuliše nešto što nam je svima danas poznato kao zakon gravitacije i njemu se pripisuje otkriće ovog zakona.

Naravno, ovaj zakon je postojao davno, pre nego što se Isak Njutn pojavio na sceni, ali kada ga je otkrio, njemu i ostatku sveta delovao je zadivljujuće. Za njega je to bilo potpuno iznenađenje. Isak Njutn je ovaj zakon izrazio rečima i označio ga kao zakon gravitacije. Ali iako ga je izrazio rečima, ovo je bio samo način da se opiše nešto što je oduvek bilo prisutno, još davno pre nego što ga je bilo ko prepoznao. Izražavanje ovog zakona rečima nije stvorilo ili uspostavilo zakon, samo ga je učinilo poznatim i razumljivim u određenom stepenu.

Na isti način, Božji moralni zakon je oduvek postojao. Svi anđeli su mu oduvek bili prirodno poslušni. Lucifer je bio prvi koji je anđelima ukazao i otkrio da je njihovo ponašanje uvek bilo jednosmerno; uvek u skladu sa Božjom voljom. Ova misao, da je postojao zakon koji je upravljao njima, anđelima je delovala kao čudna ideja, jer je njihova služba uvek bila prirodna, radosna poslušnost. Takoreći, Lucifer je „otkrio“ moralni zakon i bio odlučan u tome da mu se ne potčini.

Kako bi Bog omogućio čoveku da razume način na koji funkcioniše moralni zakon, kako bi čovek bio u stanju da otkrije silu greha i primeti povezanost između greha i smrti, Bog je morao da formuliše ovaj zakon, ili drugim rečima da ga izrazi na način koji je čovek mogao da ga razume. Ovo je Bog uradio na planini Sinaj. Pogledajmo ilustraciju koja nam može pomoći da ovo bolje razumemo.

Ilustracija

Pretpostavimo da je grupa ljudi zarobljena na vrhu planine. Svuda okolo su litice bez ikakvog puta kojim bi mogli da siđu odatle. Gledajući niz ove litice sve što mogu videti je tama, jer je podnožje previše daleko da bi se moglo videti. Zapravo u podnožju se nalaze šiljate stene koje čekaju da samelju svakog ko padne ili ko je dovoljno lud da skoči sa ove planine.

Jednog dana, pojavljuje se jedan stranac, niotkuda, i počinje da ubeđuje ljude da se ispod guste tame u podnožju planine nalazi zemlja beskrajne lepote i izobilja - doslovno, raj. On počinje da objašnjava ljudima da onaj koji skoči odatle počinje iznenada da usporava sa padom, čim prođe gustu tamu, i na kraju se, nežno kao pero, prizemlji u ovaj raj. Ovaj stranac čak par puta skače sa vrha planine i vraća sa punim rukama egzotičnog voća. Postepeno, ljudi postaju ubeđeni i počinju da skaču jedan za drugim. Međutim, postoji jedan čovek koji tačno zna šta se dole nalazi. On se u očajanju zalaže za to da ljudi ne skoče i upozorava ih na užasnu sudbinu koja ih čeka, ali uzalud. Ljudi nastavljaju da skaču. Na kraju, ovaj čovek koji je svestan opasnosti, vadi pištolj i staje na sa strane. On kaže „ubiću svakoga ko skoči.“ Nekoliko ljudi odluče da rizikuju i skoče. Po svemu sudeći ovi ljudi su već mrtvi, ali uprkos tome, ovaj čovek ih ubija iz pištolja.

Sada se scenario menja. U početku je pad ubijao ljude koji bi skočili, ali sada je čovek taj koji ih ubija. Umesto da deluje zakon uzroka i posledice - umesto da zakon gravitacije ubija ljude, sada ih čovek ubija. On ima uspostavljen sistem gde se svi moraju povinovati pravilu ili suočiti sa kaznom i ovaj novi sistem je zauzeo mesto zakona uzroka i posledice. Sada postoji pravni zakon („ne skači ili ću te ubiti.“) umesto prirodnog zakona (ako skočiš gravitacija će te ubiti). Prirodni zakon je viši i on postoji oduvek, ali zbog ljudskog neznanja i samodestruktivnih dela ovaj čovek je postavio pravni sistem unutar prirodnog

sistema kako bi spasio one koje prirodni sistem ne može. Zapravo on ubija samo one ljude za koje je već izvesno da će da umru, i pucajući u njih, pre nego što sačeka da se smrskaju na šiljatim stenama, on zapravo pokazuje milost, jer će sada postići nekoliko pozitivnih stvari.

1. Učiniće da se oni koji preostanu, uplaše skakanja. Pod ovim se misli da će pružiti ljudima priliku da žive malo duže, sa nadom da će otkriti istinsku prirodu toga što se nalazi u podnožju i karakter bića koje ih je obmanulo.
2. Sprećiće patnju onih koji se smrskaju o stene ali ne umru odmah.

Naravno, svi ljudi će se plašiti čoveka sa pištoljem. Oni ga mogu zvati tiraninom i čekati priliku da skoče kada on ne gleda. Oni će se buniti u njegovom prisustvu i kriviti njega za to što ih je lišio sreće, iako u stvarnosti on samo radi za njihovo dobro.

Možete li videti paralelu? Zbog toga je Bog postavio pitanja u okvir pravnog zakona zajedno sa neophodnim kaznama. Dajući zakon, Bog je rekao, „ako skočiš, ubiću te.“ Iako je greh uvek ubijao ljude oni ga nisu prepoznavali i plašili ga se. Oni su prihvatili svoj izopačen način života i svoju smrt koja je sledila kao samo jedan način života, i nisu videli razlog da se boje greha i promene svoje puteve. Zbog toga je Bog uspostavio pravni sistem. On je postavio okvir u okviru koga, ukoliko biste ste prekršili utvrđene zakone, zahtevao bi vašu smrt. Sada su se ljudi plašili greha jer su ga dovodili u vezu sa smrću, i pokušavajući da ga odbace od sebe dolazili su do spoznaje koliko je greh čvrsto integrisan u njihovu prirodu. Otkrili su da im je potrebna natprirodna pomoć ukoliko ikada žele da se oslobode greha. I tako je zakon postao njihov staratelj koji je trebalo da ih vodi Hristu. (Galatima 3:24)

Nažalost, mnogi ljudi su počeli da smatraju Boga svojim pravim problemom pošto im je On dao ova pravila i zahtevao od njih da budu poslušni u bolu od smrti. Ljudi bi se pre otarasili Boga nego što bi se otarasili svojih greha i očajavali su pod Njegovim pravilima i krivili

Njega zbog činjenice da oni koji su neposlušni moraju da umru. Činjenica je da nije bilo toliko važno da li će Bog kazniti prestupnika smrću ili neće. Greh bi ga ionako neizbežno ubio.

Razmotrite slučaj pretpotopnih ljudi ili Sodomljana. U jednom slučaju Bog je poslao potop, a u drugom vatru kako bi zbrisao njihove civilizacije. Da Bog to nije uradio šta bi se desilo tim ljudima? Pa, za koju godinu bi ta generacija ionako cela bila mrtva! Greh koji je radio u njima ubio bi ih, kao što ubija sve ljude! I oni bi bili podjednako mrtvi kao kada bi ih ubili potop ili vatra! Pa zašto ih je Bog onda ubio nekoliko godina ranije? Kakvu razliku to pravi. Bog je to učinio zato što je želeo da da objavu, kako bi drugi naučili da se plaše greha i zbog toga da bi postale evidentne dubine do kojih je greh degradirao čovečanstvo.

Tri nivoa

U našem stavu i odnosu prema Bogu ljudi se u osnovi nalaze na tri nivoa.

1. Na prvom, najnižem nivou, ljudi veruju, „ako ne budem poslušan Bogu On će me ubiti.“ Tako se oni plaše Boga i nastoje da mu udovolje iz straha od kazne. Ovo je osnova paganskih religija, ali mnogo puta i Izraelci su imali ovakav odnos prema Bogu podstaknut izopačenim motivima, i na žalost, mnogi hrišćani danas se nalaze na ovom primitivnom nivou razumevanja. Ovi ljudi vide Boga kao problem.
2. Na drugom nivou, ljudi veruju da nije Bog taj koji predstavlja problem već njihova grešna dela. Bog ne želi da ih ubije, ali će morati ukoliko ne promene svoja dela. Pravda će zahtevati da ih On uništi. Ovi imaju bolje shvatanje Boga, ali se i dalje nisu uhvatili u koštac sa stvarnim problemom i oni vide smrt kao neophodan Božji čin zato što ga kontroliše pravda. Oni

smatraju da pravi problem predstavljaju dela koja oni čine. Stoga smatraju da treba da ulože napor da promene svoja dela kako bi mogli da se suoče sa zahtevima zakona. Na ovom nivou grešnici smatraju da je centralno pitanje zadovoljenje pravde.

3. Ali na trećem nivou konačno razumemo! Postoji jedan i samo jedan problem. A to je da je razdvojenost od Boga dovela do bolesti u meni koja se zove greh i on izjeda moj život, on proizvodi zla dela u meni i ubija me. Greh je stvarni uništitelj, a ne pravni zakon koji zahteva smrt grešnika; to je zakon prirode - zakon posledice. Sada prepoznajemo da je stvarni problem u grehu koji se nalazi u meni i da ono što mi treba nije samo promena mojih dela već promena moje prirode. Moram tražiti život samo u Onome koji je u stanju da uradi to za mene. Na ovom nivou, vernik konačno funkcioniše na osnovu pravednosti verom.

Treba da razumemo ovo jer kada naše razumevanje dosegne samo do drugog nivoa onda mi na odnos prema grehu i prema Bogu uvek gledamo iz legalnog okvira. Greh je onda povezan sa detaljima zakona i spasenje je povezano samo sa poslušnošću pravilima. Božja naklonost i sam život su povezani samo sa tim kako odgovaramo na ova pravila. A zapravo ovo je temelj legalizma.

Ne moja dela, već moja priroda

Kada dođemo do trećeg nivoa onda smo spremni da više ne budemo deca i sluge, već sinovi i kćeri (Galatima 4:3,7) i mi razumemo. Nije problem u tome šta radim. Nisu problem moja dela, problem je u tome šta sam ja. To je problem moje prirode. Shvatam da Bog ne ulaže napore da bi promenio moja dela već da je Njegov napor fokusiran na to da mi da novo srce; novu prirodu, što podrazumeva i to da

će se moja dela promeniti. Sada se ne plašim Boga i čak se ni ne plašim svojih dela. Sada se plašim sebe! Sada se više ne borim da promenim svoja dela, već nastojim svim srcem da pronađem i da se potčinim Hristu koji je jedini u stanju da promeni moju prirodu! Moju smrt ne zahtevaju ni Bog ni pravda. Već je to moja grehom prokleta priroda i dok me je Božji zakon doveo do spoznaje i razumevanja, on je nemoćan da reši moj problem. Ja moram doći Hristu (ne pisanom već živom zakonu) da bih mogao imati život (Galatima 3:24); kako bih mogao imati novu prirodu.

Bog je postavio sukob u pravni okvir. On je ustanovio zakone i kazne, ali ovo nije kompletna slika. Ovo je samo slika u slici; sporedan nivo. Prava pitanja postoje na višem nivou, a ne na pravnom nivou; postoje na nivou prirodnog zakona gde smo uključeni u načela koja su ugrađena u svako postojanje u univerzumu.

4. ZAKON NE MOŽE UČINITI ČOVEKA PRAVEDNIM

Božje zapovesti same po sebi su besprekorne. Pavle kaže da su one „svete, pravedne i dobre (Rimljanima 7:12).“ Ali kao način da čoveka učine pravednim ili kao način da se proizvede pobožno ponašanje one su bile beskorisne. Pavle kaže:

„Jer da je bio dat zakon koji bi mogao dati život, tada bi pravednost dolazila putem zakona.“ (Galatima 3:21)

„I ustanovio sam da propis koji je trebalo da vodi u život vodi u smrt.“ (Rimljanima 7:10)

Čoveku je trebala pravednost. Zapovesti su opisivale i zahtevale pravednost. Pa šta je onda bio problem? Zašto je Bog morao da ukine Stari savez zasnovan na zakonu upisanom na kamenu?

„Jer znamo da je Zakon duhovan, a ja sam telesan, prodat u ropstvo grehu.“ (Rimljanima 7:14)

Stari savez nikada ne bi mogao da proizvede pravednost u čoveku. Postojao je suštinski konflikt između dva saveza koji je onemogućavao da se postigne cilj pravednosti. Sa dve kamene ploče objavljena je pravednost i zahtevana poslušnost. Ali reči su samo bile reči urezane u kamen, beživotna slova, i ona su pala na iskvarena srca telesnih ljudi sa svojim zahtevima za pravednošću.

Čovek je želeo pravednost. On je pokušavao i pokušavao da bude poslušan svetom zakonu, savršenom zakonu, ali je bio samo telesan. U takvom stanju nije postojala ni najmanja nada da bismo ikada mogli zadobiti pravednost kroz poslušnost zakonu. Bez obzira na to koliko naporno pokušavao uvek je trpeo neuspeh. Tako da, stari savez, zasnovan na pisanom zakonu, nikada nije mogao da ispuni veliku

potrebu čovečanstava za pravednošću i zbog toga je sistem morao da se promeni.

U Jevrejima 8:7 nam je rečeno da je prvi (stari) savez imao manu i zbog toga je Bog morao da uvede drugi savez:

„Jer da je onaj prvi savez bio bez mane, ne bi bio potreban drugi.“

Zapazimo da je ovaj savez koji je nazvan Novi savez ili drugi savez zapravo Večni savez. To je savez pomoću kojeg su ljudi spaseni u svim dobima i Pavle to naglašava u Galatima 3:16-17. Međutim, u Božjem postupanju sa Izraelom kao nacijom, savez koji je učinjen sa njima na Sinaju ustanovio je prvi savez u smislu njihovog iskustva kao naroda. Pavle kaže da je ovaj savez imao manu i da je zbog toga morao da bude promenjen. U Jevrejima 8:8-9 on nam jasno kaže koja je to mana bila:

„Jer prekoraujući narod, On kaže: Evo, dolaze dani, govori Gospod, kad ću s Izraelovim domom i s Judinim domom zaključiti novi savez, koji nije kao onaj savez koji sam sklopio s njihovim praočevima onog dana kad sam ih uzeo za ruku da ih izvedem iz egipatske zemlje, jer oni nisu ostali u mom savezu, pa više nisam mario za njih, kaže Gospod.“

Mana saveza je bila u narodu. Stari savez je sadržao zakon koji nije imao mane i koji je bio, „svet, pravedan i dobar.“ Ali ljudi od kojih je zakon zahtevao pravednost bili su „telesni, prodati pod greh.“ Sistem nije mogao da funkcioniše jer su zakon i ljudi bili potpuno suprotstavljeni jedno drugom. Poslušnost je bila nemoguća pod ovim uslovima i tako je Bog namerio da ovaj savez treba da traje samo određeno vreme.

„Jer ovo je savez koji ću sklopiti s Izraelovim domom posle tih dana, kaže Gospod. Svoje zakone staviću u njihov um i upisaću ih u njihova srca. Biću njihov Bog, i oni će biti moj narod.“ (Jevrejima 8:10)

Koja je bila razlika između Novog saveza i Starog saveza? Pa u Starom savezu Božji zahtevi su bili zapisani na kamenu. U Novom savezu

bili su napisani na srcu. U Starom savezu postojao je samo pisani zakon (pisane reči), ali u Novom savezu postojao je duh zakona (živa realnost tih reči). U Starom savezu, pravednost je samo bila opisana i zahtevana, ali u Novom savezu pravednost je bila dodeljivana u laskom Božjeg Duha u srce vernika.

Kao što možete videti, Deset zapovesti opisuju pravednost. One objavljuju Božju volju za čovečanstvo besprekornim rečima. Ali one ne mogu same po sebi da proizvedu pravednost. Pravednost se ne stiče vežbanjem ili formiranjem navika. Pravednost je svojstvo prirode, aspekt života, i može se primiti samo rođenjem. Zbog toga zapovesti ne nude rešenje za čovekov problem. Što se tiče grešnika i toga što je telesan i „prodat u ropstvo greha“, jedina svrha koju zakon može imati je da upozna grešnika sa tim koliko je on u potpunosti bedan i beznadežan u svom stanju i da mu pomogne da uvidi koliko je nesposoban da promeni i unapredi svoje stanje. Zakon može samo da ga osudi za njegov greh, ali ne može da ga izbavi od njegovog greha.

Istinski izvor

Ako želimo istinsku pravednost onda moramo da pronađemo izvor pravednosti. Moramo pronaći mesto gde je pravednost proizvedena. Zakon može samo da opiše pravednost, ali ono što je meni potrebno je da nađem mesto gde pravednost postoji sama po sebi kao realnost. Kada je Isak Njutn otkrio gravitaciju zapisao je svoje nalaze i zaključke i njegove reči su opisivale način na koji gravitacija funkcioniše. Čak i danas u školama studenti proučavaju ove reči koje danas nazivamo „Njutnov zakon gravitacije.“ Ipak niko nije dovoljno lud da poveruje da gravitacija postoji u Njutnovim rečima. Oni znaju da su Njutnove reči samo „slovo“ i da ako žele da pronađu gravitaciju moraju da je potraže na nekom drugom mestu. Reči mogu pomoći

osobi da razume gravitaciju ali ne i da je doživi. Ista ovakva povezanost postoji i između pravednosti i Deset zapovesti. Zapovesti mogu da opišu pravednost, ali ne mogu nikada da je proizvedu. I tako Pavle kaže:

„A sada se pokazuje pravednost pred Bogom bez Zakona, o čemu svedoče Zakon i Proroci.“ (Rimljanima 3:21)

Tako vidimo da postoji pravednost „bez zakona“, bez slova zakona. Ona se ne suprotstavlja zakonu, ali je nezavisna od zakona, jer je zakon ne može proizvesti. Osoba ne može zadobiti pravednost iz odnosa sa zakonom jer zakon je nema da bi je mogao dati. Postoji mesto gde pravednost postoji kao živa realnost. Ona ne zavisi od poslušnosti zakonu. Ovo mesto je u Isusu Hristu (Rimljanima 3:22, 2. Korinćanima 5:21, Filipljanima 3:9). Sada osoba može doći Hristu koji je izvor svake pravednosti, koji je sam živi zakon, živa realnost svega što je zakon opisivao i u Hristu može pronaći besplatan dar savršene pravednosti koju traži.

Prirodna pravednost

Razmotrimo ovo pitanje: da li je zakon načinjen za Boga? Da li je zakon nešto što je trebalo da čuva Boga da ne učini nešto loše? Zašto Bog radi samo ono što je dobro? Da li zato što ga zapovesti obuzdavaju da ne čini zlo? Kakva suluda ideja! Bogu nije potreban zakon da bi činio dobro. On je sam po sebi dobrotu; On je živi zakon. Zapovesti predstavljaju samo izraz toga kakav je On.

Kada osoba primi Hrista verom, sam ovaj Božji život postaje njen, kroz Svetog Duha. Osoba postaje sudeonik božanske prirode - tj. Božja priroda postaje priroda te osobe. Da li sada vidite zašto nam više nije potrebna veza sa slovom zakona? Osoba sada ima Hristov um i Božju prirodu. Sada osoba čini ono što je ispravno, ne zato što zakon tako zahteva, već zato što Hrist živi u njoj, a jedini život koji

Hrist može živeti je sveti život koji je u savršenoj harmoniji sa zakonom.

Pretpostavimo da čovek pronade fotografiju prelepe žene. On se zaljubi u ono što vidi i svaki dan nosi sliku svuda sa sobom. On joj priča, ljubi je, grli je i vodi je noću sa sobom u krevet. Koliko zadovoljstva će dobiti? Ne previše, osim ukoliko nije lud. Sve što bude radio samo će ga frustrirati jer slika je samo opis, a ne realnost. Da bi pronašao pravo zadovoljstvo on mora pronaći realnu stvar. Fotografija ima mnogo ograničenja. Ona je slična realnosti, ali joj nedostaje mnogo svojstava originala. Naravno, fotografija može biti od pomoći, ona može pomoći čoveku da pronade osobu koja je na njoj, ali to je jedino što ona može. Tako i Biblija kaže o zakonu:

„Tako nam je Zakon bio staratelj koji nas je vodio do Hrista, da bi se verom opravdali.“ (Galatima 3:24)

„Jer Hristos je ispunjenje Zakona, za pravednost svakom koji ga veruje.“ (Rimljanima 10:4)

5. TAJNA BEZAKONJA

„Ne dajte nikome da vas zavede ni na koji način, jer taj dan neće doći dok prvo ne dođe otpad i ne otkrije se Čovek bezakonja, sin uništenja, koji se protivi i uzvisuje se iznad svega što se naziva bog ili se obožava, tako što će sesti u Božjem hramu prikazujući se kao bog. Zar se ne sećate da sam vam to govorio još dok sam bio s vama? I tako sada znate šta ga zadržava, da bi se otkrio u svoje vreme. Jer se već radi tajna bezakonja, samo dok se ukloni onaj koji sad zadržava.“ (2. Solunjanima 2:3-7)

Apostol Pavle ovdje opisuje kako će Sotona pokušati da napadne i preuzme kontrolu nad hrišćanskom crkvom (zajednicom hrišćana), napadom koji će biti iznenađujuće uspešan. Vrhunac ovog Sotoninog napada predstavljaće pojavljivanje „čoveka bezakonja.“

Naznake o „tajni bezakonja“

Postoje dva pasusa u Pismu koja nam daju naznake za to šta predstavlja ovu „tajnu bezakonja.“ Prvi je napisao Pavle, a drugi, Jovan:

„Jer se već radi tajna bezakonja, samo dok se ukloni onaj koji sad zadržava.“ (2. Solunjanima 2:7)

„Deco, poslednji je čas, i kao što ste čuli, dolazi Antihrist, ali već sada su se pojavili mnogi antihristi. Po tome znamo da je poslednji čas. Izašli su od nas, ali nisu bili od nas, jer da su bili od nas, ostali bi s nama. Ali izašli su da bi se videlo da nisu svi od nas.“ (1. Jovanova 2:18-19)

Stoga vidimo da je ova tajna bezakonja bila aktivna u hrišćanskoj crkvi (zajednici) još od vremena kada je Pavle pisao ovu poslanicu Solunjanima, 52. godine. Ovo đavolsko delo nije doživelo veliki uspeh u to vreme zato što je postojao neko ko mu se suprostavljao i čuvao

crkvu da je to delo ne preuzme. Očigledno, taj neko je bio Duh Isusa Hrista, onoga koga Sotona ne može da nadvlada. Ali kao što je Pavle predvideo Isus je trebalo da bude uklonjen sa Svog mesta u crkvi i ovo je trebalo da otvori put „tajni bezakonja“, da uspešno preuzme crkvu.

Razmislimo o ovome za trenutak. Sotona bi imao jako malo uspeha ukoliko bi pokušao da otvoreno preuzme hrišćansku crkvu ili ukoliko bi pokušao otvoreno da formira savez između crkve i sila zla. Zato pismo ukazuje na metod koji je Sotona izabrao, kao na „tajnu“, jer to bi moralo da bude nešto što će zbuniti hrišćane, nešto što bi izgledalo kao da je u njihovom najboljem interesu, nešto privlačno, nešto toliko teško za prepoznati da bi čak i najbolji od hrišćana mogli biti obmanuti.

Ova „tajna bezakonja“ morala je biti neko učenje izvučeno iz Pisma, učenje koje je obećavalo ljudima put ka Bogu, a zapravo ih je držalo robovima bezakonja. Zbog toga je nazvana „tajnom bezakonja.“

Pismo ide dalje u razotkrivanju ovog otpada i identifikuje one koji su ga promovisali. Jovan kaže „*Izašli su od nas...*“ (1. Jovanova 2:19). Jovan je napisao ovu poslanicu 50 godina nakon Pavlovog upozorenja. Jovan je već bio svedok rada i razvoja ove tajne u hrišćanskoj crkvi i daje nam neverovatan i važan detalj: Ova tajna bezakonja nije samo trebala da bude prihvaćena od strane hrišćana, već su je hrišćani promovisali!!!

Kao Trojanski konj, ovo bezakonje se uspešno inficiralo hrišćanstvo i sada je dominiralo hrišćanstvom: Sotona koji je bezuspešno pokušavao da uništi hrišćansku crkvu preko Jevreja, Irodovim mačem, gvozdеноm pesnicom Rima, sada je promenio strategiju i postigao veći uspeh uvođenjem ideje koja je trebalo da pretvori neke od najodanijih Hristovih sledbenika, u same nosioce smrtonosnog virusa.

Ukratko, ovde su karakteristike tajne bezakonja koje smo do sada videli:

1. Uveliko je postojala u hrišćanskoj crkvi (zajednici) još od Pavlovog vremena
2. Bila je dijametralno suprotstavljena Hristovom jevanđelju
3. Bila je tako pametno zamaskirana da je prevarila mnoge hrišćane
4. U nju su verovali i promovisali je oni koji su ispovedali da su hrišćani

Tajna se pojavljuje

U nastojanju da identifikujemo ovu tajnu treba da postavimo sebi pitanje: Koje religiozno učenje su hrišćani promovisali u hrišćanskoj crkvi, čak i u Pavlovo vreme, a protiv kojeg se Pavle borio svom svojom snagom? Postoji nešto što je on osudio kako nema nikakve veze sa Hristom i štaviše, što je ukazivalo na to da su hrišćani odbacili Hrista. Nije teško otkriti koja je to bilo učenje kada ispitamo sva Pavlova učenja. Pavle je otvoreno i nedvosmisleno osuđivao ovo učenje. Pažljivo pročitajmo sledeće stihove:

„Hrist je postao beskoristan vama koji se opravdate Zakonom. Otpadoste od blagodati.“ (Galatima 5:4)

Ja ne odbacujem Božju blagodat, jer ako pravednost dolazi preko Zakona, onda je Hristos uzalud umro.“ (Galatima 2:21)

Kako smo upoznati sa onim što je Pavle pisao, onda ćemo odmah shvatiti da je on neprestano pisao o opasnosti pogrešnog odnosa prema zakonu. Štaviše, on je stalno bio u sukobu sa pokretom među hrišćanima koji je pokušavao da dovede ljude u pogrešan odnos prema zakonu. Oni koji su se suprotstavljali Pavlovom jevanđelju predstavili su alternativu putu vere. Oni su promovisali ideju da postoji još nešto osim jednostavne vere u Hrista, što je bilo neophodno za sticanje Božje pravednosti.

Rasprava u Antiohiji

Ovo je toliko važno pitanje da Biblija vrlo jasno opisuje šta se dešavalo u vezi sa njim. Ono što je neverovatno je to da je mnogim hrišćanima danas promakao značaj onoga što poučava Biblija. Na kraju 14. poglavlja Dela apostolskih rečeno nam je da je Pavle zajedno sa Barnabom „*otplovio u Antiohiju... i ostao tamo dugo vremena sa učenicima.*“ (Dela 14:26-28). Pismo nam kaže da su u to vreme stigli neki neočekivani posetioци:

„Neki ljudi došli su iz Judeje i učili braću: Ako se ne obrežete po Mojsijevom zakonu, ne možete se spasti. A kad je između njih i Pavla i Barnabe nastala velika rasprava i prepirka, odredili su da Pavle i Barnaba i još neki od njih odu k apostolima i starešinama u Jerusalim zbog tog spora.“ (Dela 15:1-2)

Ovaj skup je imao veliki uticaj na crkvu u Antiohiji i ozbiljno poremetio harmoniju među braćom. Teško je poverovati, ali ovo nam Pismo kaže. Očigledno je bilo mnogo rasprave i ne bi bilo neprirodno pretpostaviti da se došlo na korak do svađe.

Kako je moguće da je ovaj problem postao toliko intenzivan? Zašto je reč Pavla, kao dominantnog apostola, kao proroka i pastora u Antiohiji bila toliko malo uvažavana i cenjena da je postojala opasnost da dođe do podele u crkvi?

Prvo napomenimo da su promoteri ovog učenja bili hrišćani koji su došli iz Judeje, samog sedišta hrišćana. Judeja je bilo mesto gde je počela vera, mesto gde je Isus propovedao, mesto na kom se Sveti Duh izlio na dan Pedesetnice, mesto gde je većina apostola živela i bila okupljena, mesto za koje se pretpostavljalo da ima najčistije razumevanje jevanđelja. Ovi ljudi koji su došli iz sedišta crkve, nosili su određenu dozu autoriteta sa sobom. Bilo je prirodno verovati da su oni izražavali jedinstvenu veru Jerusalimske crkve (zajednice), i kako bi mogli da ne budu u pravu? Njihov autoritet je bio toliko snažan da

čak ni Pavlov autoritet i shvatanje nisu bili dovoljni da reše ovaj problem u umovima braće u Antiohiji. Zato su oni odlučili da formiraju delegaciju koja će da ode u Jerusalem i razjasni ovaj problem. Delegaciju su činili Pavle, Barnaba i neki vernici iz Antiohije.

U Jerusalmu

„Kad su stigli u Jerusalem, ljubazno su ih primili pozvani i apostoli i starešine, a oni su ispričali šta je sve Bog preko njih učinio. Ali neki iz farisejske sekte, koji su prihvatili Božju nauku, ustali su sa svojih mesta i rekli: Treba ih obrezati i obavezati ih da drže Mojsijev zakon.” (Dela 15:4-5)

Ovde otkrivamo važnu činjenicu u vezi sa onima koji su insistirali da treba da se drži Mojsijev zakon: Glavni podstrekači su bili, *„Neki iz farisejske sekte koji su prihvatili Božju nauku.”*

Prisetimo se da su fariseji kao grupa bili najodlučniji Hristovi protivnici tokom Njegove službe na zemlji. Oni su Ga neprestano kritikovali i često optuživali da krši zakon. Izgledalo je da su neki od ovih fariseja - zapravo mnogi od njih - bili obraćeni u Hristovu religiju. Kao apostol Pavle, i sam bivši farisej, ovi nekadašnji Hristovi neprijatelji prihvatili su Hristova učenja i udružili se sa hrišćanima. Nažalost, ovi fariseji su zanemarili da odbace zaostavštinu judaizma kada su došli Hristu. Pavle opisuje svoje iskustvo na sledeći način:

„Obrezan osmog dana, izraelskog roda, iz plemena Benjaminovog, Jevrejin rođen od Jevreja, po zakonu farisej, po revnosti progonitelj pozvanih, po pravednosti koja proizlazi iz poslušnosti zakonu besprekoran. Ali ono što mi je bilo dobitak, to zbog Hrista smatram gubitkom. U stvari, čak sve smatram gubitkom u poređenju sa nenadmašnom vrednošću poznavanja Hrista Isusa, mog Gospoda. Radi njega sam pristao da sve izgubim i sve to smatram nevažnim, samo da dobijem Hrista i da se nađem u njemu - ne oslanjajući se na svoju

pravednost, koja je od zakona, već kroz veru Hristovu, na pravednost verom od Boga.“ (Filipljanima 4:5-9)

Međutim, među vernim farisejima Pavlov stav je bio izuzetak. Nije bilo mnogo njegovih kolega fariseja koji su išli za Hristom, a koji su odbacili judaizam onako kao što je Pavle odbacio. Postalo je očigledno da je hrišćanska crkva u Jerusalimu bila preplavljena bivšim farisejima (Sotoninim Trojanskim konjem), čiji je stav prema hrišćanskoj veri bio: „Mi prihvatamo Isusa iz Nazareta za Mesiju, pod uslovom da hrišćani prihvate zakon kao neophodni deo hrišćanskog načina života.“ Naravno, ovo nije stvaralo problem verujućim Jevrejima; zakon je predstavljao nešto što je bilo deo njihovog načina života od rođenja, i zapravo, jednom Jevrejinu je bilo jako teško da zamisli svoj život razdvojen od zakona. Mnogi Jevreji su očigledno bili ubeđeni u to da je Isus došao samo da bi dodao nešto njihovoj religiji, a ne da bi je promenio. Za njih, Isus i zakon su stajali rame uz rame. Tek kada su Jevreji pokušali da nametnu dela zakona novo-obraćenicima onda je ovaj zahtev za držanjem zakona postao problem.

Zapazite jezik koji su upotrebili fariseji: bilo je potrebno da im se „zapovedi.“ Vidimo da legalistički način razmišljanja dominira kod fariseja. Fokus nije bio na Hristovom životu u vernicima (kroz prebivanje Svetog Duha), već na uvođenju spoljašnjih pravila i ceremonija. Oni su želeli da vernicima nametnu načela legalizma.

Petrov govor

Odmah nakon prvog saslušanja „apostoli i starešine su se okupili da razmotre ovo pitanje.“ (Dela 15:6).

Ovo je prilično neverovatno! Šta je tu trebalo da se „razmotri?“ Danas nam se ovo pitanje čini toliko jednostavnim da su apostoli trebali istog trenutka da obezbede odgovor. Međutim, ako pogledamo

šta se desilo vidimo da situacija u apostolskoj crkvi nije bila tako savršena kao što često zamišljamo da jeste bila. Apostoli, iako kršteni Duhom na dan Pedesetnice, i iako im je bio poveren zadatak da prenesu jevanđelje svetu, još uvek nisu imali savršeno znanje, i u pogledu ovog pitanja koje nama danas deluje jednostavno nisu bili sigurni u to šta je bila Božja volja!

Setite se da je sporno pitanje bilo da li bi od vernika iz neznanstva trebalo tražiti da se obrežu i drže Mojsijev zakon. Opet smo fascinirani kada otkrijemo šta se dogodilo na ovoj konferenciji. Luka to opisuje na sledeći način:

„Nakon duge rasprave...“ (Dela 15:7).

Vidimo braću u ovoj crkvi u oštrom doktrinarnom sukobu. Niko nije imao jasan odgovor, niko nije bio u stanju da kaže, „Gospod mi je pokazao!“ Možda bi ovo trebalo da nam pomogne da malo bolje razumemo kako inspiracija funkcioniše i uči nas da ne bi trebalo očekivati da neka osoba zna sve samo zbog toga što je krštena Svetim Duhom i primila duhovni dar. Očigledno je moguće da na ovom Jerusalemskom veću, Pavle i Barnaba nisu bili voljni da popuste ni jedan centimetar u ovoj raspravi, a da su se sa druge strane pristalice zakona odlučno borile za ova jevrejska načela koja su želeli da implementiraju svuda u hrišćanskoj crkvi.

Konačno, Petar je ustao i predstavio pobednički argument:

„Nakon duge rasprave, Petar je ustao i rekao im: Ljudi, braćo, dobro znate da me je Bog od prvih dana izabrao između vas da iz mojih usta nezabošci čuju reči dobre vesti i prime veru. I Bog, koji poznaje srca, posvedočio je da ih prihvata davši im Sveti Duh kao i nama. On nije napravio nikakvu razliku između nas i njih, nego je verom očistio njihova srca. Zašto sada iskušavate Boga stavljajući učenicima na vrat jaram koji ni naši praočevi ni mi nismo mogli nositi? Nego verujemo da ćemo biti spaseni po blagodati Gospoda Isusa, isto kao i oni.“ (Dela 15:7-11)

Petrov argument je bio veoma moćan i nije mogao lako da bude odbačen. Svako od prisutnih je znao kako su vernici iz neznaboštva primili dar Duha bez da su ikada držali bilo koji deo zakona! To je jasno stavilo do znanja da Bog nije zahtevao od bilo koga da drži zakon kako bi mogao da primi Hristov najdragoceniji dar, Hristovu pravednost, krštenjem Svetog Duha.

Interesantno je kako je Petar opisao napore ovih hrišćana fariseja da nametnu obrezanje i zakon neznabošcima. On je ukazivao ne to kao na „*jaram koji ni naši praočevi, ni mi, nismo mogli nositi.*“

Kasnije je Pavle upotrebio isti izraz da ukaže na dela zakona kada je pisao braći Galatima:

„Za takvu slobodu Hristos nas je oslobodio. Zato budite nepokolebljivi i ne dajte se opet upregnuti u jaram ropstva. Evo, ja, Pavle, kažem vam: ako se obrežete, Hristos vam neće ništa koristiti.“ (Galatima 5:1-2)

Obojica su ukazivala na dela Mojsijevog zakona kao na opterećujuću jaram, nešto što visi o njihovim vratovima, nešto što ih drži u ropstvu. Petar je svoj govor završio izjavom koju hrišćani nikada ne bi trebalo da zaborave i koja bi zauvek trebalo da definiše naš odnos prema zakonu. On je rekao, „*Nego verujemo da ćemo biti spaseni po blagodati Gospoda Isusa, isto kao i oni.*“ (Dela 15:11).

Postavljajući Hrista tamo gde bi trebalo da bude, Petar ga proglašava potpuno dovoljnim za čovekovo spasenje. Čoveku nije potrebno ništa drugo, tačka. To je hrišćanstvo! Zapazite da je to bilo u izrazitoj suprotnosti sa zahtevom fariseja da se vernici prisile da drže Mojsijev zakon.

Jakovljeva odluka

„Kad su završili s govorom, Jakov je rekao: Ljudi, braćo, saslušajte me... Zato smatram da ne treba stvarati neprilike onima iz drugih naroda koji se obraćaju Bogu, nego im treba napisati da se uzdržavaju od onoga što je onečišćeno idolima, od bluda, od udavljenoga i od krvi. Jer Mojsije od drevnih vremena ima po gradovima one koji ga propovedaju, jer se njegovi spisi svake Subote naglas čitaju u sinagogama.” (Dela 15:13-15; 19-21)

Jakov je shvatao da je ovaj problem pretio da podeli hrišćansku crkvu i onda je predložio kompromisno rešenje: jevrejske hrišćane ne bi trebalo podsticati da napuste zakon. U ovome nije postojala nikakva opasnost, jer bi Mojsije (zakon) nastavio da se čita u sinagogama svake Subote. Očigledno je da je ovo bio najveći strah ove jevrejske braće. Oni nisu bili u stanju da odbace i napuste svoje jevrejsko nasleđe i zadovoljavali su se hibridnom religijom u kojoj su bili pomešani čisto jevanđelje Isusa Hrista i legalizam judaizma. Kada shvatimo da Mojsijev zakon nije bio samo njihova religija, već i njihova kultura i nacionalno nasleđe, pronalazimo malo saosećanja i naklonosti prema njima, ali ovo mešanje jevanđelja sa zakonom nije radilo za dobrobit crkve, i stvarne posledice toga su bile upropaštavane i izopačavanje jevanđelja i zbunjenost ljudi u pogledu toga šta se od njih zahtevalo da bi mogli da budu spaseni.

Činilo se da ni apostoli nisu bili u potpunosti oslobođeni legalističkog načina razmišljanja. Ako vam ovo deluje kao ekstremna izjava samo razmotrite to koliko je trajala debata pre nego što je Petar izneo svoj argument. Jasno je da većina njih nisu imali dobro definisane ideje po pitanju spasenja samo verom u Hrista. Zapazite da je Jakov predložio da se neznabošcima da modifikovan zakon koji su činile četiri zapovesti: Bilo je dogovoreno da će im veće pisati, *„da se uzdržavaju od onoga što je onečišćeno idolima, od bluda, od udavljenoga i*

od krvi.“ (Dela 15:20). Oni ih nisu primoravali da se pridržavaju čitavog zakona, ali su još uvek insistirali na tome da bi trebalo da se pridržavaju jednog manjeg dela zakona. Ali se to još uvek zasnivalo na legalističkom pristupu pravednosti.

Razočarenje u Jerusalimu

„Po njima su poslali ovo pismo: Apostoli i starešine i braća, pozdravljaju braću u Antiohiji, Siriji i Kilikiji, braću koja su iz drugih naroda! Pošto smo čuli da su vas neki od nas, kojima nismo dali nikakva uputstva, uznemirili svojim izjavama, pokušavajući da pokolebaju vaše duše, jednodušno smo se složili i odlučili da izaberemo ljude koje ćemo vam poslati zajedno s našim voljenim Barnabom i Pavlom, ljudima koji su predali svoj život za ime našeg Gospoda Isusa Hrista. Zato šaljemo Judu i Silu, da vam i oni to isto usmeno saopšte. Jer Sveti Duh i mi odlučili smo da ne stavljamo nikakvo dodatno breme na vas, osim ovoga što je potrebno: uzdržavati se od onoga što je žrtvovano idolima, od krvi, od udavljenoga i od bluda. Ako se od svega ovoga čuvate, biće vam dobro. Ostajte zdravo!” (Dela 15:23-29)

Zapazite da u ovom pismu nedostaje uputstvo da NE odstupaju od Hrista i da se čvrsto uhvate za Njega verom. Pismo sadrži samo četiri zapovesti koje je predložio Jakov. Nije teško pretpostaviti šta se događalo u umovima hrišćana iz neznaboštva koji su ovo čitali: njihova pažnja je bila preusmerena sa Isusa na držanje četiri pravila, uz obećanje, *„ako se od svega ovoga budete čuvali, biće vam dobro.“* (Dela 15:29).

Novi put je bio otvoren za hrišćane iz neznaboštva: ne put zakona sa Sinaja, već put zakona iz Jerusalima, ali načelo je zapravo bilo isto: pazite šta radite i bićete spaseni. Ako ne prekršite pravila, bićete istinski hrišćani!

Sukob u Galatiji

Neko vreme nakon saveta u Jerusalimu ponovo je došlo do spora, ovoga puta u Galatiji. U drugom poglavlju poslanice Galatima apostol Pavle ukazuje na savet u Jerusalimu i daje nam svoje viđenje onoga što se tamo dogodilo.

„Zatim sam, posle četrnaest godina, opet otišao u Jerusalim s Barnabom, a poveo sam i Tita. I izišao sam po otkrivenju i izneo im dobru vest koju objavljujem među neznabošcima, ali to sam rekao na samo onima uglednim, jer sam hteo da budem siguran da ne trčim, ili da nisam trčao, uzalud. Ali čak ni Tit, koji je bio sa mnom, nije bio prisiljen da se obreže, iako je Grk. A sve zbog lažne braće koja su se potajno uvukla, koja su se ušunjala da ugroze našu slobodu koju imamo u Hristu Isusu, kako bi nas učinili robovima. Ni načas im nismo popustili, nismo im se pokorili, da bi istina dobre vesti ostala kod vas.“ (Galatima 2:1-5)

Pavle pominje grupu na sastanku koja je očigledno želela da Tit bude obrezan. On ukazuje na njih kao na *„lažnu braću koja su se potajno uvukla, koja su se ušunjala da ugroze našu slobodu koju imamo u Hristu Isusu, kako bi nas učinili robovima.“* (Galatima 2:4).

Očigledno je da je ukazivao na verujuće fariseje. Oni su najviše insistirali na tome da bi neznabošce trebalo obrezati i primorati da drže zakon. Braća u Jerusalimu su raširenih ruku prihvatili ovo verovanje fariseja. Mnogi od njih su verovatno videli kao pobedu za hrišćanstvo to što su visoko cenjeni ljudi među jevrejima prihvatili I-susa za Mesiju.

Pretpostavljam da se to može uporediti sa situacijom gde neki visoko cenjeni teolozi prihvataju istinu o Bogu (da Bog nije Trojstvo). Mnogi od naših čitalaca bi to smatrali pobedom za pokret koji promovise istinu o Ocu i Sinu. Ali ovo pokazuje razliku između načina na koji Bog gleda na stvari i načina na koji čovek gleda na stvari.

Apostol Pavle ukazuje na ove ljude kao na „*lažnu braću*“ koji su došli da „*ugroze našu slobodu*“ i da nas „*odvedu u ropstvo!*“ On je izjavio da je njihova namera bila da se namerno predstavljaju kao hrišćani kako bi lišili hrišćane njihove slobode, nametanjem „*jarma ropstva*“, a što je predstavljalo put zakona. Pavle i Barnaba su bili u potpunosti svesni toga da ukoliko bi podlegli ovim pritiscima jevanđelje bi izgubilo svoju silu. Iz ljubavi prema istini i prema narodu čvrsto su se odupirali zahtevima ovih „*obraćenih*“ fariseja.

Očigledno je da su oni koji su bili „*smatrani stubovima*“ (Dela 15:19), Jakov, Petar i Jovan, prihvatili ovu „*lažnu braću*“ i jasno je da je ova izopačena verzija jevanđelja koju su promovisali ovi fariseji u potpunosti preuzela crkvu u Judeji.

Međutim, Pavle nije pravio kompromis sa ovom greškom, i izgleda da je on bio jedan od nekolicine koji su bili protiv ulaska ovog misterioznog, lažnog elementa koji se uvukao u hrišćansku crkvu. Pavle je ovo prepoznao i u svojoj poslednjoj propovedi braći u Efesu, rekao je:

„Ja znam da će posle mog odlaska među vas ući okrutni vukovi koji neće imati obzira prema stadu.“ (Dela 20:29)

Zli dvostruki standard

Nakon što se završio sastanak u Jerusalimu, Pavle i Barnaba su se vratili u Antiohiju gde su proveli neko vreme:

„Oni su se oprostili i otišli u Antiohiju. Zatim su okupili mnoštvo i predali im pismo. A kad su ga tamo pročitali, obradovali su se ohrabrenju. Juda i Sila, koji su i sami bili proroci, ohrabрили su braću mnogim rečima i ojačali ih. Proveli su tamo neko vreme, a onda su ih braća u miru otpustila da se vrate k onima koji su ih poslali. Sila je smatrao da je dobro da ostane tamo, a Juda se vratio u Jerusalim. Pavle i Barnaba

ostali su u Antiohiji poučavajući i objavljujući dobru vest o Gospodnjoj reči, zajedno s mnogim drugima.“ (Dela 15:30-35)

Za to vreme, dogodio se još jedan događaj koji je pokazao koliko je duboko legalistički način razmišljanja inficirao hrišćansku crkvu i nametnuo odvratne prakse koje su bile destruktivne po Hristovu religiju. Postaje jasnije da je „tajna bezakonja“ zaista obavljala posao i već bila uspostavljena. Ponovo, Pavle opisuje ovaj događaj u svojoj poslanici Galatima:

„Ali kad je Petar došao u Antiohiju, u lice sam mu se suprotstavio, jer je zaslužio ukor. Naime, pre nego što su stigli neki Jakovljevi saradnici, jeo je s onima iz drugih naroda, ali kad su oni stigli, on se povukao i odvojio, jer se bojao onih iz obrezanja. I ostali Judejci su mu se pridružili u tom dvoličenju, pa se čak i Barnaba poveo za njihovim licemerjem. Ali kad sam video da ne postupaju ispravno, po istini dobre vesti, rekao sam Petru pred svima: Ako ti, koji si Judejac, živiš kao oni iz drugih naroda, a ne kao Judejci, kako možeš da prisiljavaš one iz drugih naroda da žive po judejskim običajima?“ (Galatima 2:11-14)

Ubrzo nakon sastanka u Jerusalimu, Petar je odlučio da poseti vernike u Antiohiji dok su Pavle i Barnaba još uvek bili tamo. U skladu sa Hristovim jevanđeljem i istinskim duhom hrišćanstva, sva braća su sedeli zajedno i uživali u obroku, jevrejski vernici i vernici iz nezaboštva, svi zajedno u bratstvu i jedinstvu. Odjednom je Petar pogledao kroz prozor i video kako dolaze neka braća iz Judeje. Rečeno nam je da su ova braća bili Jakovljevi saradnici. Očigledno je da su postojale frakcije u crkvi, sa različitim idejama i ovi koji su dolazili sigurno su pripadali Jakovljevoj partiji. Sada se dogodilo nešto apsolutno zapanjujuće: Petar je odmah napustio mesto za stolom pored njegove braće iz nezaboštva i pretvarao se da nije ni sedeo ni jeo sa njima. Naravno, pošto je ovo bio Petar, važan gost iz Jerusalima, njegov uticaj na druge jevrejske vernike je bio moćan, i drugi Jevreji, uključujući

i Barnabu, Pavlovog bliskog saradnika, sledili su Petrov primer i odvojili se od vernika iz neznaboštva za stolom. Jedini Jevrejin koji je ostao da sedi sa braćom iz neznaboštva bio je Pavle!

Ponovo smo navedeni da se zapitamo u vezi situacije koja je postojala u crkvi u Jerusalimu, kada vidimo da se čak i Petar plašio da ne uvredi one koji su dolazili predstavljajući Jakova! Zašto se on plašio Jakova? Zašto je Jakov očigledno imao toliko puno moći i autoriteta? Be obzira na razlog, očigledno je da nešto nije bilo kako treba u crkvi i da je duh legalizma stekao potpunu nadmoć nad crkvom u Jerusalimu.

Ali sada je Pavle ustao i sve ih ukorio, a naročito Petra. On je bio vođa u crkvi i trebalo je da zna bolje. Kao takav, zaslužio je najstroži ukor.

„Ali kad sam video da ne postupaju ispravno, po istini dobre vesti, rekao sam Petru pred svima: Ako ti, koji si Judejac, živiš kao oni iz drugih naroda, a ne kao Judejci, kako možeš da prisiljavaš one iz drugih naroda da žive po judejskim običajima? Mi koji smo po rođenju Judejci, a ne neznabožački grešnici, i koji znamo da se čovek ne opravdava delima zakona, već samo kroz veru Hrista Isusa, i mi smo poverovali u Hrista Isusa, da se opravdamo verom Hristovom, a ne delima zakona, jer se delima zakona nijedno telo neće opravdati.“ (Galatima 2:14-16)

Pavle je ponovo ustao i čvrsto se suprotstavio ovom lažnom i zlom hibridu od jevanđelja, ali je jasno da je to bilo nešto što je pustilo dubok koren u crkvi i da su se u tom trenutku razvijala dva različita koncepta jevanđelja. Jedan za Jevreje i jedan za neznabošce.

Zapravo, crkva je bila podeljena prema rasama i klasama, stanje koje bi dovelo do proterivanja načela istine i ljubavi, kao i braće koja su učila i živela po Hristu. Tajna bezakonja je bila na delu i očigledno je Pavle bio jedan od retkih koji je video i upozoravao na opasnost od prihvatanja ove tajne.

Poslednja poseta Jerusalimu

Nakon nekoliko godina Pavle je odlučio da se vrati u Jerusalim kako bi posetio tamošnju braću. Tokom čitavog puta, Božji Duh ga je upozoravao na to da ga je čekala velika opasnost u jevrejskoj prestonici, i da ako bude otišao tamo da će biti uhapšen i strpan u zatvor. Ali Pavle je bio vođen nekom čudnom željom da bude u Jerusalimu i ignorisao je upozorenja protiv tog odlaska.

„Kad smo stigli u Jerusalim, braća su nas radosno primila. Sutradan je Pavle otišao s nama kod Jakova. Tamo su bile i sve starešine. On ih je pozdravio, a zatim im detaljno ispričao šta je Bog učinio među neznabošcima posredstvom njegove službe.“ (Dela 21:17-19)

„Kad su to čuli, slavili su Boga, a njemu su rekli: Vidiš, brate, koliko hiljada vernika ima među Judejcima i svi se oni revno drže Zakona. Ali čuli su glasine o tebi da sve Judejce koji su među neznabošcima učiš otpadništvu od Mojsija, govoreći im da ne obrezuju decu i da se ne drže judejskih zakona.“ (Dela 21: 20-21)

Pavlov dolazak je ponovo izazvao sukob upravo zbog jevanđelja koje je propovedao. Jakov je objasnio Pavlu da se hrišćanska crkva uvećala za hiljade Jevreja koji su bili „revni.“ Ali za šta? Za Hrista? Nikako; oni su bili „revni za Zakon.“ I dalje smo u čudu dok gledamo zapanjujuće posledice trovanja i kvarenja jevanđelja, kompromisa sa na izgled bezopasnom greškom kako bismo zadovoljili ljude čiju naklonost želimo da steknemo.

Crkva je prihvatila „verujuće“ fariseje, ali po koju cenu? Umesto da predstavlja Hristovu religiju, crkva u Jerusalimu je sada predstavljala produženu ruku Judaizma, legalistički entitet koji je nosio ime „hrišćanska“, koji je ispovedao veru u Hrista, ali koji ga je negirao i poricao svojim načinom bogoslužjenja. Zapravo, ono što je počelo da se propagira po Jerusalimu nije bilo Hristovo jevanđelje, već „drugo jevanđelje.“

Zapazite da su ovaj savet Pavlu dali Jakov i starešine. Očigledno je da ga je izgovorio sam Jakov. Njegova velika briga je bio zakon. On se bojavao da bi neki od Jevreja mogli pomisliti da Pavle kao Hristov apostol možda podstiče jevrejske vernike da odbace Staro-savezne zakone. Izgleda kao da je Jakov više zainteresovan za očuvanje jevrejskog identiteta i odnosa sa zakonom nego za održavanje čistote puta spasenja. Izgleda da je po svoj prilici crkvi u Judeji dopušteno da nastavi da funkcioniše bez previše progona od strane Jevreja, zato što je nastavila da prihvata judaizam. Zaista je postala samo malo drugačija od različitih frakcija koje su postojale u okviru judaizma - fariseja, sadukeja, esena, zilota, irodijanaca...

Hrišćanstvo u Judeji je u osnovi postalo samo još jedna jevrejska frakcija i izgleda da je postala sasvim prihvatljiva za Jevreje - zato je veliki broj Jevreja prihvatio takvo hrišćanstvo. Sada je bilo moguće u Judeji da neko postane hrišćanin bez izazivanja bilo kakvog problema, bez podstrekivanja bilo kakvog progona.

Jakov se plašio da bi Pavlov ekstremizam uznemirio prijatnu situaciju u kojoj se nalazila crkva i sada je savetovao Pavla da učini nešto kako bi ublažio predrasude koje su Jevreji imali protiv njega.

„Dakle, šta sad da činimo? Oni će svakako čuti da si došao. Zato učini ovo što ti kažemo: Imamo četiri čoveka koji su pod zavetom. Povedi te ljude, očisti se s njima i plati za njih da obriju glavu. Tako će svi znati da nema ništa u glasinama koje su čuli o tebi, nego da držiš osnove i da čuvaš Zakon. A što se tiče pobožnih ljudi iz drugih naroda, napisali smo i zaključili da ne trebaju držati takve stvari, osim da se čuvaju od idolskih žrtava, od krvi, od mesa udavljenih životinja, i od bluda.” (Galatima 21:22-25)

Jakovljeva predlog razotkrio je teologiju koja je bila prisutna u to vreme u hrišćanskoj crkvi: Postojala su dva jevanđelja, jedno za Jevreje, koje je podrazumevalo put zakona, a drugo za obraćene iz

paganstva koje bar za trenutak nije obuhvatalo zakon sa Sinaja, već samo onaj koji je bio donesen na veću u Jerusalimu.

Teško je objasniti šta se sledeće desilo. Apostol Pavle je prihvatio ovaj predlog koji je, između ostalog, podrazumevao i životinjsku žrtvu - nešto što je više od bilo kog drugog aspekta zakona direktno negiralo i poricalo Isusa Hrista. Iz ovoga možemo naučiti da je opasno previše nastojati da budemo u harmoniji sa onima koji se smatraju našom braćom. Dok je hrišćansko jedinstvo stvar za poželeti, ne bi ga trebalo tražiti po svaku cenu. Odanost Bogu i vernost Njegovim načelima nikada ne smeju biti ugroženi, ni po koju cenu!

„Tako je Pavle sutradan poveo one ljude, s njima se očistio i ušao u hram da objavi svršetak dana obrednog čišćenja kad treba da se prinese prinos za svakog od njih.“ (Dela 15:26)

Pavle je nepokolebljivo branio istinu jevanđelja. On je jasno izrazio svoj stav na savetu u Jerusalimu i kada je ukorio Petra u Antiohiji. Ali njegova želja da bude jedno sa svojom braćom nadvladala je njegovu bolje rasuđivanje. Možda je osetio da im je u potpunosti bio poznat njegov položaj tako da ne bi ometalo njegovo svedočenje u koliko bi popustio ovom zahtevu, jer, uostalom, on je bio Jevrej in i pored toga je očajnički želeo da pomogne svojim zemljacima da prihvate Hrista na bilo koji mogući način. Imao je dobru nameru ali je napravio grešku. Neka Bog pomogne svima koji ovo čitaju da shvate i da nikada ne ponove ovu grešku. To što je on radio nekima je izgledalo dobro, ali je on zapravo lišio crkvu njenog najvećeg apostola, a da pri tome nije doprineo napretku crkve ni za jedan milimetar.

Tajna bezakonja

Ako pretražimo istoriju hrišćanske crkve videćemo da se ova fundamentalna tragedija jako retko naglašava. Međutim, dok gledamo

razvoj ovog rastućeg talasa legalizma u hrišćanskoj crkvi, postaje očigledno da su Pavlova upućivanja na „tajnu bezakonja“ ukazivala na ovaj napad na veru Isusovu kroz nametanje obreda iz Judaizma. U Pavlovo vreme to je bilo nešto što je već počelo da deluje, ali još uvek nije bilo na vrhuncu svog uticaja.

Prema njegovim rečima, neko je zadržavao razvoj ovog zla, ali onda bi ta osoba trebalo da bude „uklonjena sa puta“ i onda bi u potpunosti bio otvoren put za potpuno ispoljavanje ove tajne. Krajnji rezultat svega ovoga bi bio pojavljivanje „čoveka greha.“

Danas postoje dve institucije koje su više fokusirane na obrede i ceremonije od bilo kog drugog religioznog tela. To su judaizam i papstvo. U judaizmu, obrede i ceremonije nameće Mojsijev zakon. Međutim, Rimokatolička crkva je usvojila mnoge od ovih obreda ali ih je prilagodila paganizmu. Oba sistema su orijentisana na dela, i dok jedan poriče Hrista, drugi je antihrist. Rimokatolička crkva je krajnji rezultat opsednutosti ranih jevrejskih hrišćana zakonom. Razvijen je sistem gde je hrišćanska crkva usvojila hijerarhijsku strukturu Mojsijevskog sistema, usvojen je sistem sveštenstva sa svojim konceptom klerika i laika, liturgijski obredi, besmisleni ritualizam, sve je usvojeno, poštovanje „dana, razdoblja, meseci, godina“ je prihvaćeno kao deo Hristove religije.

Koja je bila tragična posledica svega toga? Legalistička dela su neminovno zamenila Hrista u umovima i srcima ranih hrišćana. Nije bilo moguće izbeći ovu posledicu. Hrist ne može da koegzistira sa suprotstavljenim sistemom religije.

„Evo, ja, Pavle, kažem vam: ako se obrežete, Hristos vam neće ništa koristiti. I opet svedočim svakom čoveku koji se obreže da je dužan da izvršava sav Zakon. Hrist je postao beskoristan vama koji se opravdate Zakonom. Otpadoste od blagodati.“ (Galatima 5:2-4)

Hrist je bio „uklonjen sa puta“ i ovo se istog trenutka jasno moglo videti u iskustvu rane crkve. Prvi deo knjige Dela apostolskih je pun

izveštaja o moćnim delima rane crkve nakon što su vernici bili ispunjeni Hristovim Duhom na dan Pedesetnice. Iskustvo hrišćana je opisao Luka na sledeći način:

„Strah je obuzeo svaku dušu, a apostoli su činili mnoga čuda i znakove.“ (Dela 2:43)

„Apostoli su činili mnoga čuda i znake u narodu. I svi su jednostavno bili u Solomonovom tremu.“ (Dela 5:12)

Čuda su predstavljala prirodan i spontan način života crkve. Natprirodna Isusova intervencija je bilo nešto što se svakodnevno dešavao. Međutim, nakon 12. poglavlja izgleda kao da ovakvi događaji sve više iščezavaju. Opis svih natprirodnih događaja Hristove manifestacije koji su se dogodili u prvih 15 godina hrišćanske crkve bilo bi nemoguće smestiti u jednu knjigu. Ali nakon tog vremenskog perioda, autor se uglavnom fokusira na službu i čuda apostola Pavla. Da li je moguće da je Hrist, Onaj koji je zadržavao tajnu bezakonja, postepeno uklonjen sa svog mesta u crkvi - „uklonjen sa puta?“ (2. Solunjanima 2:7). Ovo je svakako u skladu sa onim što je učio Pavle:

„Hrist je postao beskoristan vama koji se opravdate Zakonom. Otpadoste od blagodati.“ (Galatima 5:4)

Ova priča je zaista zapanjujuća, ali verovatno najkorisnije pitanje za nas bi bilo: Ako je tajna bezakonja uspela da pokori hrišćansku crkvu tokom perioda kada su njeni članovi bili ljudi koji su lično hodali sa Iskupiteljem, i dok je apostol Pavle još bio živ, kakav je uticaj to imalo na generaciju koja je usledila? A danas?

Posle 2000 godina razvijanja i usavršavanja, koliko duboko utvrđena može biti ova „tajna bezakonja?“ Da li je moguće da su i najbolji hrišćani među nama pod njenim uticajem?

6. DA LI JE ZAKON UKINUT?

Pre nego što odgovorimo na ovo pitanje potrebno je da pre svega pojasnimo na šta mislimo kada kažemo „zakon.“

Najopštiji pogled na zakon je da se on sastoji od svih uputstava koje je Bog dao Mojsiju na planini Sinaj. Neki idu dalje i uključuju prvih pet knjiga Biblije koje je napisao Mojsije (poznatije kao Tora). Biblijski pisci često ukazuju na čitave Staro-savezne spise kao na „zakon,“ ili kao na „zakon i proroke.“

U ovom slučaju, kada pitamo „da li je zakon ukinut“ mislimo na sva uputstva koja je Bog dao na planini Sinaj, jer pitanje nema baš mnogo smisla ako mislimo samo na prvih pet knjiga u Bibliji (Toru) ili na čitav Stari savez.

Ali čak i tada, kada ukazujemo na uputstva data Mojsiju na planini Sinaj, postoje različiti pogledi na zakon kao što je navedeno u tim uputstvima. Neki posmatraju sva uputstva kao jedan pojedinačan zakon u kome su sve zapovesti podjednako važne. Drugi dele te zakone na „ceremonijalne,“ i „moralne.“ Drugi idu još detaljnije i dele zakon na moralne, ceremonijalne, građanske i zdravstvene zakone.

Oni koji kažu da svi zakoni predstavljaju jedan zakon i da su svi podjednako važni veruju da sve to i dalje važi i da nijedan deo toga nije ukinut. Glavna grupa koja se drži ovakvog gledišta su Jevreji, ali takođe postoje i oni koji ispovedaju da su hrišćani, a koji veruju skoro u istu stvar osim što smatraju da su životinjske žrtve ukinute, i neki će priznati da je i obrezanje ukinuto. Ali će insistirati na tome da je ostatak zakona i dalje na snazi i da se mora poštovati.

Većina adventista se drži drugog i trećeg pogleda u kojima se zakon deli na sekcije. Oni kažu da je ceremonijalni deo zakona ukinut, ali moralni deo nastavlja da postoji zauvek. Mnogi odabiraju zakone,

nasumično, skačući napred i nazad bez ustaljenog šablona, jedne ukidaju a druge zadržavaju. Na primer, neki kažu da su zakoni koji se tiču zdravlja i dalje na snazi, ali ih ne primenjuju tačno onako kako zahteva zakon. Oni takođe kažu da je davanje desetka još uvek na snazi, ali da su mnogi drugi slični zakoni kao što su prvine, ukinuti. Problem sa ova dva pogleda je taj što nijedan od njih nije u skladu sa biblijskim učenjima.

Ne postoji stih u Bibliji koji kaže da je čitav zakon ukinut, ali postoje stihovi koji kažu da je nešto što se odnosi na zakon ukinuto i da Božji narod više nije pod zakonom. Isto tako, ne postoje stihovi koji govore o „ceremonijalnim zakonima“ nasuprot „moralnim zakonima“. Ovo su fraze koje su bile skovane, kako bi udovoljile određenom pogledu, ali na žalost, one se ne nalaze u Bibliji.

Druga perspektiva

Postoji druga perspektiva koja je u potpunosti biblijska i koristi biblijsku terminologiju. Prihvatanje biblijske perspektive će razjasniti svu ovu konfuziju u vezi sa tim šta je ukinuto a šta nije. Ova perspektiva ima veze sa „SLOVO nasuprot DUHA.“

Biblija veoma jasno govori o ova dva aspekta zakona, i izjavljuje da je jedan od njih ukinut, dok drugi ostaje. Ovo je biblijsko gledište, tu se ne radi o, ceremonijalno naspram moralno, već o, slovu naspram duha. Postoje dva pasusa koji koriste ove izraze:

„A sada smo oslobođeni Zakona, jer smo umrli onome što nas je sputavalo, da bismo bili sluge na novi način, po Duhu, a ne na stari način, po slovu“ (Rimljanima 7:6).

„Koji nas je osposobio da budemo sluge novog saveza, ne pisanog zakona, nego Duha. Jer pisani zakon osuđuje na smrt, a Duh oživljava. Ali ako je služba smrti, čija su slova bila ugravirana u kamenu, nastala

u slavi, tako da Izraelovi sinovi nisu mogli netremice da gledaju Mojsijevo lice zbog slave njegovog lica, dokle ne iščezne, zar neće onda služba duha biti još slavnija“ (2. Korinćanima 3:6-8).

Trebalo bi pažljivo da pročitamo ove pasuse i u kontekstu onoga o čemu govore. Pavle nam govori da postoji aspekt zakona od koga smo izbavljeni i da ne služimo Bogu na taj način. Mi koji smo Hristove sluge ne služimo na taj način, a to je po slovu. Drugim rečima, slovo zakona je ukinuto što se tiče Božjeg naroda.

U 2. Korinćanima 3, Pavle nam kaže da je Mojsijevo lice sijalo slavom kada je zakon (slovo zakona) bio dat, ali postoji veća slava u vezi sa duhom, koji je način na koji mi služimo Bogu u Novom savezu. On jasno kaže da je slovo „prestalo.“

„Jer kad je slavno ono što prestaje, mnogo će slavnije biti ono što ostaje“ (2. Korinćanima 3:11).

Zapazite da on ne kaže da je ZAKON prestao, već kaže da je SLOVO prestalo, da je sa SLOVOM završeno. Ovo je ključna razlika koju ljudi jako teško shvataju. Neki ljudi koji su nemarni, ili u neznanju ili nepošteni, optužili su nas da učimo da je „zakon prestao da važi.“ To definitivno nije ono što mi učimo. Božji zakon predstavlja samu prirodu Božjeg karaktera, kako onda može prestati da važi? Ono što mi učimo je ono što Biblija uči: SLOVO ZAKONA, pisana pravila koja su data na planini Sinaj, su prestala da važe kao sistem upravljanja Božjim narodom. To je ono što mi učimo, prema Pismu.

Slovo zakona NIKADA nije predstavljalo prepis Božjeg karaktera, to je samo predstavljalo ograničen IZRAZ tog karaktera, namenjen telesnoj, buntovnoj i nezreloj grupi ljudi. Sve što su ti ljudi dobili od slova zakona bio je osnovni koncept moralnosti koji im je pomogao da shvate da su puni greha i da im je potrebna božanska pomoć. Slovo zakona je bilo dato preko Mojsija i ono nikada nikoga nije učinilo savršenim, nikada nije proizvelo svete ljude kakve je Bog želeo, nikada

nije navelo ljude da vide istinski karakter Boga onakvim kakav zaista jeste.

Stoga je Bog poslao čoveku zakon u živopisnim bojama kada je poslao Svog Sina da otkrije istinu o Njegovom karakteru. Isus je UVELIČAO zakon i učinio ga časnim. On je pokazao da je zakon predstavljao više od deset ograničenih rečenica, ili od ograničene Tore, koju mnogi danas obožavaju. Ali Bog nije samo POKAZAO kakav je bio istinski zakon, već je učinio mnogo više; ovde je čudo i lepota onoga što je Bog učinio u Isusu: Bog nije samo poslao zakon na zemlju, Bog je poslao živi zakon U SRCA PRIPADNIKA NJEGOVOG NARODA. Čudo nad čudima. Ovo je istina o zakonu. Ovo je Novi savez. Stari savez, mrtvo slovo, više ne upravlja Božjim narodom, taj sistem uprave je bio ukinut kada je došla realnost. Isus je rekao, „*Ja sam put, istina i život.*“ Pavle kaže o njemu:

„Jer u njemu živi svaka punina Božanstva telesno. I da budete ispunjeni u njemu koji je glava svakom poglavarstvu i vlasti“ (Kološanima 2:9-10).

Predivno. Mi sada u Hristu posedujemo PUNINU božanstva, živi zakon. Kakva tragedija što je tako mnogo ljudi i dalje opsednuto slovom iako je živa realnost došla. Zbog toga postaje veoma jasno da oni koji su fokusirani na slovo ne poseduju Duha u realnosti. Nikako. Mi se više ne bavimo slovom, osim ukoliko smo još uvek telesni, neobraćeni ljudi, koji nisu rođeni od Duha.

„Svestan toga da zakon nije namenjen pravedniku, nego bezakonicima i nepokornima, bezbožnima i grešnima, nevernima i onima koji skrnave ono što je sveto, ubicama očeva, majki i drugih ljudi, bludnicima, muškarcima koji ležu s muškarcima, trgovcima ljudima, lažovima, onima koji se lažno zaklinju, i svima drugima koji čine ono što se suproti zdravom učenju“ (1. Timoteju 1:9-10).

Ovde se ne govori o duhu, istinskom Božjem zakonu. Naravno da ne, apsolutno ne. Ovde se govori o SLOVU ZAKONA koje je načinjeno

zarad telesnih ljudi koji ne poznaju Boga. Dakle, ovo je istina o tome da li je zakon ukinut ili nije. U svakom aspektu zakona, bilo moralnom, ceremonijalnom, građanskom, zdravstvenom, mi služimo u novini duha, mi se bavimo duhovnom realnošću, a ne slovom. Vladavina slova zakona je ukinuta za Božji narod.

Dakle, mi nismo poslušni moralnim pravilima, već moralnost koja potiče iz Hristovog Duha prebiva u nama i upućuje nas da se ponašamo u skladu sa ljubavlju. Ovo upravlja našim životima. Ne radi se ovde o strogim pravilima, šta jesti, a šta ne, već o načelu, da je moje telo Božji hram i da ga moram održavati zdravim i svetim Njemu na slavu. Obavezuje me načelo, upućuje me Gospod koji prebiva u mom duhu, a ne pravilo. Ne radi se ovde ni o poštovanju praznika - sačuvaj Bože, radi se o duhovnim realnostima koje su praznici ilustrovali, ne o formama, već o realnim stvarima.

Istinska Pasha - oslobađanje od greha, istinska Pedesetnica - krštenje Svetim Duhom, istinski Dan Očišćenja - Hrist čisti hram duše od greha. Ne trivijalne, zemaljske, ritualne ceremonije, i poslušnost svake godine. Duh, smisao, načelo, a ne slovo, oblik ili senka.

Neka nam Bog pomogne da budemo poštteni i prihvatimo ono što Biblija kaže.

7. U ČEMU JE DANAS ZNAČAJ DESET ZAPOVESTI?

U čemu je značaj Deset zapovesti? Da li su one ukinute kada su nas dovele do Hrista? Znamo da je „služba“ ili sistem uprave zasnovan na Deset zapovesti ukinut (2. Korinćanima 3.11-13), ali da li ovo znači da su samih Deset zapovesti ukinute? Apsolutno, ne!

„Da li mi onda ukidamo Zakon kroz veru? Nipošto! Naprotiv, mi podupiremo Zakon.“ (Rimljanima 3:31)

Kada je Bog dao zapovesti Izraelu imao je na umu dva cilja. Prvo, želeo je da postanu svesni svog pravog stanja kako bi mogli uvideti koliko je greh duboko integrisan u njihovu prirodu (Rimljanima 7:10, 5:20), kako bi tražili lek (Galatima 3:24). Drugo, želeo je da obuzda njihovo prirodno grešno ponašanje i time ih sačuva da ne postanu potpuno izopačeni na svom životnom putu (Galatima 3:19).

Da li im je Bog dao veštački ili lažni standard pravednosti da ih osvedoči o grehu i da im pokaže kako bi On želeo da oni žive? Da li je Bog rekao „ovo je put pravednosti“ iako ono što im je dao nije bilo istinski opis pravednosti? Naravno da ne!

Deset zapovesti ispisanih na kamenu nisu izražavale dublja značenja Božjeg zakona. Isus nam je pokazao da je značenje zapovesti mnogo dublje nego što je to rečima izraženo (Matej 5:20-28). Deset zapovesti su možda bile ograničene u svom izražavanju istine, ali i pored toga su bile istinite. Zapazite Pavlove reči:

„Svestan toga da zakon nije namenjen pravedniku, nego bezakonicima i nepokornima, bezbožnima i grešnima, nevernima i onima koji skrnave ono što je sveto, ubicama očeva, majki i drugih ljudi, bludni-

cima, muškarcima koji ležu s muškarcima, trgovcima ljudima, lažovima, onima koji se lažno zaklinju, i svima drugima koji čine ono što se suproti zdravom učenju.“ (1:Timoteju 1:9-10)

Pavle ne uči da je zakon ukinut. Postoje ljudi kojima je još uvek potreban zakon. To su nepokorni, bezbožni... Njima je i dalje potrebno da zakon upravlja njima kako bi se sprečila otvorena manifestacija groznog greha i kako bi postali svesni svog pravog stanja. Oni još uvek nisu došli Hristu tako da im je još uvek potreban staratelj.

Ali zakon nije načinjen za „pravednog čoveka.“ Zašto nije? Zbog toga što primanjem Hristove pravednosti, pravedan čovek je po prirodi u harmoniji sa zakonom. On je stekao pravednost koja je cilj zakona i stekao ju je bez zakona (Rimljanima 3:21). Zakon je odradio svoj posao kada ga je doveo do Hrista, ali sada on nije više u zajednici sa zakonom već u zajednici sa Hristom. Pa ipak, sve što je zakon zahtevao predstavljeno je u Hristu jer je On živi zakon i čovek koji je istinski stekao Hristovu pravednost živeće u savršenoj harmoniji sa zakonom (Rimljanima 8:4; 3:31; 1.Jovanova 2:6).

Bog nije rekao grešniku, „evo Deset zapovesti. One ti pokazuju kako moraš da se ponašaš.“ Ali onda kada je grešnik pronašao Hrista, On mu kaže „sada se od tebe više ne zahteva da se ponašaš na isti način.“ Ne. To navodno znači da kada je čovek grešnik, Bog održava određeni standard ponašanja pred njim, i govori mu da je kriv ako ne bude poslušan, ali čim osoba postane hrišćanin, onda ono što je bilo pogrešno za grešnika više nije pogrešno za hrišćanina. Ali ovo je ludost. Ako je Bog rekao da je nešto loše dok sam bio grešnik, onda je to i dalje loše i kada sam svet. Razlika je u tome što sam kao grešnik pokušavao da budem poslušan pravilima, ali se moja priroda tome suprotstavljala. Sada sam u Hristu, i Njegova priroda je moja priroda. Čitav moj život je izražavanje Hrista. Ne trebaju mi pravila da zahtevaju od mene da živim pravedno. U Njemu, to je moj normalan način života.

8. SLOVO ZAKONA JE SLIKA UZVIŠENIJE REALNOSTI - HRISTA

Postoje dva velika koncepta vezana za zakon: Slovo zakona i Duh zakona. Slovo zakona odnosi se na zapovesti date Mojsiju na planini Sinaj, odnosi se na ono što je napisano. Ne mislim samo na Deset zapovesti, već na sve zapovesti, na sve što je bilo dato na planini Sinaj. Sa druge strane, duh zakona se odnosi na načela koja stoje iza tih zakona, a koja su zapravo istinska načela koja se nalaze u prirodi samog Boga.

Verujem da Bog danas ne upravlja Svojim narodom preko slova zakona i verujem da slovo zakona vodi u legalističko, beznadežno religiozno iskustvo koje je sramno za Boga. Ovo „slovo zakona“ odnosi se na sve što je bilo dato na planini Sinaj. Ovo obuhvata i Deset zapovesti. Ovo je pre svega ono protiv čega sam - ne protiv zapovesti samih po sebi, već protiv SLOVA zakona i na ovo mislim kada kažem „neprijatelj pravde verom.“ Pisana pravila koja ne mogu ljude učiniti boljim i koja su data kako bi ljude učinila svesnijim svojih greha. Verujem da je apostol Pavle na ovo ukazivao većinu vremena kada je govorio negativno o zakonu. Govoreći o slovu zakona on kaže:

„Koji nas je osposobio da budemo sluge novog saveza, ne pisanog zakona, nego Duha. Jer pisani zakon osuđuje na smrt, a Duh oživljuje. Ali ako je služba smrti, čija su slova bila ugravirana u kamenu, nastala u slavi, tako da Izraelovi sinovi nisu mogli netremice da gledaju Mojsijevo lice zbog slave njegovog lica, dokle ne iščezne, zar neće onda služba duha biti još slavnija?“ (2. Korinćanima 3:6-8)

„A sada smo oslobođeni Zakona, jer smo umrli onome što nas je sputavalo, da bismo bili sluge na novi način, po Duhu, a ne na stari način, po slovu.“ (Rimljanima 7:6)

Zapazite, mi služimo po duhu, a ne po slovu! Duh zakona se temelji na istim načelima koja podležu slovu zakona, ali duh je uzvišenija i savršenija verzija zakona koji upravlja na drugi način. Deset zapovesti su napisane na kamenu, izvan nas, tako da nas nisu mogle učiniti boljim. Ali istinski zakon, duh zakona, je zapisan u našim umovima prebivanjem Božjeg Duha koji proizvodi prirodu i ponašanje Boga u nama. Ova verzija zakona je mnogo bolja od one nepisane na kamenu. Zakon na kamenu kaže, „ne ubij.“ Ali zakon u mom srcu proizvodi ljubav prema svim ljudima koje nikada ne bih pomislio ni da povredim, a kamoli da ubijem. To je uzvišenije od slova. Slovo zakona mi kaže da ne činim preljubu, da ne spavam sa ženom drugog čoveka, ali duh u meni čini da mrzim čak i pomisao na to da povredim drugu osobu, čini da mrzim čak i pomisao da spavam sa nekim ko nije moja žena, tako da mi nije potrebno pisano pravilo jer u mom srcu postoji uzvišenije pravilo. U ovo ja verujem i ovo poučavam.

Drugo, postoje pod-kategorije slova zakona. Čak i kada govori o slovu zakona, Biblija ne ukazuje svo vreme na istu stvar. Postoji najmanje pet različitih stvari na koje može da se odnosi spominjanje slova zakona.

- Ponekad se odnosi na Deset zapovesti.
- Ponekad se odnosi na ceremonijalne zakone, obrede i tipove.
- Ponekad se odnosi na čitav sistem odredbi dat Mojsiju na planini Sinaj.
- Ponekad se odnosi na prvih pet knjiga Biblije - Toru.
- Ponekada se odnosi na sve Staro-savezne spise.

Stoga, izraz „zakon“ ima različita značenja i pored toga se na isti zakon ukazuje na različite načine. Ponekada kažemo:

- Zakon
- Mojsijev zakon
- Gospodnji zakon

- Zakon i proroci
- Stari savez

Ali kako god nazvali, sve je to bilo deo sistema SLOVA zakona. Sistema koji nije bio kompletan i koji nije mogao da donese pravednost. Postojale su dve različite podele ovog sistema koje su imale veze se različitim aspektima toga kako se Bog odnosi prema upravljanju svojim narodom.

- Deo sistema koji je imao veze sa moralnošću, tu su pripadale Deset zapovesti i ostala slična pravila.
- Neki aspekti ovog sistema imali su veze sa senkama i tipovima koji su predstavljali buduće realnosti u Hristovoj službi. Ovo je imalo veze sa žrtvenim sistemom, praznicima, prinosima itd.
- Neki aspekti zakona imali su veze sa upravljanjem narodom kao grupom ljudi koja živi zajedno i kojima su trebala građanska pravila da kontrolišu njihov život i društvo u celini.
- Neki aspekti zakona imaju veze sa zdravljem, kako bi se osiguralo da narod bude dobrog zdravlja.

Sa svim svojim različitim delovima, čitav ovaj sistem je predstavljao SLOVO ZAKONA. To je bio način na koji se Bog odnosio prema svom narodu pre nego što je došao Hrist, i čitav ovaj sistem je bio nazvan Stari savez ili stari odnos - Božje privremeno sredstvo za interakciju sa ljudima, dok ne dođe istinski PUT, Isus Hrist.

Čitav ovaj sistem je bio samo predstava nečeg uzvišenijeg, uzvišenijeg sistema upravljanja, kojim Bog proizvodi pravednost u svom narodu. Bolji sistem je bio vladavina Hrista Svetim Duhom. U novom sistemu Bog stavlja svoj sopstveni život u svoj narod, On im daje Sebe kako bi oni mogli biti kao On po prirodi. On više neće SPOLJA upravljati njima, sistemom pravila, ceremonija i tipova. Sada je to REALNA stvar. Ovo je jedini način da Bog donese pravednost, ovo je jedini način da Bog načini od Svog naroda ono što želi. Tako nam je rečeno:

„Jer Zakon nije ništa učinio savršenim, nego je to učinila bolja nada uvedena umesto njega, kojom se približavamo Bogu.“ (Jevrejima 7:19)

Čitav zakon je zapravo predstavljao sliku Hrista. Kada je Hrist došao mi više nismo imali potrebu za slikom zato što smo imali realnost. Tako da kada propovedamo zakon moramo pokazati kako je on bio izraz Hrista, sredstvo za predstavljanje Mesije, sve dok istinski Božji zakon ne stigne.

9. DA LI JE DRŽANJE PRAZNIKA POGREŠNO?

Svetska Božja Crkva koja je držala praznike (7 biblijskih praznika iz Starog saveza) takođe je držala Subotu. Osnivač crkve je bio Herbert Armstrong. Kada je on umro, 1986. godine, crkva je napustila mnoga njegova učenja i mnogi od razočaranih članova crkve tražili su neko drugo mesto za bogoslužjenje. Neki od njih su pronašli utočište u Adventističkoj zajednici i početak rasprostranjenosti držanja praznika u Adventizmu u grubo se poklapa sa ovim periodom sloma Svetske Božje Crkve.

Tokom godina pojavio se veliki broj grupa, i unutar i van organizacije crkve Adventista Sedmog Dana (ASD), koje su prihvatile držanje praznika. Ove grupe su pokušale da držanju praznika daju „Adventistički ukus“ pokušavajući da držanje praznika opravdaju izjavama Elen Vajt i drugih Adventističkih pionira. Naravno, teško je razumeti razlog za takav pristup kada uzmemo u obzir činjenicu da ni Elen Vajt, ni ASD pioniri nisu držali praznike!

Međutim, ključno pitanje je: Da li je držanje praznika pogrešno? Da li postoji nešto u ovoj praksi što je čini da sama po sebi bude pogrešna za hrišćane da je se danas pridržavaju, i ako je tako, zbog čega je onda pogrešna?

Posmatrao sam povećanje učestalosti držanja praznika unutar Adventističke zajednice tokom proteklih dvadeset godina, i u početku smatrao sam to neškodljivom karakterističnošću koju su ljudi bili slobodni da praktikuju ako bi se za to odlučili. Nisam verovao da je to bilo nešto neophodno za hrišćane da praktikuju, ali nisam video nikakvu štetu u ljudima koji su tako činili ukoliko im je to odgovaralo.

Međutim, kako je vreme prolazilo imao sam razlog da pažljivije ispitam jevanđelje i načela koja se nalaze u osnovi držanje praznika. Posebno sam detaljno proučavao Pavlove poslanice i ubrzo nakon toga sam promenio svoje mišljenje o držanju praznika. Danas više ne verujem da je držanje praznika bezopasno. Pažljivo proučavanje načela jevanđelja dovelo me je do zaključka da držanje praznike predstavlja poricanje Hristovog dela i službe, i ukazuje na to da osoba koja tako postupa nije u potpunosti prihvatila ono što je Bog uradio za nas, u Hristu.

Praznici u Izraelu

Bog je uspostavio sedam praznika da se svake godine drže i proslavljaju u Izraelu. Svake godine ovi praznici su obeležavani iznova i iznova u vreme koje je Bog odredio. Dok proučavamo ove praznike očigledno je da su ovi praznici trebalo da predstavljaju različite događaje u planu spasenja.

Prvi od ovih praznika je bila Pasha koja je obeležavana 14. dana prvog meseca. Praznik Pashe je bio uspostavljen one noći kada je Izrael bio izbavljen iz Egipta, kada su morali da zakolju jagnje i krvlju premažu dovratke svojih kuća kako bi se zaštitili od anđela smrti koji je prošao kroz Egipat te noći. Svako prvorodeno dete u svakoj kući, čiji dovraci nisu bili premazani krvlju jagnjeta bilo je ubijeno.

Drugi praznik je bio praznik Beskvasnih hlebova, treći je bio praznik Prvina. Ova tri praznika obeležavana su jedan iza drugog, petak, subota i nedelja. Četvrti je bio praznik Pedesetnice koji se obeležavao pedesetog dana nakon Pashe. Ovo su bili prolećni praznici što znači da su se sva četiri obeležavala u prvom delu godine, tokom trajanja setve. Peti je bio praznik Truba i on se obeležavao kasnije, za vreme žetve. Počinjao je 1. dana sedmog meseca i trajao je deset dana. Šesti

praznik je bio Dan očišćenja i on se obeležavao desetog dana od početka duvanja u trube. Sedmi praznik je bio praznik Senica koji se obeležavao 15. dana sedmog meseca, nakon završetka žetve.

Svake godine Izraelci su obeležavali ove praznike i to se nastavljalo stotinama godina. Zašto su Izraelci morali neprestano da ponavljaju ove službe? Prema poslanici Jevrejima, zbog toga što ove ceremonije nisu mogle da donesu savršenstvo (Jevrejima 10:1-4; 7:19). Drugim rečima, nijedna od ovih stvari nije bila stvarna, one su predstavljale samo simbole, tipove predstave i igrane parabole. Iznova i iznova Izraelci su prolazili kroz ova ponavljanja, jer sve dok realnost nije došla oni su učili istinu kroz sprovođenje ovih obreda.

Prva četiri praznika su bila obeležavana u proleće, preostala tri su bila obeležavana u jesen. Značajno je to da su se poslednja tri praznika obeležavala sedmog meseca. Kažem značajno, zato što broj sedam označava kompletnost ili savršenstvo. Dakle, sve što se dešavalo sedmog meseca veoma je sugestivno. Pretpostavlja se da je to period koji ukazuje na završetak Božjeg dela i kompletiranje plana spasenja. Zapravo u 3. Mojsijevoj, poglavlje 23, kaže se da praznik senica nije trebalo da se održava dok se ne sakupe plodovi zemlje (3. Mojsijeva 23:39-42). Ljudi su trebali na sedam dana da napuste svoje domove i da tih sedam dana privremeno žive u kolibama. Trebalo je da naprave male kolibe na vrhu svojih kuća, gde su trebali da borave ili da naprave šatore i sedam dana žive van svojih domova. Trebalo je da mašu palminim granama i raduju se pred Gospodom, sedam dana nakon sakupljene žetve.

Značaj praznika

Ova žetva jasno predstavlja konačno sakupljanje, i očigledno je da praznik Senica označava događaj koji će se dogoditi kada Isus odvede svoj narod na nebo. Oni napuštaju svoje domove i mašu palminim

granama, šta to predstavlja? To predstavlja vreme koje ćemo provesti na nebu kada napustimo svoje domove (ovu planetu) ne neko vreme. U Otkrivenje 7:10 nalazimo da Božji narod maše palminim granama pred Gospodom na nebu. Oni mašu palminim granama pred prestolom, u stvarnom, anti-tipskom prazniku Senica.

Lako je uočiti značaj drugih praznika. Hristova smrt bila je predstavljena Pashom, Pedesetnica je ispunjena silaskom Svetog Duha pedeset dana nakon Isusove smrti. Šta je predstavljalo ispunjenje praznika Prvina koji se obeležavao trećeg dana nakon Pashe? Ovaj praznik je bio ispunjen Hristovim vaskrsenjem kada su se mnogi od onih koji su spavali pod zemljom vratili u život i bili povedeni sa Hristom na nebo, kao prvine zemaljske žetve. Tokom praznika Beskvasnih hlebova ljudi su trebali da izbace kvasac iz svojih domova jer kvasac predstavlja greh. Ovo ukazuje na to da smo od vremena Hristove smrti ušli u novo doba u kome je greh ukinut, uklonjen i više nije trebalo da bude deo iskustva Božjeg naroda. Ljudi su trebali da uklone sav kvasac iz svojih domova, tokom sedam dana. I ova jedna sedmica u tipu predstavlja nedefinisan period vremena kao i u slučaju praznika Senica koji je trajao jednu sedmicu, ali koji predstavlja mnogo duži vremenski period, hiljadu godina.

Hajde da razmotrimo činjenicu da su prva četiri praznika ukazivali na događaje koji su se već odigrali u prošlosti. Pasha, Beskvasni hlebovi, Prvine i Pedesetnica su bili ispunjeni tokom prve godine hrišćanske ere. Šta je sa preostala tri, praznikom Truba, Danom očišćenja i praznikom Senica? Pa jasno je da poslednji, praznik Senica još nije ispunjen. To je poslednji događaj koji treba da se ispuni nakon sakupljanja poslednje zemaljske žetve, ili nakon Hristovog dolaska. Dakle, pitanje je, kada treba da se odigraju događaji na koje ukazuju praznik Truba i Dan očišćenja? Hajde da vidimo šta nam kažu dokazi.

Pre svega, to se mora odigrati nakon Pedesetnice. Prema redosledu koji je Bog dao Jevrejima i koji su oni sledili svake godine, Pedesetnica se uvek obeležavala pre duvanja u trube i Dana očišćenja, stoga bi ta dva praznika trebalo da ukazuju na vreme nakon Pedesetnice.

Drugo, ova dva praznika su se obeležavala tokom sedmog meseca u godini, sa velikim razmakom između njih i prva četiri praznika. Zapravo, oni su se obeležavali tokom istog meseca kao i praznik Senica, koji, kao što smo videli, ukazuje na događaj koji će se odigrati na samom kraju vremena. Očigledno je da su ovi praznici, duvanje u trube i Dan očišćenja poslednji događaji koji će se odigrati tokom poslednjih trenutaka vremena, neposredno pre sakupljanja Božjeg naroda pre Isusovog dolaska.

Važne ideje i načela

U Njegovom delu spasavanja čovečanstva, Božji plan se kreće duž vremenskog okvira. Ovaj vremenski okvir je jasno prikazan u Bibliji i pokazan je u činjenici da je sama Biblija podeljena na dva dela, prema vremenskim periodima, na vreme pre Hrista i na vreme posle Hrista.

Čak i ove dve podele imaju u sebi dublje podele. Na primer, postojao je period pre potopa. Čitav taj svet je bio uništen, i nakon toga je nastao novi početak. Onda je postojao period od Noja do Avrama pre nego što je Bog pozvao posebnu porodičnu grupu da bude Njegov poseban narod. Postojao je period od Avrama do Sinaja, od Sinaja do Isusovog dolaska i onda od Hrista do danas.

Neki su ukazivali na ove vremenske periode kao na „dispencije“, i postoje neke religiozne grupe koje uče da je Bog imao različite načine za spasavanje ljudi, tokom ovih različitih dispencija. Ovo je očigledno lažno učenje. Nikada nije postojalo više od jednog načina za

spasavanje ljudi i taj jedan način je uvek bio, milošću kroz veru u Isusa Hrista, Božjeg Sina.

Međutim, to ne znači da se Bog nije odnosio prema ljudima na različite načine, tokom različitih razdoblja. Iako je Bog imao samo jedan način da spasi ljude, On se odnosio prema njima na različite načine u različito vreme. Neki su odbacili ovu ideju jer su je povezali sa greškom da Bog spasava ljude na različite načine. Ali nerazumno je negirati istinu samo zato što je neko uzeo istinu i povezao je sa nečim pogrešnim. Nije moguće iskreno i pošteno čitati Bibliju bez da se ne prepoznaju promene koje su se odvijale tokom razdoblja.

Kako se ovo odnosi na pitanje držanja praznika? Da bismo razumeli to gde se praznici uklapaju u ovu sliku, moramo prvo da shvatimo dve velike vremenske podele, dva velika razdoblja u Božjoj vremenskoj liniji. Ova dva razdoblja su, doba zakona i doba carstva. Ja gledam na njih kao na dva velika razdoblja zato što se skoro čitava Biblija bavi sa ova dva razdoblja, i sama podela Biblije na Stari savez i Novi savez je potvrda o značaju ova dva razdoblja.

Stari i Novi savez predstavljaju dva velika sistema preko kojih su ljudi komunicirali sa Bogom. Ovi Savezi nisu predstavljali dva različita načina za spasavanje čovečanstva, već dva različita načina preko kojih se Bog povezivao i komunicirao sa ljudima.

Na Staro-savezni sistem se često ukazivalo kao na „zakon“ ili na „zakon i proroci.“ To je bio sistem uprave koji se zasnivao na zakonu datom na planini Sinaj. Odnos sa Bogom u ovom slučaju je bio definisan zakonom sa Sinaja, i na ovaj odnos se ukazivalo kao na „Stari savez.“ (2. Korinćanima 3:4-6; Galatima 4:24-26).

Apostol Pavle nam kaže da je Staro-savezni sistem predstavljao „senku“ ili predstavu koju je Bog dizajnirao da bude ilustracija veće realnosti. To je bile njegova svrha.

„Jer Zakon imajući senku predstojećeg dobra, a ne i samo obličje stvari, nikad ne može istim žrtvama koje se iz godine u godinu neprestano prinose usavršiti one koji pristupaju Bogu.“ (Jevrejima 10:1)

Ovde se nije govorilo samo o nekim aspektima zakona; čitav sistem je sadržao samo „senku dobrih stvari koje će doći.“ Sve u njemu je predstavljalo buduće realnosti. Važno je da razumemo ovo, da je sistem zakona bio u potpunosti paket, bio je sistem uprave, kao i sredstvo poučavanja, dizajniran da bude sredstvo preko koga Bog komunicira i bavi se Svojim narodom, tokom određenog vremenskog perioda. Zakon je bio ograničen na taj period i nije bila namera da bilo koji deo zakona nastavi da važi nakon što se završi taj vremenski period. Kada je otpočeo novi sistem, stari sistem se završio. Nasuprot tome, sve dok je stari sistem bio na snazi novi sistem nije bio primenjiv. Pavle kaže:

„Tako Sveti Duh jasno pokazuje da se put u sveto mesto još nije bio otvorio dok je stajao prvi šator.“ (Jevrejima 9:8)

„Kad kaže novi savez, onaj prethodni čini zastarelim. A ono što je staro i zastareva, blizu je nestanka.“ (Jevrejima 8:13)

Koliko je važno ovo pitanje?

Ovo uopšte nije malo pitanje ili mala stvar. Ako se Božje delo pomera duž vremenskog okvira, onda je od ključne važnosti da razumemo kako Bog funkcioniše u svakom trenutku vremena. Ukoliko ovo ne budemo razumeli, nećemo uspeti da ispunimo Njegove namere za nas, u naše vreme, i na kraju ćemo Ga pogrešno predstavljati i verovatno ugroziti naše spasenje.

Lako je ovo pokazati: Tokom određenog vremena fizičko obrezanje je predstavljalo znak spasonosne zajednice između Boga i Njegovog naroda. Svako zna da obrezanje, samo po sebi, nema svrhu i da je to praksa koju Bog ne zahteva danas. Ako neko danas praktikuje obrezanje kao religiozni zahtev, to je znak otpada. Ipak, tokom odre-

đenog vremena, to je bio apsolutni imperativ da Božji narod demonstrira svoju zajednicu sa Njim, praktikovanjem obrezanja. Biblija nam kaže da je Mojsijev život čak bio i ugrožen zato što je propustio da obreže svog sina. (2. Mojsijeva 4:24-26)

Drugi primer je način na koji se danas odnosimo prema prinošenju životinjskih žrtava. Bog je bio taj koji je zahtevao prinošenje životinjskih žrtava, ali ako bi hrišćanin ovo danas praktikovao, ne samo da bi pokazao užasno nepoznavanje Božjih namera, već bi to bila direktna uvreda za Isusa Hrista i indirektan napada na hrišćansku veru.

Mnogi od onih koji zastupaju držanje zakona negiraju da postoji vremenski okvir u Božjem programu. Oni insistiraju na tome da je Bog uvek komunicirao sa ljudskim bićima na isti način, od Adama do danas. Oni veruju da se Božji odnos sa čovečanstvom nikada nije promenio i da je Njegov način komuniciranja uvek bio isti kroz sve vekove. Ova ideja je u takvoj suprotnosti sa Pismom da je teško pratiti obrazloženje koje vodi do ovog zaključka.

Biblija jasno uči da je postojalo vreme kada je ljudima bilo dato obećanje da će Bog blagosloviti svet kroz Isusa Hrista. Ona jasno uči da ovaj blagoslov nije trebalo da bude ispunjen do određenog vremenskog trenutka. Ovaj blagoslov nije mogao da dođe na svet sve do trenutka koji je Bog odredio. Biblija takođe jasno uči da je 430 godina nakon što je Bog dao ovo obećanje, On dao Izraelcima zakon na planini Sinaj. Ovaj zakon nije bio dat pre toga, a čak i kada je bio dat bio je ograničen samo na određeni vremenski period. Trebalo je da traje, „*dok ne dođe Seme (Hrist) koje je obećano.*“ (Galatima 3:19)

Dakle, pre nego što je bio dat zakon, Bog se odnosio prema Svom narodu na određeni način. Nakon davanja zakona na planini Sinaj, taj odnos se promenio. Sada je odnos podrazumevao mnoga pravila, rituale, obrede, koje Božji ljudi u prošlim vremenima nikada nisu morali da praktikuju i posmatraju. Ali ovo je trebalo da traje, „*dok ne dođe*

Seme koje je obećano". Kada je Seme došlo, odnos Boga prema Svom narodu je prošao kroz još jednu promenu.

Ovo se može uporediti sa odnosom roditelja prema detetu, dok ono prolazi kroz različite faze razvoja. Kada je dete beba ono mora da bude u kolevci i sedi u visokoj dečjoj stolici dok jede. Kasnije će detetu biti dopušteno da šeta okolo, ali samo unutar dvorišta i neće moći da izlazi na kapiju osim u prisustvu staratelja. Kako dete odrasta stvari se menjaju. Sad ponekad dete može da ostane i samo kod kuće, a dolazi vreme kada će dete biti dovoljno zrelo da više neće biti potrebno da mu se roditelji više ikada mešaju u život.

Ovo je ilustracija koja objašnjava kako se Božji način komunikacije sa Svojim narodom menjao iz razdoblja u razdoblje. To je imalo veze sa nivoom duhovne zrelosti naroda sa kojim se Bog bavio. On je dizajnirao programe koji su odgovarali njihovom stadijumu razvoja u svakom trenutku vremena.

Razumevanje zakona

Dok posmatramo vremenski okvir duž kojeg je Božji program napredovao u Njegovom delu spasavanja čovečanstva, vidimo da sve može da se podeli u dva paketa: kao što smo ranije videli, na ova dva paketa se ukazuje kao na Stari i Novi savez. Međutim, razlika između ovih saveza nije samo stvar različitih vremenskih perioda, postoje još važnije razlike. Prvo, postojalo je doba ilustracija i obećanja, a onda je postojalo doba kada je ilustracija postala realnost i kada je obećanje postalo ispunjeno.

Ova dva paketa razdvaja jedan veliki događaj koji je u potpunosti promenio istoriju sveta. Taj veliki događaj je bio život Isusa Hrista. Doba ilustracija je postojalo pre Hrista. Pošto je Hrist došao, doneo je realnost koja je bila ilustrovana u prethodnom sistemu. Ovo je dovelo

do kraja svih rituala i obreda. To nije bio jednostavno samo kraj rituala, to je bio kraj čitavog sistema rituala. Bila je to velika promena načina na koji pristupamo Bogu. Mi ne dolazimo više Bogu kroz ilustracije, već direktno kroz Hrista Lično. Dani ilustracija i tipova su nestali zauvek.

Dakle, nije pitanje šta je već ispunjeno a šta nije, pitanje je da li prihvatamo da je kroz Hrista Božji način komunikacije sa Svojim narodom dostigao najvišu tačku. Drugim rečima, odnos između Boga i Njegovog neroda je usavršen. Više nismo u poziciji gde komuniciramo sa Bogom kroz ilustracije i simbole, kroz drugorazredna sredstva. Danas dolazimo Bogu jednostavno putem živog jedinstva koje imamo sa Njim, kroz našu integraciju u Sam Hristov život.

„Dakle, braćo, pošto imamo potpuno pouzdanje da možemo ući u sveto mesto krvlju Isusovom - novim i živim putem koji je on za nas otvorio kroz zavesu, to jest kroz svoje telo.“ (Jevrejima 10:19-20)

Ovo pitanje je značajno i ne može se ignorisati jer neprestano praktikovanje ilustracija u ovo vreme, predstavlja negiranje toga da je Hrist ispunjenje obećanja i zato je dijametralno suprotstavljeno istini o onome što je Bog učinio u Hristu. To nije bezopasna praksa koju bi jednostavno trebalo ignorisati.

Uzmimo obrezanje kao primer: Obrezanje može predstavljati bezopasnu praksu i zapravo može da bude jako dobra po zdravlje. U Starom savezu obrezanje je predstavljalo obavezan deo religiozne prakse Božjeg naroda. Međutim, nakon uspostavljanja Novog saveza Hristovom smrću, spoljašnji obred obrezanja bio je zamenjen unutrašnjim obredom novog rođenja ili obrezanja srca. Oni koji su nastavili da praktikuju obrezanje kao religiozni obred, nakon tog trenutka, zapravo odbacuju realnost novog rođenja. Apostol Pavle nas je upozorio na ovo najjasnijim jezikom:

„Za takvu slobodu Hristos nas je oslobodio. Zato budite nepokolebljivi i ne dajte se opet upregnuti u jaram ropstva. Evo, ja, Pavle,

kažem vam: ako se obrežete, Hristos vam neće ništa koristiti.“ (Galatima 5:1-2)

Ovo je bilo tačno, ne samo za obrezanje, već i za svaki aspekt sistema zakona, tako da je Pavle nastavio govoreći:

„I opet svedočim svakom čoveku koji se obreže da je dužan da izvršava sav Zakon.“ (Galatima 5:3)

Zbog ovoga je ilustrativni sistem nazvan „zakon“, Bog u potpunosti, bezrezervno ukinuo. Bog više ne komunicira sa Svojim narodom na taj način. Jevrejski vernici su nastavili da praktikuju obrede zakona mnogo godina nakon Hristove smrti i raspeća i to je prihvatila i rana hrišćanska crkva jer su prakse zakona bile duboko ukorenjene u kulturu Jevreja. Međutim, praktikovanje zakonskih obreda među neznaočcima je dokaz da je Hrist odbačen. Zbog toga je Pavle bio toliko strog dok je ukoravao Galate.

Deset zapovesti

Zakon je davao osnovni osvrt na velika načela, velike istine ali samo u simbolima, senkama i predstavama. Predstava se ne može izjednačiti sa istinom koju predstavlja niti može da proizvede efekat koji istina proizvodi. Zbog toga je zakon bio samo reprezentativan i ništa više! Svaki aspekt zakona je predstavljao nešto uzvišenije i ovo je bila istina čak i za Deset zapovesti!

Deset zapovesti su predstavljale Hristov karakter koji Hristov Duh dodeljuje hrišćanima. Hristov Duh upravlja hrišćanima i proizvodi pravedno ponašanje u njima. U Hristu, nama ne upravljaju deset zakonskih rečenica. Za nas taj sistem upravljanja je ukinut. To je upravo ono što apostol Pavle pokušava da objasni u sledećim stihovima:

„Koji nas je osposobio da budemo sluge novog saveza, ne pisanog zakona, nego Duha. Jer pisani zakon osuđuje na smrt, a Duh oživljuje. Ali ako je služba smrti, čija su slova bila ugravirana u kamenu, nastala

u slavi, tako da Izraelovi sinovi nisu mogli netremice da gledaju Mojsijevo lice zbog slave njegovog lica, dokle ne iščezne, zar neće onda služba duha biti još slavnija?“ (2. Korinćanima 3:6-8)

Deset zapovesti nisu jednake Hristovom karakteru. One predstavljaju osnovni opis moralnosti, ali ni po čemu nisu jednaki visini i dubini koja je u Hristu. Zato je Isus rekao (citirajući deset zapovesti):

„Čuli ste da je rečeno: Ne učini preljubu! A ja vam kažem: ko god požudno pogleda ženu, već je u svom srcu sa njom učinio preljubu.“ (Matej 5:27-28)

Deset zapovesti kažu „ne učini preljubu“, što jednostavno znači „nemoj imati seksualni odnos sa osobom koja nije tvoj bračni saputnik.“ Ovo je osnovna moralnost, ali da li je dovoljno dobra da predstavlja istinsku pravednost? Naravno, da ne! Istinska pravednost je priroda koja uopšte ne želi da učini tako nešto. Mogu li Deset zapovesti da proizvedu ovo? Da li one ovo uopšte opisuju? Očigledan odgovor je, ne, tako da kada nekom osobom upravlja ovaj sistem od deset pravila, ta osoba se nikada ne može uzdići iznad osnovne moralnosti. Usaglašenost sa pravilima postaje ogrtač koji prikriva unu-tarnju izopačenost i licemerni legalizam kao neizbežnu posledicu. Zbog toga je služba slova morala da bude odbačena u korist službe duha.

Naravno, mi ne poričemo da Deset zapovesti govore istinu. Možda na osnovni način, ali je to i dalje istina. Zbog toga se Hristov Duh ne suprotstavlja ovim Deset zapovestima, iako je daleko superiorniji od ovih deset pravila.

Isto je i sa praznicima i sa svim aspektima sistema zakona. Sve je predstavljalo uzvišeniju realnost. Svaki praznik je predstavljao neki događaj u Hristovoj službi. Ovi praznici su samo bili simboli nečeg realnog, oni sami po sebi nisu bili realnost. Zato su morali da se ponavljaju godinu za godinom jer nikada nisu postigli bilo kakvu realnu promenu u narodu. Hvala Bogu, Isus je realnost i on je ispunio istinsko

značenja praznika tako da se više ne bavimo simbolima, jer sada imamo realnost u Hristu.

Ali oni koji drže praznike žele da zadrže odnos sa formom i ilustracijom, iako je Hrist došao kao realnost. Njima upravljaju Deset zapovesti i oni koriste ovo kao kuku kojom se vežu za praznike. Oni se drže ideje da su Deset zapovesti još uvek sredstvo kojim Bog upravlja hrišćanima i onda oni pokušavaju da povežu praznike sa Deset zapovesti. Na osnovu ovoga oni zaključuju da smo još uvek u obavezi da držimo praznike zakona. Ali sa praznicima, kao i sa žrtvama i obrezanjem, kao i sa čitavim sistemom zakona, uključujući i Deset zapovesti, mi prelazimo sa simbola na realnost.

Ali uzmimo u obzir važnu činjenicu: prelazak iz simbolizma u realnost, sa žrtvama i praznicima, znači da treba da prestanemo da ih praktikujemo. Mi više ne sprovodimo obrede koje zapoveda zakon, umesto toga, mi povezujemo naše živote sa realnošću, a to je istinska žrtva, Isus Hrist, i istinski praznici, Hristova služba na nebu.

Ali sa Deset zapovesti je drugačije. Kada doživimo uzvišeniju realnost iza Deset zapovesti, to ih ne poništava, to nas vodi u uzvišenije visine nego što su pravila, dok još uvek izvršavamo ono što je zapovedeno u pravilima. Šta mislim pod ovim? Mislim, zapovest kaže ne „Ne ubij.“ Više se ne bavim sa ovom ograničenom definicijom već prelazim na nešto uzvišenije u Hristu. Ova veća stvar je urođeno načelo nesebične ljubavi. Sada, da li će me ovo navesti da ubijam druge? Ne, naravno da neće! Rezultat ovog novog sistema uprave je da se uzdižem iznad pravila, živim po uzvišenijim motivima i moralnosti, ali ovo ne vodi ka tome da živim suprotno pisanom zakonu, to vodi ka tome da živim u savršenoj harmoniji sa zakonom, ali na mnogo uzvišenijem nivou.

Dakle, jasno je da se moralnost nikada ne menja, čak ni kada se bavimo njenim ograničenim izrazom. Takođe je očigledno da moralnost ne podrazumeva ritualizam i ceremonijalizam, već ima veze sa

ponašanjem koje je dobro samo po sebi, koje je dobro u svim razdobljima i okolnostima. Čak iako Deset zapovesti predstavljaju ograničen izraz moralnosti, one i dalje predstavljaju istinski izraz moralnosti i zato će realnost u Hristu uvek proizvesti ponašanje koje je u harmoniji sa Deset zapovesti.

Postoji samo JEDNO moralno načelo koje se ne proizvodi prirodno u čoveku dolaskom Hristovog Duha u njega, a to je moralna baština držanja Subote. Čovek neće saznati da Bog poziva Svoj narod na poseban sastanak sedmog dana u sedmici, osim ukoliko ga tome neko ne nauči, i zbog toga moralnost Subote nije tako jednostavno uspostavljena kao ostatak od Deset zapovesti. Ipak, potrebno je da sebi postavimo nekoliko pitanja kako bismo pokazali da je poštovanje Subote, moralno načelo.

Da li je držanje Subote nešto što je večno dobro ili nešto što je ograničeno na vreme postojanja greha? Da li je Subota uvedena nakon što se greh pojavio u svetu, ili je uspostavljena ranije? Da li je zapovest o Suboti postavljena među zakone koji su ograničeni na određeno vreme i mesto, ili je bila uključena u zakone koji su bili napisani na kamenu, koji su večni? Odgovori su očigledni.

Bog je jedini koji zna šta je večno dobro, i On je izabrao da ujedini zapovest o Suboti sa skupom drugih pravila koje su očigledno večna u prirodi. Tako Božja dela, kao i Njegove zapovesti, pokazuju da je držanje Subote moralno ponašanje i stoga nešto što traje zauvek.

Privlačnost zakona

Konačno, zapitajmo se zašto je poštovanje ceremonija zakona, mnogima danas toliko privlačno? Odgovor je jednostavan ali u isto vreme i problematičan. Neosporna je činjenica da nastavljamo da tražimo samo ukoliko nismo pronašli ono što tražimo. Apostol Pavle primenjuje ovu istinu i kaže nam da je jedini razlog zbog koga je Božji

narod nastavio da prinosi žrtve iznova i iznova, taj što žrtve nisu mogle da obezbede ono što je bilo neophodno. Kada je došla jedna velika žrtva, koja je namirila njihovu potrebu, onda su oni završili sa životinjskim žrtvama zauvek.

„Jer Zakon imajući senku predstojećeg dobra, a ne i samo obličje stvari, nikad ne može istim žrtvama koje se iz godine u godinu neprestano prinose usavršiti one koji pristupaju Bogu. Zar inače ne bi prestale da se prinose, jer bi oni koji ih prinose u službi bili jednom zauvek očišćeni i ne bi više imali svest o gresima?“ (Jevrejima 10:1-2)

„A on je za sva vremena pineo jednu žrtvu za grehe i seo Bogu s desne strane i od tada čeka da njegovi neprijatelji budu položeni za podnožje njegovim nogama. Jer je jednim žrtvenim prinosom za svagda učinio savršenima one koji bivaju posvećeni.“ (Jevrejima 10:12-14)

Isto načelo se primenjuje na držanje praznika i na bilo koju praksu zakona. Jedini razlog zbog kojeg bi osoba želela da drži praznike je zbog toga što nije primila realnost na koju su ukazivali praznici koji su bili ispunjeni u Hristu. Zbog toga je držanje praznika pokazatelj da taj neko koji ih drži, nije primio dobrobiti Hristove službe! Ovo je neizbežan zaključak.

Držanje praznika je prihvatljivo za one koji još uvek nisu pronašli Hrista. Razumljivo, Jevreji to i dalje praktikuju zajedno sa mnogim drugim obredima i ceremonijama zakona. Oni i dalje traže Mesiju, tako da se, naravno, još uvek bave simbolima, a ne realnošću. Međutim, za one koji ispovedaju da su hrišćani držanje praznika predstavlja očiglednu kontradiktornost veri Isusa Hrista. Na taj način, oni izjavljuju da ono što je Hrist obezbedio nije dovoljno i da treba da nastavimo da se bavimo formama i ilustracijama. Tragedija je u tome da je ovo možda apsolutna istina. Možda se ljudi osećaju prijatnije dok se povezuju sa Bogom na Staro-savezni način, jednostavno zato što nisu doživeli realnost Novog saveza.

10. OBREZANJE, PRAZNICI, ZAKON - SPORNA PITANJA U „GALATIMA“

Većina hrišćana koji veruju u poslušnost Deset zapovesti, izgleda imaju problem sa razumevanjem spornih pitanja sa kojima se Pavle suočavao i sa argumentima koje je iznio u vreme kada je pisao poslanicu Galatima. Pavlovi argumenti u poslanici Galatima su veoma važni i njihovo razumevanje je od velikog značaja za ispravno razumevanje svrhe i mesta zakona kao i za ispravno razumevanje jevanđelja.

U skorije vreme, neki Adventisti sedmog dana počeli su da zastupaju i propagiraju poslušnost zakonu koji je bio dat Mojsiju na planini Sinaj sa posebnim akcentom na držanju praznika, kao što su Pasha, Praznik Prvina, Pedesetnica, Praznik Truba, Dan očišćenja i Praznik senica. Iako ne zastupaju prinošenje životinjskih žrtava, oni nastoje da drže ove praznike na sličan način kao što su ih Jevreji svetkovali u biblijska vremena i u tačno vreme koje propisuje zakon.

Međutim, u Galatima 4:10-11 apostol Pavle ukorava Galate zbog svetkovanja određenih praznika. On kaže,

„Vi pomno držite dane i mesece i razdoblja i godine. Bojim se za vas, da se možda nisam uzalud trudio oko vas.“ (Galatima 4:10-11)

Izgleda da ovo jasno ukazuje na to da je praznovanje određenih vremenskih perioda i svetkovanje praznika bilo nepotrebno, čak i nepoželjno, i to je predstavljalo uzrok Pavlove zabrinutosti. Međutim, oni koji zastupaju svetkovanje praznika tvrde da Pavle ovde ne ukazuje na biblijske praznike, već na paganske svetkovine koje su Galati ponovo počeli da svetkuju. Oni pretpostavljaju da Pavle nije mogao ukazivati na praznike koje je Bog uspostavio.

Razlog koji oni daju u prilog tome je sledeći:

1. Pavle nije mogao ukazivati na to da su praznici koje je Bog uspostavio, „načela ovoga sveta“ (Galatima 4:3) i „isprazna i loša načela“ (Galatima 4:9)
2. Pavle kaže da su se Galati „ponovo“ vraćali ovim ispraznim i lošim načelima (Galatima 4:9). Pošto su oni prethodno bili pagani i praktikovali paganska bogoslužjenja a ne jevrejska bogoslužjenja, onda su se jedino „ponovo“ mogli vratiti samo paganizmu - a ne religiji Starog saveza.
3. Pavle izjavljuje da u to vreme (pre nego što su postali hrišćani, dok su još bili uključeni u načela ovoga sveta) oni „nisu poznavali Boga“ i „robovali su bogovima koji po svojoj prirodi nisu bili Bogovi.“ (Galatima 4:8)

Na prvi pogled ovaj argument deluje verodostojan. Međutim, dublje ispitivanje ovih pitanja u poslanici Galatima i argumenata koje je izneo apostol Pavle otkriće da uopšte nisu bili sporni paganski praznici i svetkovine, već držanje praznika koji su Izraelu bili dati na planini Sinaj.

Koja su bila sporna pitanja u poslanici Galatima? Koji je to problem naveo Pavla da napiše ovu poslanicu? Kakvo je to ponašanje Galata uzrokovalo zabrinutost kod Pavla da je napisao tako snažnu poslanicu, tako snažnim rečima? Nije teško otkriti uzrok zabrinutosti. Pavle to nekoliko puta pominje u svojoj poslanici. Hajde da vidimo koje je zapravo bilo osnovno pitanje.

Sporno pitanje

„Čudim se da se tako brzo odvrćate od poziva Hristovom blagodaću na drugačiju dobru vest. Ali druga ne postoji. Postoje samo neki koji vas zbunjuju i žele da izopače dobru vest o Hristu. Ali čak i kad bismo vam mi, ili kad bi vam anđeo s neba objavio drugačiju dobru vest od one koju smo vam već objavili, neka bude proklet. Ono što smo

već rekli, to i sada ponavljam: Ko god vam objavi drugačiju dobru vest od one koju ste već prihvatili, neka bude proklet.“ (Galatima 1:6-9)

Pavle je bio zabrinut zbog toga što su se Galati okrenuli „drugom jevanđelju.“ Ipak to nije bilo drugo jevanđelje, jer postoji samo jedno jevanđelje. Tako da je ovo bio koren problema u poslanici Galatima. Vera Galata je bila „izopačena.“ Šta su radili ljudi koji su pokušavali da izopače Galate? Na šta su oni pokušavali da navedu Galate?

Suština „drugog jevanđelja“

„Svi koji žele da po telu ugone drugima, prisiljavaju vas da se obrežete, samo zato da ne budu progonjeni zbog krsta Hristovog. Jer čak ni oni koji se obrezuju ne drže se Zakona, nego žele da se vi obrežete kako bi se hvalili vašim telom.“ (Galatima 6:12-13)

Glavna tema ili pitanje ovog drugog jevanđelja bilo je to što su oni pokušavali da Galate prisile da se obrežu.

Interesantno je zapaziti da je Pavle obrezao Timoteja (Dela 16:1-3). To pokazuje da nije postojalo ništa suštinski loše u samom obrezanju. Pavle ovo ističe u Galatima 6:15 gde kaže da ni obrezanje ni neobrezanje ništa ne koriste kad ste u Isusu Hristu. Pavle nije obrezao Timoteja zato što je verovao da je to neophodan religiozni zahtev, već samo zato da bi razoružao predrasude među Jevrejima. On je jednostavno sledio svoje načelo:

„Tako sam Judejcima bio kao Judejac, da pridobijem Judejce. Onima pod zakonom bio sam kao pod zakonom - premda ja nisam pod zakonom - da pridobijem one pod zakonom. Onima bez zakona bio sam kao bez zakona - premda nisam bez Božjeg zakona, nego sam pod Hristovim zakonom – da pridobijem one bez zakona. Slabima sam bio slab, da pridobijem slabe. Svima sam bio sve, da na svaki mogući način neke spasem.“ (1. Korinćanima 9:20-22).

Međutim, kada se obrezanje obavlja iz religioznih razloga, postoje druge stvari koje automatski slede iza toga, i to je ono što je uznemiravalo Pavla u pogledu smera kojim su pošli Galati.

Koji zahtev je išao zajedno sa obrezanjem?

„I opet svedočim svakom čoveku koji se obreže da je dužan da izvršava sav Zakon. Hrist je postao beskoristan vama koji se opravdate Zakonom. Otpadoste od blagodati.“ (Galatima 5:3-4)

Problem sa obrezanjem je bi taj da ako ste bili obrezani, morali ste da držite čitav zakon. Religiozno obrezanje nikada nije postojalo samo po sebi. Osoba koja je verovala u to da je obrezanje još uvek predstavljalo Božji zahtev, očigledno nema izgovor da ne drži ostatak zakona. Isto načelo koje ga je navelo da se obreže takođe ga je stavilo pod obavezu da drži ceo zakon. Da li je postojalo nešto loše u držanju čitavog zakona? Činjenica je da kada osoba pronađe Hrista ne postoji potreba da drži čitav zakon. Zakon je ukazivao na Hrista i kada osoba pronađe Hrista, pronašla je realnost na koju je zakon ukazivao. Ako osoba oseti da je u obavezi da drži zakon to je pokazatelj da takva osoba oseća da Hrist nije dovoljan. Takva osoba nastoji da bude opravdana pomoću zakona, pre nego samo Hristovom milošću i Pavle kaže takvim ljudima, *„Hrist vam ništa neće koristiti!!“*

Sada kada su se Galati vratili držanju zakona, šta je to što se ispoljavalo u njihovim životima? Šta je to što je Pavle video u njihovim životima što ga je učinilo zabrinutim i uplašenim za njih da ne izgube spasenje i za to da njegov trud možda bio uzaludan?

Šta su Galati već počeli da rade?

„Vi pomno držite dane i mesece i razdoblja i godine. Bojim se za vas, da se možda nisam uzalud trudio oko vas.“ (Galatima 4:10-11)

Ovi Galati su sada ispunjavali ono što je Pavle očekivao: ako se osoba obreže ona je u obavezi da drži ceo zakon. Oni su se već vratili držanju dana, meseca, razdoblja i godina i ovo je bilo jasno povezano sa njihovom željom da se okrenu putu obrezanja i držanju zakona koje prati taj put.

Da li je nešto loše u ovome? Šta je pogrešno u držanju zakona i posvećenosti zakonu na ovaj način?

Zašto ne držati zakon?

„Jer koji su god od dela zakona pod prokletstvom su, jer je napisano: Proklet da je svako ko se ne drži svega što je napisano u svitku Zakona i ko to ne vrši. A da se zakonom niko ne opravdava pred Bogom, poznato je: jer pravednik od vere živeće. A Zakon nije od vere, nego onaj ko ga vrši živeće u tome.“ (Galatima 3:10-12).

Pavle jasno kaže: Oni koji su od dela zakona su pod prokletstvom. „Pravednik će živeti od vere... a zakon nije od vere,“ stoga je jasno da „pravednik“ ne živi po zakonu. Oni koji nastoje da žive po delima zakona završavaju pod prokletstvom.

Dok nastojimo da razumemo Pavlove izjave koje se tiču zakona u poslanici Galatima biće nam od pomoći ukoliko prepoznamo četiri različita aspekta zakona: ove podele nisu navedene u Bibliji ali su jasne i očigledne. Postojao je moralni zakon, postojali su žrtveni i tipološki zakoni, postojali su građanski zakoni i naravno postojali su zdravstveni zakoni. Naravno, nijedan od ovih zakona ne može spasiti osobu, niti doprineti spasenju, čak ni moralni zakon. Međutim, ako možemo razumeti svrhu svake od ove grupe zakona, to će nam olakšati da razumemo zašto su neki aspekti zakona potpuno prestali da važe, dok moralni zakon i dalje ostaje kao odrednica za to šta je dobro a šta loše.

Moralni zakon

Deset zapovesti su bile odvojene od drugih i na njih se često ukazuje kao na moralni zakon, jer su one jasno zasnovane na večnim principima primenjivim na svako doba i uzrast i govore o tome kako da se osoba odnosi prema Bogu i prema svom bližnjem. One su bile zapisane na kamenu i na taj način ih je lično Bog razdvojio od svih drugih zakona datih Mojsiju.

Istina je da hrišćani nisu „pod“ moralnim zakonom, u smislu da zakon ne predstavlja razlog zbog kojeg činimo dobro. Ponašanje hrišćanina ne kontroliše zakon. Hristov život je ono što proizvodi sveto ponašanje u hrišćaninu, a ne zapovesti zakona. Ali ako razumemo šta je moralnost, onda ćemo razumeti, čak iako nismo pod moralnim zakonom, zašto zakon mora još uvek da postoji kao vodič u životu vernika. Moralnost ima veze sa tim šta je suštinski ispravno ili pogrešno. Ona ima veze sa stvarima koje su same po sebi ispravne i ne samo zbog privremene, kulturološke i situacione važnosti. Kada je nešto moralno, to ne može biti značajno samo jedan ograničeni vremenski period, već je ispravno zauvek i u svakoj situaciji.

Tačno je da su bili dati dodatni zakoni koji su se bavili različitim situacijama u kojima je moralni zakon bio primenjiv. Kao što je Elen Vajt govorila, ovi zakoni su bili dati da „zaštite deset zapovesti.“ Ovi „zaštitnički“ zakoni su bili od pomoći, ali svakako nisu mogli propisati kako bi osoba trebalo da se ponaša u svakoj situaciji. Bog je dao ove druge zakone samo zbog nezrelosti Izraelaca i to samo dok ne postanu dovoljno zreli da mogu razumeti nameru zakona i da ga primene iz perspektive promenjene prirode.

Apostol Pavle je apelovao samo na jedno načelo u vezi sa moralnim zakonom.

„Ne budite nikome ništa dužni, osim da volite jedni druge. Jer ko voli bližnjeg, ispunio je Zakon. Jer uputstva iz Zakona: „Ne učini preljubu“, „Ne počinij zločin ubistva“, „Ne ukradi“, „Ne svedoči lažno“, „Ne poželi“, i ako ima još koji uput, sažeta su u ovim rečima: „Voli svog bližnjeg kao samog sebe.“ Ljubav ne čini zlo bližnjem. Dakle, ljubav je ispunjenje Zakona.“ (Rimljanima 13:8-10)

Umesto davanja detaljnijih instrukcija i definicija u vezi zakona, Pavle je izjavio da ako se hrišćanin fokusira na jedno veliko načelo ljubavi prema svom bližnjem, onda će zadovoljiti sve zahteve zakona (očigledno poslednjih šest zapovesti zakona). Nije nam potrebno više detalja, već razumevanje načela.

Funkcija moralnog zakona

Postoje tri osnovne funkcije moralnog zakona.

„Svestan toga da zakon nije namenjen pravedniku, nego bezakonicima i nepokornima, bezbožnima i grešnima, nevernima i onima koji skrnave ono što je sveto, ubicama očeva, majki i drugih ljudi.“ (1. Timoteju 1:9)

Prvo, on promovise građansku i socijalnu pravdu i obuzdava zlo. Bezbožni ne poznaju Boga, niti ih vodi Sveti Duh, ali imaju vodič koji ih upućuje u to šta je ispravno a šta pogrešno. Oni imaju Deset zapovesti koje im ukazuju na izopačenost njihovih puteva i koje im pokazuju kako Bog zahteva od njih da se ponašaju.

„Dakle, šta ćemo reći? Da li je Zakon greh? Nipošto! Ali nikada ne bih shvatio šta je greh da nije bilo Zakona. I ne bih shvatio šta je požuda da Zakon nije rekao: „Ne poželi!“ (Rimljanima 7:7)

Drugo, moralni zakon definiše i osuđuje greh i čini nas svesnim naše potrebe za Hristom. Bez moralnog zakona niko ne bi imao bilo kakav osećaj krivice. Niko ne bi razumeo koliko je bedan i grešan, niti bi shvatao svoju potrebu za Hristom.

„Govorite i postupajte kao oni koji očekuju da će im biti suđeno po zakonu slobode.“ (Jakov 2:12)

Treće, moralni zakon je upravitelj, životno pravilo za vernike. Jakov pojašnjava to da će nam biti suđeno prema zakonu, tj. prema Deset zapovesti. Čak iako oni koji istinski drže zapovesti idu i dublje od slova zakona, ipak je ovo standard koji će Bog upotrebiti da nam sudi u utvrđivanju da li smo ili nismo zaista prihvatili Hrista, kako nijedan hrišćanin ne bi mogao da kaže kako ne postoji način da sazna kako Bog želi da se on ponaša.

Građanski zakoni

Građanski zakoni su bili neophodni kako bi se održavao red u društvu. Ovim su bili obuhvaćeni zakoni kao što je zakon da ako bi čovek iskopao oči drugom čoveku, sudije bi iskopale oči njemu. Oko za oko, zub za zub. Ovo zakoni još uvek postoje danas ali ih ne primenjuje Božji narod, već građanska vlast, zbog toga što se Božji narod više ne nalazi u sklopu jednog naroda već je rasut u mnogim zemljama i među mnogim narodima. Apostol Pavle nam kaže da je građanske vlasti Bog postavio, da budu pretnja onima koji čine zlo (Rimljanima 13:3,4).

Zdravstveni zakoni

Naravno, postojali su i zdravstveni zakoni. Bog je želeo da Njegov narod bude zdrav. Međutim, mi moramo razumeti okolnosti pod kojima su ovi zakoni bili dati i moramo se prema tome prilagoditi. Kada su Izraelci boravili u pustinji bilo im je zapovedeno da svako od njih nosi sa sobom lopaticu, kako bi nakon obavljanja nužde mogli da iskopaju rupu i zatrpaju izmet. Da li se ovo pravilo i danas primenjuje? Ako prihvatimo zakon bez razumevanja, reći ćemo, da. Ali kada razumemo da je Božja namera bila da spreči bolest onda mi i dalje vodimo

računa o svojim toaletnim navikama, ali ne doslovno, tako što nosimo lopaticu sa sobom.

Žrtveni zakoni

Kada se dogodilo da osoba prekrši zakon, žrtve su zadovoljavale zahteve prekršenog zakona. Žrtve su obezbeđivale pokajanje grešniku. Da se moralni zakon ne krši, onda žrtveni zakon ne bi bio neophodan. Naravno, žrtveni zakoni su predstavljali samo simbol ili tip. Oni se nikada nisu bavili istinskim problemom čišćenja ili uklanjanja greha. Oni su samo ilustrovali realnost. Po prirodi stvari, oni su morali da nestanu kada je realnost ispunjena.

Drugi tipski zakoni

Praznici su takođe predstavljali samo tip (iako su Izraelcima predstavljali podsetnik na istorijske događaje, kao što je čuvanje njihove prvorođene dece kada je anđeo smrti prošao kroz Egipat). Praznici su ukazivali na velike događaje koji su trebali da zauzmu mesto u planu spasenja, kao što su Hristova smrt, čišćenje Božjeg naroda od greha i izlivanje Svetog Duha. Praznici takođe nikada ne bi bili neophodni da nije bilo prestupanja moralnog zakona i kao takvi oni su samo bili privremeno uspostavljeni da pouče Božji narod tokom njihovog duhovnog detinjstva, o velikim događajima koji su trebali da se dogode u planu spasenja. Kada je Božji narod duhovno sazreo više nije bilo neophodno da se bavi simbolima spasenja, već da iskusi realnost.

Male devojčice se igraju sa lutkama i to je prikladno. One pričaju lutkama, hrane ih, menjaju im odeću, prave im kuću. Mi mislimo da je to u redu i da je čak slatko. Ali da li bismo isto mislili kada bismo videli odraslu ženu da radi istu stvar? Najverovatnije bi ta žena završila u ustanovi za mentalno poremećene. Deci je potrebno da se

igraju sa igračkama dok odrastaju. To im pomaže da nauče lekcije kojim zapravo pomažu da odrastu i sazre. Ali sada kad smo odrasli i nismo više deca, zašto bismo se ponovo igrali igračkama? Zašto se vraćati religiji koja je samo predstavljala sredstvo poučavanja?

Koja je bila svrha zakona?

Zašto je onda zakon bio dat ako nije bio u stanju da spasi ljude? Zašto je Bog dao nešto što nije bilo u potpunosti efikasno? Zašto?

„Čemu onda Zakon? Bio je dodat radi prestupa, dok ne dođe seme koje je obećano, bivši prenesen preko anđela u ruke posrednika.“ (Galatima 3:19)

„Tako nam je Zakon bio staratelj koji nas je vodio do Hrista, da bi se verom opravdali.“ (Galatima 3:24)

Ovde nam se jasno kaže koja je bila svrha zakona. Zakon je bio staratelj koji je trebalo da nas dovede Hristu. On je bio dodat „dok ne dođe seme.“ One je imao određenu svrhu tokom ograničenog vremenskog perioda. Kako nam ovo može promaći? Kako možemo da verujemo da još uvek imamo obavezu prema zakonu, kada Biblija jasno kaže da više nismo pod starateljom? Svrha staratelja je bila da nas odvede Hristu. Sada kada smo došli Hristu staratelj je zastareo; više nije neophodan.

Šta se promenilo sa Hristovim dolaskom?

„A otkako je došla vera, više nismo pod starateljom.“ (Galatima 3:25)

„Da kupi i oslobodi one koji su pod Zakonom, kako bi nas Bog usvojio kao sinove.“ (Galatima 4:5)

Što se Biblije tiče, plan spasenja ima nekoliko faza. Postoje faze u Božjem planu za oporavljanje čoveka od štete uzrokovane grehom.

Pod periodom koji je nazvan vreme zakona, spasenje je, kao i uvek, bilo verom. Ali vera je bila ispoljavana kroz poslušnost zakonu, kroz sprovođenje rituala i ceremonija. Da biste pronašli spasenje, od vas se očekivalo da prođete kroz te forme i obrede. To je bio način na koji se ispoljavala vera. Iako su mnogi patrijarsi ispoljavali veru na isti način, ali taj sistem je bio ograničen i nezadovoljavajući i bio je predviđen samo kao privremena mera.

Međutim, sa ove strane Golgote, mi smo duhovno zreli i sposobni da shvatimo duhovne koncepte bez obaveze da sprovodimo ceremonije koje simbolišu stvari u koje verujemo.

Zašto su Izraelci bili postavljeni pod upravu zakona?

„Hoću da kažem: sve dok je naslednik dete, nimalo se ne razlikuje od sluge, iako je gospodar svega, nego je pod starateljima i nastojnicima sve do dana koji je odredio njegov otac. Tako smo i mi, dok smo bili deca, robovali načelima ovog sveta.“ (Galatima 4:1-3)

Pavle upotrebljava dva simbola da bi opisao stanje Božjeg naroda u prošlosti. Prvo ih opisuje kao decu, a posle ih opisuje kao slugu (robove). U realnosti status i jednih i drugih je isti, kao što on kaže u Galatima 4:1, dete nije drugačije od slugu, iako će jednoga danas sve da nasledi.

Zapazite da Pavle kaže „mi.“ On ne govori samo o Galatima. On uključuje i sebe. On govori o zajednici (crkvi) u celosti. On kaže da se naslednik, Očev zakoniti sin, ne razlikuje od slugu (treba imati na umu da grčka reč koja je ovde upotrebljena znači rob). Pogledajmo šta Pavle ovde kaže.

Malo dete koje je pod kontrolom dobrih roditelja, ima jako malo prostora za donošenje sopstvenih odluka. Njegovi roditelji mu govore kada da se kupa, šta da jede, koju odeću da nosi, kada da izađe napo- lje, kada da se vrati kući itd. Neko drugi donosi odluke umesto njega.

Ono nema slobodu da radi šta hoće, već uvek mora da ispunjava volju drugih. Da li je ovo ropstvo? Ako bi se odrasla osoba našla u takvoj situaciji, kako bi se osećala? Smatrao bi sebe robom, ali ipak je ovo način na koji većina roditelja tretira svoju malu decu. Ovo „ropstvo“ je neophodno za zaštitu deteta kao i za njegovu obuku.

Kada Biblija ovde upotrebljava reč ropstvo, misli na biti u potpunosti pod kontrolom druge osobe. Ova vrsta ropstva je užasavajuća kada ste odrasli, ali kada ste dete to je jednostavno neophodno. Ovo treba da razumemo. Kada smo deca, neophodno je da budemo u „ropstvu“ u ovom smislu.

Čovek koji se pridržava pravila bez razumevanja tih pravila, je u ropstvu. Zašto je on poslušan? Zato što ga pravilo ograničava, a ne zato što želi ili zato što je njegov um u harmoniji sa pravilom. Ovde se ropstvo odnosi na to da čovekom upravljaju spoljašnje sile.

Sada Pavle kaže da smo bili u ropstvu „kada smo bili deca.“ Da li on misli na period kada smo imali tri godine? Na koga on ovde misli kada kaže „mi“? On govori o Božjem narodu. On ne govori o Galatima kao bivšim paganima, on govori o Božjoj zajednici (crkvi), uključujući i Galate, kao instituciji koja je se nekada nalazila u stanju duhovnog detinjstva.

Kao Jamajčanin mogu reći, „zadobili smo nezavisnost 1962. godine.“ Međutim, kao pripadnik Božjeg naroda mogu reći da se naš narod nekada nalazio u egipatskom ropstvu i da smo postali nezavisni kada nas je Mojsije izveo iz Egipta. Ovako Pavle govori Galatima. Kao pripadnicima Božjeg naroda čije je nasleđe uključivalo bogoslužjenje Starog saveza.

Tako Pavle kaže da kada smo bili deca u Staro-savezno vreme, nismo se razlikovali od robova. Bili smo pod nastojnicima i starateljima, bili smo u ropstvu, u potpunosti pod kontrolom pravnog sistema. Bili smo pod načelima ovoga sveta. Zapazite da se „nastojnici i staratelji“ takođe nazivaju i „načela ovoga sveta.“

Kakve negativne efekte ima zakon?

„To sve ima i simbolično značenje, jer te žene predstavljaju dva saveza. Jedan je s gore Sinaj i rađa decu za ropstvo - to je Agara.“ (Galatima 4:24)

„Gora Sinaj rađa decu za ropstvo,“ ili proizvodi ropstvo. Šta predstavlja planina Sinaj? Šta se dogodili na planini Sinaj? Tu je bio dat zakon. Tu je bio uspostavljen prvi savez i Pavle kaže da su postojala dva saveza, a onaj sa planine Sinaj proizvodi ropstvo. Ponovo čitamo u Galatima 4:25:

„Agara predstavlja Sinaj, goru u Arabiji, i odgovara današnjem Jerusalimu, jer je u ropstvu sa svojom decom.“ (Galatima 4:25)

O kome se ovde govori? Govori se o Jevrejima. Prvi Jerusolim je u ropstvu sa svojom decom (Jevrejima). Planina Sinaj proizvodi ovo ropstvo. Zašto su Jevreji bili u ropstvu? Oni su sledili planinu Sinaj. Zakon je još uvek bio njihov upravitelj.

Pavle kaže da smo mi, Božji narod, kada smo bili deca (u duhovnom smislu) bili u ropstvu i ovo se ne odnosi na to da smo bili pod ropstvom greha. Ako pogledamo upotrebu reči „ropstvo“ u poslanici Galatima, videćemo da se odnosi na „biti pod upravom zakona.“ Uprava zakona proizvodi ropstvo. Oni koji se još uvek pridržavaju zakona su u ropstvu. Mi, Božji narod, koji smo nekada bili pod zakonom, bili smo u ropstvu. Lažna braća su pokušavala ponovo odvedu Galate u tu vrstu ropstva.

„A sve zbog lažne braće koja su se potajno uvukla, koja su se ušunjala da ugroze našu slobodu koju imamo u Hristu Isusu, kako bi nas učinili robovima.“ (Galatima 2:4)

Jedan Adventista nikada ne bi povezao reč „ropstvo“ sa zakonom, jer je zakon dao Bog. Ali Pavle, koga je lično Hrist naučio jevanđelju (Galatima 1:11,12) izjavio je da nastojanjem da ih vrata pod sistem

zakona, da ih vrate obrežanju zajedno sa ostatkom Mojsijevog zakona, lažna braća su želela da Galate vrate u ropstvo. Međutim, kada budemo razumeli da je „ropstvo“ dobro za decu ali ne i za odraslu osobu, shvatićemo činjenicu da postoji vreme kada je ropstvo neophodno. Tokom vremena Starog saveza ovaj sistem je bio dobar zbog duhovne nezrelosti Božjeg naroda. Sada kada smo duhovno sazreli takvo ropstvo ne samo da nije neophodno već je i štetno. Zato je Pavle bio zapanjen željom Galata da ponovo budu pod zakonom.

„A sada kad ste upoznali Boga - u stvari sada kad je Bog upoznao vas - kako to da se ponovo vraćate ispraznim i lošim načelima i želite da im opet iznova robujete?“ (Galatima 4:9)

Nema sumnje da je Pavle ukazivao na ovo kada je upozoravao Galate u poglavlju 5:1, da ne budu upregnuti u „jaram ropstva.“

„Za takvu slobodu Hristos nas je oslobodio. Zato budite nepokolebljivi i ne dajte se opet upregnuti u jaram ropstva. Evo, ja, Pavle, kažem vam: ako se obrežete, Hristos vam neće ništa koristiti. I opet svedočim svakom čoveku koji se obreže da je dužan da izvršava sav Zakon. Hrist je postao beskoristan vama koji se opravdate Zakonom. Otpadoste od blagodati.“ (Galatima 5:1-4)

Pogledajte ovu diskusiju i videćete doslednost u Pavlovom poučavanju u poslanici Galatima, u odnosu na ovu reč „ropstvo.“ Planina Sinaj proizvodi ropstvo. Zemaljski Jerusalim i Jevreji su i dalje u ropstvu. Mi (Božji narod) smo jednom bili u tom ropstvu. Lažna braća žele da nas vrate u to ropstvo. Galati su želeli da budu u tom ropstvu: vratili su se držanju praznika, dana, nedelja, meseca i godina, zato Pavle savetuje, „ne dajte se opet upregnuti u jaram ropstva.“ Veoma je jasno. Vidimo da je ropstvo dobro za dete. Ropstvo je veoma neophodno, ali kada osoba postane zrela takvo ropstvo predstavlja iritirajući, unižavajući, ograničavajući i nepotreban jaram.

Kakav je sada položaj Božjeg naroda?

„Ali kad se vreme navršilo, Bog je poslao svog Sina, rođenog od žene i rođenog pod Zakonom, da kupi i oslobodi one koji su pod Zakonom, kako bi nas Bog usvojio kao sinove. A pošto ste sinovi, Bog je u naša srca poslao Duh svog Sina koji viče: „Aba, Oče!” Zato više nisi sluga nego sin. A ako si sin, onda si i naslednik Božji kroz Hrista.“ (Galatima 4:4-7)

Apostol Pavle upotrebljava nekoliko simbola da bi ukazao na istu stvar: oni su jedno vreme bili pod zakonom, oni su jedno vreme bili pod starateljom, oni su jedno vreme bili pod nastojnicima i upraviteljima, oni su jedno vreme bili pod ropstvom, oni su jedno vreme bili pod načelima ovog sveta.

Pod zakonom nemate izbora. Pod zakonom, svidelo se to vama ili ne, morate činiti to što zakon zahteva, bilo da ga razumete ili ne, morate izvršavati preporučena dela. To je način života za decu. Roditelj može reći, „molim te nemoj to da stavljaš tamo.“ Ako dete kaže, „zašto tata?“ roditelj kaže „samo to uradi.“ Bilo da dete razume ili ne razume, ono mora da posluša. Ova vrsta pravila je neophodna deci, ali za odrasle je jako nezadovoljavajuća. Jednom smo bili deca, ali Pavle kaže da više nismo sluge, sada smo sinovi.

Kakva promena nastaje kada osoba prestane da bude sluga?

„Više vas ne nazivam slugama, jer sluga ne zna šta radi njegov gospodar. Nazivam vas prijateljima, jer sam vam obznanio sve što sam čuo od svog Oca.“ (Jovan 15:15)

Sluga ne zna šta radi njegov gospodar ali svakako mora da bude poslušan. Postoje ljudi koji drže Subotu samo zato što zakon tako kaže. Ali koja je istinska svrha i značenje Subote? Samo sin to zna, i

stoga samo Sin može služiti tako da to bude ugodno Ocu. Samo sin može držati Subotu po duhu, umesto po slovu. Dozvolite mi da vam ilustrujem ono što želim da vam kažem:

Na ulaznim vratima od kuće piše, „molim vas obrišite cipele pre nego što uđete unutra.“ Kiša je upravo pala i dvorište je puno blata. I tako dvoje dece prilaze vratima i ulaze jedno iza drugog. Prvo dete briše svoje cipele jednom. Da li je ono poslušno zakonu? Svakako jeste. Niko ne može da ga optuži da je radio drugačije, ali kako ulazi unutra ostavlja za sobom blatnjave tragove na čistom podu dnevne sobe i to svedoči u prilog činjenici da nije ispravno obrisao cipele. I-pak, on je bio poslušan zakonu. Učinio je ono što se od njega zahtevalo.

Drugo dete dolazi do vrata i skida svoje cipele i prelazi preko praga bez da je obrisalo svoje noge. Da li je ovo dete bilo poslušno zakonu? Ne, nije. Da li je držalo duh zakona? Da li je ispunilo svrhu zakona? Da, jeste, što je dokazano činjenicom da iza njega nisu ostali prljavi tragovi stopala dok je ulazio u dnevnu sobu. On nije bio poslušan slovu zakona, ali je ispunio pravednost predviđenu zakonom. On je ispunio ono što je zakon trebalo da proizvede. Ponašanje prvog, predstavlja ponašanje deteta, sluga, koji se nalazi u ropstvu. Ponašanje drugog, predstavlja ponašanje odraslog, sina, osobe koja je oslobođena zakona.

Za većinu ljudi, glavno pitanje je, šta kaže zakon. Ali pravo pitanje je koja je svrha ovog zakona? Koja je bila namera zakona? Šta je Otac želeo da postigne kada je dao zakon? Mi treba da razmatramo načelo umesto slova na papiru.

Jevreji su insistirali na tome da bi trebalo prati ruke pre jela, ali pretpostavimo da su ruke već bile čiste? To njima ništa nije značilo. Zakon tako kaže i zakon se mora slušati. Nije bilo razuma i inteligen-

cije u njihovoj poslušnosti. Jedino im je bilo stalo do toga šta kaže zakon. Zakon je bio njihov gospodar. Oni su bili pod zakonom i nisu znali šta njihov Gospodar radi.

Ovo je problem kada ste pod zakonom. Prvo, zakon može da vas uputi, ali ne može da vam omogući da uradite ono što od vas zahteva. Zakon ne može da promeni prirodu. Drugo, zakon vam ne može reći kako da se ponašate u svakoj mogućoj situaciji koja može da se dogodi. Zakon vam može reći osnove, ali se on ne bavi načelima. Ovo su razlozi zbog kojih Biblija ukazuje na to da biti pod zakonom nije poželjno kao trajna opcija.

Zbog toga moramo razumeti razlog za postojanje tipova i njihovo mesto u Božjem planu. Kada razmatramo da li bismo i dalje trebali da držimo praznike ili ne, ne treba da postavljamo pitanje, „šta kaže zakon?“ Glavno pitanje je „koji je cilj, namera, svrha zakona o praznicima?“ Njihova svrha je bila da nas pouče realnostima različitih faza u istoriji spasenja. Kao deca, praktikovali smo ove simbole svake godine. Takoreći, učili smo igrajući se sa igračkama i modelima. Sada kada smo odrasli ostavili smo ova ograničena i detinjasta načela ovoga sveta iza sebe. Sada se bavimo realnostima, a ne igračkama.

Načela ovoga sveta

„Nego je pod starateljima i nastojnicima sve do dana koji je odredio njegov otac. Tako smo i mi, dok smo bili deca, robovali načelima ovog sveta.“ (Galatima 4:2-3)

„Pre nego što je došla vera, bili smo čuvani pod zakonom, predati u zatočeništvo, čekajući veru koja je imala da se objavi.“ (Galatima 3:23)

Da li je Pavle ukazivao na zakon kada je rekao „načela ovoga sveta?“ Reč „načela“ je uzeta od grčke reči „stoicheion“ i znači, „elementi, začeci, suštinska i primarna načela umetnosti, nauke ili discipline.“

Zakon se bavio suštinskim načelima Hristove religije. Odredbe zakona nisu imale večnu vrednost, već su se odnosile samo na ovaj svet, stoga su nazvane, „načela ovoga sveta.“

- Upravljačka načela zakona zasnivala su se na telesnosti. To je bila telesna poslušnost bez razumevanja.
- Zakon je obuhvatao spoljašnje pridržavanje obreda, koji sami po sebi nisu imali nikakvu moć.
- Zakon se bavio simbolima realnosti a ne samim realnostima.
- On nije mogao zadovoljiti potrebu svake situacije.
- Zakon je ljudima omogućio druženje sa formama i ceremonijama umesto sa Bogom.

Apostol Pavle izjavljuje da kao hrišćani više ne živimo u svetu (Kološanima 2:20) već živimo na nebu (Efescima 2:6). Zapravo on kaže da mi više nikoga ne poznajemo po telu (2. Korinćanima 5:16).

Poenta je u tome da smo postali nebeska bića i da bi trebalo da funkcionišemo po nebeskim načelima. Zbog toga Pavle kaže sledeće:

„Ako ste zajedno s Hristom umrli u odnosu na načela ovoga sveta, zašto se onda, kao da još pripadate svetu, podvrgavate propisima: „Ne diraj, ne probaj, ne dotiči“, koji se odnose na ono što upotrebom propada, prema uputstvima i učenjima ljudi? - koja po reči zaista imaju prividnu mudrost u svojevolumnim ritualima i poniznosti i nešteđenju tela, ali nemaju nikakve vrednosti u potpunom obuzdavanju tela.“ (Kološanima 2:20-23)

„Ako ste, dakle, vaskrsnuti s Hristom, tražite ono što je na nebu, gde Hrist sedi zdesna Bogu.“ (Kološanima 3:1)

On zapravo kaže da pošto ste duhovna osoba, zemaljske stvari ne mogu da utiču na vas u duhovnom smislu, tako da pravila i odredbe

koje se primenjuju na zemlji, a koje zabranjuju diranje, probanje i doticanje, nisu pravila i odredbe koje upravljaju onima koji su vaskrsli sa Hristom. Takva ograničenje imaju veze sa ovozemaljskim životom, sa stvarima ovoga sveta, sa „načelima ovoga sveta.“ Ova svetovna načela koja se zasnivaju na gledanju, osećanju, dodirivanju, telesnoj poslušnosti, više se ne primenjuju na vas. Mi nismo od ovoga sveta. Mi smo duhovna bića, stoga, „ako vas vodi duh, niste pod zakonom.“ Uzrok vašeg ponašanje je sada novo srce i nov um, i sve stvari koje su trebale da vas dovedu do vas, više nisu primenjive.

Isprazna i loša načela

Moglo bi se prigovoriti činjenici da Pavle upozorava Galate da se ponovo okreću „lošim i ispraznim načelima“, kojima su želeli ponovo da robuju. Prigovor je sledeći, „da li je Pavle opisao zakon koji je lično Bog dao, kao „loš i isprazan?“

Ponovo, nastojmo da razumemo šta znače reči. Reč „isprazna“ je prevedena sa grčke reči „ptochos.“ Ova reč ima više značenja, a ono koje je najviše odgovara ovom kontekstu su „siromašno i nemoćno da se obogati.“ Ovo je savršen opis zakona u njegovoj celini. Zakon je bio nemoćan i slab u smislu da nije mogao učiniti čoveka savršenim. Zakon je mogao zahtevati savršenstvo, mogao je poučavati putu savršenstva, ali nikada nije mogao da ostvari savršenstvo. Pavle ovo pojašnjava u sledećim stihovima:

„Da li je onda Zakon protiv Božjih obećanja? Nipošto! Jer da je bio dat zakon koji bi mogao dati život, tada bi pravednost dolazila putem zakona.“ (Galatima 3:21)

„Jer Zakon nije ništa učinio savršenim, nego je to učinila bolja nada uvedena umesto njega, kojom se približavamo Bogu.“ (Jevrejima 7:19)

„Budući da je Zakon bio nemoćan, jer je zbog tela bio slab, Bog je, poslavši svog Sina u obličju grešnog tela, za greh osudio greh u telu.“
(Rimljanima 8:3)

Šta je bila Božja namera u pogledu Njegovog naroda? Život i pravednost. Zakon je mogao ukazivati na to, ali nikada to nije mogao proizvesti. Ako bi mogao, onda bi pravednost dolazila preko zakona. Ali zakon nikoga nije učinio savršenim.

U Starom savezu, Bog se bavio crkvom (Božjim narodom) kao celinom i crkva kao celina se nalazila u stanju detinjstva. Morali su da rastu od detinjstva do zrelog doba. Takav sistem je bio savršen za decu. Mi ne očekujemo isti nivo savršenstva kod dece, kao što očekujemo kod odraslih, ali očekujemo poslušnost u skladu sa njihovim razumevanjem i mi ih procenjujemo prema njihovom nivou razumevanja. Dete nikada ne može biti savršeno u zrelosti kao što odrasla osoba može, ali novorođena beba može biti savršena u svojoj fazi razvoja. Ono što vi očekujete je da kada kažete „ne“ ona bude u stanju da poslušna. Ovo je savršenstvo za njenu fazu razvoja. Tako se i za Izraelce, savršenstvo sastojalo od poslušnosti onoliko koliko su bili u stanju da razumeju. Ali kada se navršilo vreme, Bog je poslao svog Sina da „otkupi one koji su pod zakonom,“ kako bismo mi mogli postati duhovno zreli i odrasli. Detinjstvo i detinjasto ponašanje više nije prihvatljivo.

Ovo je stvarni problem u poslanici Galatima. Problem nije bio u tome što su se Galati ponovo okrenuli paganizmu, već što su se okretali Judaizmu. Suština cele poslanice je odnos hrišćanina prema zakonu. Stoga, Pavlovo ukazivanje na dane, mesece, vremena i godine, nema nikakve veze sa paganskim praznicima, već sa praznicima koje nalaže zakon.

11. OPRAVDAVANJE DRŽANJA PRAZNIKA

Mnogi od onih koji drže biblijske praznike iznose još jednu tvrdnju u prilog držanja praznika koja ide dalje od bilo koje druge tvrdnje, a to je, da život, smrt i služba vaskrslog Isusa Hrista nemaju nikakvog efekta.

Danas živimo u vremenu kada je istinska Pasha već žrtvovana, istinsko iskustvo Pedesetnice, dolazak Utešitelja, već je ispunjeno. Ako živimo u realnosti zašto bi trebalo da nastavimo da praktikujemo obrede i rituale koji su bili senka realnosti? Zašto jednostavno ne ostaviti senku i uhvatiti se za realnu stvar? Ova braća tvrde da nam praktikovanje obreda upravo pomaže da doživimo realnu stvar. Drugim rečima, ovi ljudi kažu da je obred neophodno sredstvo koje nam pomaže da uđemo u istinsko iskustvo. Oni kažu da je to oduvek bila svrha obreda, da držanje praznika i praktikovanje ceremonija zakona nisu samo tipovi i senke koje ukazuju na buduće realnosti. Oni tvrde da je i pre utelovljenja, Isus bio naš prvosveštenik i zastupnik u nebeskoj svetinji i da su ovi obredi zapravo pomagali ljudima koji su živeli pre Hristovog dolaska, da dožive realne događaje, i da danas oni i dalje služe istoj svrsi. Drugim rečima, antitipovi praznika su već bili doživljeni čak i pre nego što ih je Isus ispunio! Dakle, iskustvo koje je bilo predstavljano Pashom, bilo je moguće doživeti pre nego što je Hrist umro. Iskustvo predstavljeno Pedesetnicom je već bilo dostupno pre nego što je Hrist bio proslavljen i pre nego što je bio dat Utešitelj.

U Duhu i istini

Tokom svoje službe na zemlji Isus je rekao da će doći vreme kada će se Bogu služiti na drugačiji način. Od tada Bog traži istinske bogoslužitelje koji će Mu služiti u duhu i istini. Bogosluženje Božjeg naroda do tog trenutka podrazumevalo je obrede, ceremonije, tipove i senke, bilo je fokusirano na stvari i mesta koja su bila ograničena na zemlji. Zapravo, apostol Pavle ukazuje na prakse tog sistema bogoslužnja kao na „*telesne obrede*“ (Jevrejima 9:10-11). Većina skupova za bogosluženje održavani su oko hrama i u gradu Jerusalamu. To nije bio duh i to nije bila istina. Isus je proglasio kraj te vrste bogoslužnja:

„Isus joj reče: „Veruj mi, ženo, dolazi čas kada Ocu nećete služiti ni na ovoj gori ni u Jerusalamu. Vi se molite onome što ne poznajete, a mi se molimo onome što poznajemo, jer spasenje je od Judejaca. Ali dolazi čas, i već je tu, kada će pravi bogoslužitelji služiti Ocu u duhu i istini, jer i Otac traži takve bogoslužitelje. Bog je Duh, i oni koji mu služe obavezani su da mu služe u duhu i istini.“ (Jovan 4:21-24)

Bogosluženje koje je bilo povezano sa prethodnim, bivšim sistemom, nije bilo „*u duhu i istini*.“ Bogosluženje koje se usredsređuje na svetovne lokacije (Jerusalim), ceremonije, obrede i rituale, ne može biti duhovno. Isus je rekao da je došao čas da se završi takvo bogosluženje. Biblija naročito naglašava da ovo bogosluženje ima veze sa službama Mojsijevog zakona.

„Jer Zakon je bio dat preko Mojsija; blagodat i istina došle su kroz Isusa Hrista.“ (Jovan 1:17)

Jovan kaže „*blagodat i istina došle su kroz Isusa Hrista*.“ Ovde on pravi jasnu razliku između dve stvari, Mojsijevog zakona u odnosu na istinu. Mojsijev zakon nije predstavljao istinu, istina je došla kada je došao Isus. On ne govori o istini kao činjenici koja se suprotstavlja nečem pogrešnom. On ne sugeriše da je Mojsijev zakon bio lažan ili pogrešan. U tom smislu, istina označava ono što je stvarno, za razliku

od onoga što predstavlja simbol ili ilustraciju. Mojsijev zakon je bio samo „senka“ (Jevrejima 10:1; Kološanima 2:16), Isus Hrist je došao i doneo ono što je istinito ili što je realno.

Dakle, kada je Isus rekao da dolazi čas kada će oni koji služe Bogu, morati da Mu služe u duhu i istini, ono što je jasno rekao bilo je da je došlo vreme kada bogoslužjenje više ne treba da se obavlja kroz tipove, senke i simbole. Došlo je vreme kada će istinski bogoslužitelji služiti Bogu na pravi način, kroz realne stvari, a ne kroz tipove i senke povezane sa Mojsijevim zakonom.

Jasno je da u religiji koju je Isus istakao i uspostavio, obredi i ceremonije ne postoje. Obredi i ceremonije nemaju vrednost same po sebi (osim u paganizmu). Bog ih je upotrebio kako bi omogućio Izraelcima da nauče nešto o stvarima koje su trebale da se dogode u budućnosti. Drugim rečima, one su predstavljale sredstvo poučavanja, ilustracije koje su trebale da pomognu ljudima da nauče nešto o stvarima koje je Bog trebalo da učini u budućnosti. Kao što nam Pavle kaže, one su bile „senke stvari koje će doći.“

Gospodnja večera i krštenje

Ipak neko može postaviti pitanje zar ne praktikujemo još uvek obrede Gospodnje večere i krštenja? Zar ovo nisu jednostavno obredi koji predstavljaju neku uzvišeniju realnost? Čini se da nije istina da su ritualizam i ceremonijalizam u Novom savezu ukinuti. Ako je tako, onda imamo dobar razlog da praktikujemo ostale rituale i ceremonije (kao što su praznici).

Ali hajde da ispitamo malo bliže i detaljnije službu Gospodnje večere i krštenja; da li su to obični obredi i ceremonije? Da li su to jednostavno spoljašnje prakse koje ukazuju na uzvišeniju realnost? Postoji velika razlika između ove dve prakse i ceremonija zakona. Ce-

remonije zakona su ukazivale na buduće realnosti. Dok su ove ceremonije bile praktikovane, realnosti na koje su one ukazivale, još uvek nisu postojale. Na primer, klanje jagnjeta se odnosilo na Hristovu smrt koja se još uvek nije dogodila. Čim je Hrist umro, kao realnost, onda je žrtvovanje jagnjadi (tip) zauvek završeno. Od tog trenutka, svi koji žrtvuju životinje su pagani, a ne hrišćani. Isto načelo može da se primeni na službu u svetinji. Čim je Hrist ušao u nebesku svetinju, otpočela je služba u nebeskoj svetinji, i automatski je služba u zemaljskoj svetinji, tip, zauvek bila završena. Ta služba više nije imala nikakvog značaja za Boga. Isto načelo se primenjuje na svaki aspekt zakona sa svim njegovim senkama i tipovima. Isus je došao kao ispunjenje zakona, tipski, senoviti zakon više nije imao nikakav značaj.

Službe zajedničke večere i krštenja, sa druge strane, ne ukazuju na događaje koji su trebali da se odigraju u budućnosti! Ne, ne. Oni su fokusirani na iskustvo u sadašnjosti. Oni predstavljaju vrata kroz koja ulazimo u iskustva koja su nam dostupna sada, a ne u budućnosti. To su zapravo portali, kanali, kroz koje mi ulazimo u ta iskustva novog rođenja i sjedinjivanja sa Hristom, učestvovanja u Hristovom životu, postajanjem dela Njegovog tela i krvi. U slučaju da pomislimo da su ovo samo reprezentativni obredi, zapazite ove reči apostola Pavla, koje je izgovorio o zajedničkoj, svetoj večeri:

„Dakle, neka najpre svako sebe ispita da li je dostojan, pa onda neka jede od hleba i pije iz čaše. Jer ko jede i pije nedostojno, sud sebi jede i pije, ne razlikujući tela Gospodnjega. Zato su mnogi među vama slabi i bolesni, a dosta ih i spava.“ (1. Korinćanima 11:28-30)

Zapanjujuće, Pavle kaže da ako neko učestvuje u zajedničkoj večeri, ali ne razlikuje i ne raspoznaje Gospodnje telo, sud sebi jede i pije! I zbog ovoga su ljudi postajali slabi i bolesni, a neki su čak i umirali! Ovo je zapanjujuće, ali je jasno da služba zajedničke večere nije jednostavno obred, već iskustvo u kojem zaista postajemo učesnici u Hristovom životu. To ne znači da su hleb i vino doslovno telo i krv, kao

što Katolici veruju, već je jasno da hleb i vino treba da budu tačka kontakta, ulazna vrata, kroz koja možemo doživeti realnu stvar, dok interagujemo sa simbolom. Isto veži i za vodu na krštenju. Mi ulazimo u Hristovu smrt i vaskrsenje kroz iskustvo krštenja vodom. Naša vera se ovim iskustvom jača i podstiče da se uhvati za realnost.

Dakle, postoji jasna razlika između senovitih rituala zakona, i zajedničke, svete večere i krštenja, koji ne predstavljaju senku budućnosti, već ulazna vrata u sadašnje iskustvo. Upravo zbog ove neosporne činjenice, oni koji drže praznike takođe su pokušali da kažu kako praznici takođe predstavljaju ulazna vrata u doživljavanje realnosti na koju su ukazivali. Međutim, ovo je očigledno pogrešno, jer nam je jasno bilo rečeno da su obredi zakona predstavljali senke stvari koje su trebale da dođu, (budućih stvari) a ne sadašnjih stvari. Praznici nisu mogli da pomognu ljudima da uđu u iskustvo koje još nije bilo prisutno u sadašnjosti. Jasno je da realnosti na koje su praznici ukazivali još uvek nisu bile dostupne kada su praznici bili uspostavljeni na planini Sinaj, jer očigledno, Isus još uvek nije umro, tako da još uvek nije postojala istinska Pasha. Utešitelj još uvek nije bio dat, tako da nije postojala istinska Pedesetnica.. Praznici nisu bili ništa drugo do predstave budućih stvari.

Još jedna važna stvar koju treba primetiti je to da postoji samo jedna potreba u istinskom hrišćanskom iskustvu, a to je imati živog Hrista u sebi. Ništa drugo se ne zahteva, to je sve. Dok je u zakonu postojalo stotine zahteva, u hrišćanskom iskustvu, mi smo kompletni, potpuni u Hristu, i nije nam potrebno ništa drugo osim Njega. Mi smo kompletni u Njemu (Kološanima 2:9,10). Zbog toga je Bog naložio zajedničku večeru i krštenje, jer oba ova obreda predstavljaju ulazna vrata u jedno veliko iskustvo. Prilikom krštenja mi ulazimo u Hrista, mi postajemo delovi Njegovog tela, deo Njegovog života, dok prili-

kom službe zajedničke svete večere mi postajemo učesnici u Njegovom životu, kroz uzimanje njegovog tela i krvi. Radi se o suštinskom doživljavanju Hristovog života.

Pogrešna pretpostavka

Kako bi odbranili držanje praznika neki od onih koji drže praznike, počeli su da poučavaju da su događaji predstavljeni praznicima, kao Hristova smrt, davanje Svetog Duha, iskupljenje, kraj greha..., bili dostupni od stvaranja sveta. Sve je bilo u potpunosti dostupno, kao da je Hrist već sve obavio, mnogo pre nego što je Hrist zapravo došao na zemlju! Ovde držanje praznika napada Hristovo delo čineći ga nepotrebnim i čineći Hrista beznačajnim. Ako je sve što je Hrist došao da učini, već bilo dostupno 4000 godina pre Hristovog dolaska, onda je očigledno Njegov dolazak bio nepotreban. Ali ovo uče oni koji drže praznike, jer postoji potreba da se pokaže da držanje praznike nije predstavljalo samo simbol, već je predstavljalo ulazna vrata u sadašnje iskustvo, baš kao zajednička sveta večera i krštenje.

Drugim rečima, ovo predstavlja pokušaj da se držanje praznika izjednači sa krštenjem i svetom večerom, tako da dok god budemo smatrali neophodnim zajedničku večeru i krštenje, smatraćemo neophodnim i držanje praznika.

Oni koji drže praznike i oni koju su orijentisani prema zakonu, brane svoj položaj tako što citiraju Otkrivenje 13:8:

„I pokloniće joj se svi koji žive na zemlji, čija imena nisu zapisana u Knjizi života Jagnjeta zaklanog od postanka sveta.“ Otkrivenje 13:8

Na osnovu ovog stiha, oni tvrde da je Isus bio efektivno žrtvovan od postanka sveta, i zato svaka dobrobit koju bi trebalo zadobiti od Njegove smrti, vaskrsenje i nebeske službe, već je bila dostupna od postanka sveta. Oni smatraju da dok god je postojala vera, bilo je moguće steći ove dobrobiti, iako ih Hrist još uvek nije ispunio, zato što

su u Božjem umu bile kao da su učinjene. Ovo otkriva užasno nerazumevanje onoga što je Isus učinio za čovečanstvo kada je došao na zemlju kao čovek.

Pre svega, pažljivo ispitivanje stiha Otkrivenje 13:8 pokazuje da ovaj stih ne govori o onome što smo gore naveli. Ovo je nerazumevanje koje je postojalo kod dela prevodilaca King James (KJ) prevoda Biblije, a koje je dovelo do ovog pogrešnog prevoda. Prvo, pogledajmo šta kažu drugi prevodi, a onda ću objasniti zašto je KJ prevod pogrešan i zašto su drugi prevodi ispravni:

„I pokloniće joj se svi koji žive na zemlji, čija imena nisu bila zapisana od postanka sveta u Knjizi života Jagnjeta koje je zaklano.“ Otkrivenje 13:8 (Nova Američka Standardna Biblija)

Zapazite da sada nije Hrist taj koji je bio zaklan od postanka sveta, već su imena spasenih bila zapisana od postanka sveta. Značenje se menja. Ovo je ispravan prevod i to se može pokazati nalaženjem drugih mesta u Bibliji gde se pojavljuju iste fraze.

„Zver koju si video bila je i više nije, ali će uskoro izaći iz bezdana i biće uništena. I diviće se oni koji žive na zemlji, kojima imena nisu zapisana u Knjizi života od postanka sveta, kad vide da se opet pojavila zver koja je bila, pa je zatim nije bilo.“ (Otkrivenje 17:8)

Ovde jasno vidimo da su od postanka sveta imena bila zapisana u knjigu života, a nije Hrist bio zaklan od postanka sveta. Jasno je da, dok god su senke bile značajne i prihvatljive Bogu, realnost nije stupila na scenu. Danas je došla realnost i senke više nemaju značaj.

12. TIP & ANTITIP

Neke od najvećih zamerki i kritika koje su ljudi ikada imali po pitanju hrišćanstva pojavile su se zbog načina na koji je Bog opisan u Starom savezu i zbog stvari koje je zapovedio i učinio. Sa Bogom opisanim u Starom savezu nekad je teško baviti se. On je predstavljen kao Bog Jevreja, a ne drugih naroda, i dok je štitiio Izrael nemilosrdno je uništavao druge narode zapovedajući da se čitave kulture izbrišu sa lica zemlje, uključujući žene, decu i stare ljude. Čak ni bebe ni životinje nisu bile pošteđene u nekim od ovih uništenja, na koja se danas ukazuje kao na genocid. Kako možemo uskladiti ovu sliku sa slikom milostivog, nežnog Isusa, punog ljubavi, koga pronalazimo u Novom savezu, koji insistira na tome da je Bog naš Otac koji voli sve ljude?

Ovo nije jedina sporna oblast; zapovesti Starog saveza, ponekad izgledaju proizvoljne i besmislene, a još se stiče i gori utisak kada pogledamo užasne kazne nametnute onima koji nisu bili poslušni zapovestima. Ljudi su bili beskompromisno ubijani za zločine kao što su proklinjanje oca i majke, a ni homoseksualcima nije bilo dozvoljeno da žive. Kako se ovo može uskladiti sa milošću i strpljenjem koje se otkrivaju u Bogu Novog saveza?

U drugim oblastima, kao što su tumačenje proročanstava, razumevanje zakona i milosti i u prirodi Izraela danas - u svim ovim i drugim oblastima, vidimo veliko neslaganje i konfuziju u hrišćanstvu. Očigledno je da postoji potreba za jasnim, doslednim razumevanjem razlike između Starog i Novog saveza i razloga zbog kojih postoje ove razlike.

Ključ za usklađivanje svih ovih poteškoća je da razumemo da je celokupan sistem Starog saveza bio veliki model, sredstvo podučavanja, u kojem je Bog prikazao buduće realnosti. Drugim rečima, sistem Starog saveza nije bio realnost i nije predstavljao konačnu istinu o

Bogu i načinu Njegovog delovanja. Već je to bio sistem simbola i slika koji su predstavljali istinu, ali nisu bili istina. Ova činjenica je prikazana u stihovima koji slede:

„Jer Zakon je bio dat preko Mojsija; blagodat i istina došle su kroz Isusa Hrista.“ (Jovan 1:17)

„Jer Zakon imajući senku predstojećeg dobra, a ne i samo obličje praktičnih učinaka, nikad ne može istim žrtvama koje se iz godine u godinu neprestano prinose usavršiti one koji pristupaju Bogu.“ (Jevrejima 10:1)

Neki hrišćani veoma dobro objašnjavaju razliku između fizičkog i duhovnog Izraela, ili između tipskih žrtava i Hrista kao antitipske žrtve, ali u isto vreme imaju jako slabo razumevanje zakona i njegove svrhe u Starom savezu, u odnosu na njegovu svrhu u Novom savezu.

Sledi spisak nekih od tipova i antitipskih stvarnosti koje se nalaze u Bibliji. Većina ljudi je upoznata sa ovim tipovima i može lako da identifikuje odgovarajuće antitipove.

- Jagnje - Hrist
- Krv - Život
- Prvosveštenik - Hrist
- Palestina - Nova zemlja
- Fizički Izrael - Crkva (Zajednica vernika)
- Levitsko sveštenstvo - Hrišćani

Spisak svih tipova i antitipova je mnogo obimniji nego ovaj. Zapravo, celokupan sistem Starog saveza - sve u njemu - predstavljalo je tip. Ovo je činjenica koja se dosta slabo razume. Najveće nesuglasice i nesporazumi u hrišćanstvu nastali su zbog toga što isto načelo tipa i antitipa nije primenjeno na ostatak Starog saveza. Mnogi ljudi su još uvek preokupirani praktikovanjem starosaveznih tipova kada bi trebalo da budu uključeni u novosavezne antitipove. Evo nekih dodatnih primera tipova i antitipova.

- Rekviziti iz Svetinje - Stvarna sredstva spasenja

- Praznici - Događaji u procesu spasenja
- Gresi - Greh
- Krivica - Razdvojenost od Boga
- Božje zapovesti - Božji karakter
- Sistem zakona - Božje carstvo
- Ponašanje - Priroda
- Činjenje - Verovanje
- Bog kao sudija - Bog kao Otac

Nije neophodno da ispitujemo sve tipove u ovom poglavlju, već ćemo se fokusirati samo na neke od njih. Jednom kada počnemo da razmišljamo o tome otvorenog uma i iskrenog i poštenog srca sve će postati očigledno, jer je istina uvek u skladu sa samom sobom i uvek sledi put logike. Neki od ovih nesporazuma ostavili su razarajuće posledice na religiozno iskustvo miliona ljudi kroz vekove i doveli su do pojave velikog broja lažnih doktrina i pogrešnog predstavljanja Boga.

U ovom poglavlju proučićemo četiri tipa iz Starog saveza i fokusirati se na realnost iz Novog saveza. Izabrao sam ove tipove sa spiska i fokusiraćemo se na njih zato što je njihovo nerazumevanje nanelo veliku štetu tokom potekle dve hiljade godina. Evo četiri tipa na koje ćemo se fokusirati:

- Gresi - Greh
- Krivica - Razdvojenost od Boga
- Božje zapovesti - Božji Karakter
- Bog kao Sudija - Bog kao Otac

Gresi i krivica

U Starom savezu čovek je postajao grešnik onog trenutka kada je prekršio zakon. Tada je on „proglašen krivim“ i morao je da prinese

životinju na žrtvu. Život te životinje bio je zamena za njegov život i krv te životinje je uklanjala krivicu zbog greha. U ovom sistemu glavna pitanja su bila:

1. Loše delo koje je počinio - njegova dela.
2. Problem sa kojim se suočio bilo je kako da ukloni sopstvenu krivicu. Kako da zadobije oprostaj i kako da ponovo stekne Božju naklonost.
3. Pod ovim sistemom bilo je jasno da je krv žrtve uklanjala krivicu. Krv je promenila Božji um.

Mi znamo da su životinje bile tip koji je predstavljao Hrista. Znamo i da je krv tih životinja bila tip koji je predstavljao Njegov život. Ali mi smo se zadržali na nekim delovima ove slike kao da su realnost, dok je zapravo čitava slika predstavljala tip! Na šta mislim? Mislim na to da su i greh i krivica bili tip! I greh i krivica je trebalo da predstavljaju veće realnosti. Nisu samo jagnje i njegova krv predstavljali tip, već je i problem kojim su se bavili takođe predstavljao tip. Ovo je prvi veliki nesporazum koji je zarazio hrišćanske doktrine danas.

Grešna dela su činjena svakog dana, i dan za danom, životinje su morale da budu ubijane da bi se uklonila krivica. Ali sam greh kao stvarni problem nikada nije bio uklonjen. Krivica je samo poništavana do sledećeg grešnog dela. Čitava slika je trebalo da pruži pouku da čovek nije u harmoniji sa Bogom i da mu je potreban Spasitelj da bi ga vratio u harmoniju sa Bogom. Krv jagnjeta je predstavljala Hristov život u kome je čitavo čovečanstvo pomireno sa Bogom. U poslanici Jevrejima čitamo:

„Ali te žrtve iz godine u godinu podsećaju na grehe, jer krv junaca i jaraca ne može uzeti grehe.“ (Jevrejima 10:3-4)

Ali problem je bio mnogo dublji od običnih grešnih dela. Zbog o-voga oprostaj nije mogao da se bavi stvarnim problemom. U tipskoj slici fokus je bio na oproštenju. Stvarni problem je bila telesna priroda - sam greh. Ovo je bio problem kojim se trebalo baviti, a grešna dela

su služila samo kao tip da predstave stvarni problem. Ponovo čitamo u poslanici Jevrejima:

„...Jer bi inače trebalo da mnogo puta strada od postanka sveta. Ali sada, na svršetku ovog poretka, pojavio se jednom zauvek da svojom žrtvom odstrani greh.“ (Jevrejima 9:26)

„...Posvećeni prinošenjem tela Isusa Hrista jednom zauvek.“ (Jevrejima 10:9-10)

„A on je za sva vremena prineo jednu žrtvu za grehe i seo Bogu s desne strane.“ (Jevrejima 10:12)

Isus je došao da učini kraj grehu, ne samo da obavi istu funkciju kao životinje čije žrtvovanje je obezbeđivalo oproštenje. Tip predstavlja antitip, ali ni u jednom slučaju tip nije jednak antitipu i ni u jednom slučaju tip ne predstavlja antitip na savršen način. Uvek postoje aspekti antitipa koji nisu predstavljeni u tipu, kao što lutka predstavlja devojčicu, ali nikada ne može predstavljati složenost i čudo žive osobe.

Isus, savršena žrtva za greh, pozabavio se korenom greha, jednom zauvek. On nije došao da uspostavi isti sistem koji je postojao u Starosaveznom tipu stalnog opraštanja greha. Ne. On je došao da uništi koren greha, telesnu prirodu i da odlučno uništi greh jednom zauvek. Kako bi ovo postigao on nije jednostavno poništio krivicu svih greha, već je pomirio čovečanstvo sa Bogom. U Sebi je stvorio zajednicu između ljudskog roda i Boga koja više nikada ne može biti uništena grehom.

„A sve je od Boga, koji nas je pomirio sa sobom kroz Isusa Hrista i dao nam službu pomirenja, da objavljujemo da je Bog bio u Hristu i pomirio svet sa sobom, ne računajući im njihove prestupe, i stavio u nas reči pomirenja.“ (2.Korinćanima 5:18-19)

Gresi nikada više ne mogu biti problem između čoveka i Boga. Naša grešna dela ne predstavljaju problem Bogu, jer On više ne uračunava ljudima njihove prestupe. Isus se pobrinuo za krivicu, ali to

nije sve što je On uradio. Isus je uklonio sam izvor krivice koja se stalno vraća, a to je telesna priroda.

„Jer ono što je Zakonu bilo nemoguće, u čemu je bio slab zbog tela, to je Bog učinio, poslavlši svog Sina u obličju grešnog tela, i što se tiče greha osudio greh u telu“ (Rimljanima 8:3)

Onda jedini problem koji preostaje je taj da čovek neće hteti da primi besplatan dar života koji je u Isusu. Čovek neće hteti da prihvati pomireni život u kome je greh uništen. Neverovanje je ono što ostaje kao prepreka između čoveka i Boga i zato nas Bog poziva da verujemo u Isusa Hrista kao jedino merilo slobode od greha i jedinstva sa Bogom.

Da sumiramo, u antitipu nisu sporni „gresi“ već sam greh, telesna priroda. Nije sporna krivica već razdvojenost od Boga. Ovo su prava pitanja koja su bila samo ilustrovana tipskim predstavama. Danas se bavimo realnim stvarima i treba da ostavimo tip iza sebe.

Zapovesti naspram karaktera

Sledeća istina prirodno sledi iz onoga što smo upravo ispitali. U Starom savezu naglasak je bio na pravilima, naročito Deset zapovesti. One su predstavljale standard na osnovu kog se definisao greh i sredstvo pomoću kog su ljudi bili prepoznavani kao grešnici ili kao pravedni. Kršenje zakona je bio greh i ovaj greh je činio prekršitelja krivim. Krv životinje je bila potrebna da očisti krivicu. Ali videli smo da nisu sporni, gresi, grešna dela, već stvarni problem predstavlja telesna priroda. Videli smo da je čovekova priroda istinski problem. Videli smo da Isus nije umro kako bi prosto poništio krivicu, već da bi uništio grešnu prirodu i vratio čovečanstvo u zajednicu sa Bogom. Da li smo bili ograničeni zbog načina na koji smo gledali Božji zakon? Da li su Deset zapovesti takođe predstavljale nešto veće? Da li su one takođe bile tip veće realnosti?

Deset zapovesti su bile postavljene u kovčeg, na najsvetijem mestu u zemaljskoj Svetinji. Svaki pojedinačni predmet koji se nalazio u Svetinji, ili koji je bio povezan sa Svetinjom, predstavljao je tip mnogo veće realnosti.

Prvi predmet povezan sa službom u Svetinji bio je bronzani žrtveni oltar na kome su ubijane žrtvene životinje. Oltar je predstavljao Golgotu, mesto na kom je Hrist razapet. Zapazite da oltar uopšte nije ni malo izgledao kao Golgota, čak nije imao ni oblik krsta ili brda, ali je predstavljao Golgotu i označavao je Hristovu smrt.

Sledeći predmet je bio bronzani umivaonik gde su se sveštenici prali i umivali. On je predstavljao Hristovo vaskrsenje kada je podignut iz mrtvih, jer kada je bio podignut iz groba On je već bio pobedio greh i tako je u svom telu bio očišćen od prirode greha.

Sledeća stvar je bila sama Svetinja i predmeti koji su se nalazili u njoj. Ovi antitipovi su postali aktuelni nakon što je Hrist uzdignut na nebo i predstavljaju ono što On radi za čovečanstvo na nebu.

U prvom odeljenju Svetinje sto sa hlebovima je predstavljao službu Božje Reči. Sedmokraki svećnjak je predstavljao delo Svetog Duha. Kadioni oltar predstavljao je delovanje molitve u iskustvu Božjeg naroda. U drugom odeljenju Svetinje, najsvetijem mestu, nalazio se zlatni kovčeg, nezvan Kovčeg saveza. Ovaj kovčeg bio je prekriven zlatnim poklopcem koji se nazivao presto milosti (Šekina). Nad ovim poklopcem lebdela je natprirodna svetlost koja je ukazivala na Šekinu. Presto milosti predstavljao je Božji presto, a svetlost Šekine predstavljala je samo Božje prisustvo. Unutar zlatnog kovčega nalazile su se Deset zapovesti. Sada pažljivo razmotrimo; svaki predmet u svetinji bio je simbol nečeg većeg. Ništa nije samo po sebi bilo realnost; sve je bilo simbol nečega. Kako onda Deset zapovesti mogu biti realnost Božjeg zakona? Kako onda Deset zapovesti mogu biti istinski temelj Božjeg prestola? U skladu sa ostatkom Svetinje, ove zapovesti takođe moraju biti tip, ograničena predstava veće realnosti! Ovo je

veoma važno i ne možemo to poreći ukoliko smo iskreni i poštteni. Potpuno je nelogično reći da je sve u svetinji bilo figurativno, ali da su Deset zapovesti bile stvarnost. Kao i sve drugo što se nalazilo u svetinji, Deset zapovesti su govorile istinu, ali na ograničen način. One su predstavljale senku stvarnosti koja je daleko manja od stvarnosti na koju su ukazivale. Možemo razumeti da stvarnost ili antitip Deset zapovesti predstavlja savršen Božji karakter, nešto što se nikada ne može u potpunosti izraziti kroz samo deset rečenica. Bog prevazilazi pravila, isto kao što živa osoba prevazilazi lutku. Kada nam Novi savez kaže da Bog upisuje Svoje zakone u naša srca i umove milioni hrišćana se i dalje drže zablude da su nam upisane Deset zapovesti. Istina je da je ono što je upisano u naša srca sama priroda živog Boga. To je Božji karakter koji nam je dat prebivanjem Svetog Duha u nama, nešto mnogo kompletnije i superiornije od samo deset rečenica koje upravljaju ponašanjem. To je nešto što dopire do samog srca čovekove potrebe i obezbeđuje savršen lek za čovekov problem. To mora biti tako jer zakoni mogu samo da zahtevaju dobro ponašanje, ali je potrebna dobra priroda da proizvede takvo ponašanje.

Sudija naspram Oca

Bog Starog saveza izgleda grub. Ponekad izgleda kao da je nemilosrdni rasista. Biblija nam kaže da ovo nije precizna slika Boga, već da, ukoliko želimo stvarno da razumemo kakav je Bog, moramo gledati tamo gde je On konačno otkrio sebe u potpunosti, moramo gledati u Isusa Hrista.

„Bog, koji je u prošlosti mnogo puta i na mnogo načina govorio našim praočevima preko svojih proroka, u ovim poslednjim danima obratio se nama preko Sina, koga je postavio za naslednika svega i kroz koga i eone stvorio.“ (Jevrejima 1:1-2)

Ali i dalje ostaje pitanje koje je onda značenje Staro-savezne slike? Da li je bila pogrešna? Da li treba da verujemo da Staro-savezni spisi nisu govorili istinu? Ne, ni najmanje, ali je jasno da se još bavimo tipom i antitipom. Bog Starog saveza je istina predstavljena u tipu i ilustracijama. Stvari koje su tamo zabeležene u spisima zaista su se dogodile, ali i pored toga što su se dogodile one ne daju preciznu sliku o tome kakav je Bog.

Razmotrimo sada jagnje koje je bilo žrtvovano; jagnje je stvarno umiralo i krv se stvarno prolivala. To jeste bilo istina, ali da li je to bila realnost te istine? Naravno da ne! To je predstavljalo istinu u obliku ilustracija. Ako se ilustracije ne razumeju i ne protumače kako treba, rezultovaće izopačenim razumevanjem plana spasenja. Zapravo, mnogi ljudi ne razumeju svrhu i značenje ovih životinjskih žrtvi i često su i oni koji su žrtvovali životinje mislili da krv ovih životinja zaista pričinjava Bogu zadovoljstvo i da ova krv smiruje Njegov gnev.

I zar nam Staro-savezni spisi ne govore da je bilo tako? Mnogo puta nam je bilo rečeno da je miris žrtava paljenica bio miris ugodan Bogu koji je uzrokovao da Bog pokaže naklonost prema ljudima. Ali glupo je pomisliti da miris zapaljenog životinjskog mesa pričinjava zadovoljstvo Bogu! Im Bog je želeo da ljudi razumeju određene pouke i želeo je da razumeju koliko su zapravo bile značajne ove stvari.

Istina je da će svaka povezanost sa grehom uništiti one koji su njome zaraženi. Nije važno da li je ta povezanost mala. Greh će na kraju uništiti osobu. Ovo je priroda greha. Bog je želeo da čovečanstvo razume ovu veliku pouku o vezi između greha i smrti i konačnog uništenja. Zbog toga je Bog postavio tip u kome je On sam postao uzrok posledice. On je postao izvor iz koga su izvirale posledice kada bi ljudi povezali sebe sa grehom. Da li je ovakva situacija u konačnoj realnosti ili u antitipu? Ne, u realnosti je greh taj koji uništava ljude, a ne Bog. Svi ljudi trpe patnje zbog svoje povezanosti sa grehom, i

greh je taj koji uništava, iako će na kraju sam Bog prekinuti patnje grešnika.

Ali da je Bog čekao da greh i priroda unište grešnika pouke nikada ne bi bile poučene i naučene, jer iako je greh taj koji uništava on nije otvoren u svojoj destruktivnosti. Velika većina ljudi na zemlji ne prepoznaje užasnu opasnost povezanosti sa grehom. Zato je Bog uspostavio ovaj tipski sistem u Starom savezu u kome je On sam postao uzrok odmazde i osvete - onaj koji kažnjava greh. Svaki kontakt sa grehom bio je strogo i beskompromisno kažnjavan. Oni koji su se u potpunosti sjedinili sa grehom bili su nemilosrdno poklani, potpuno zbrisani. Čak i Njegov narod, oni koji su bili bliski Njemu i Njegovi najbolji prijatelji, nisu bili pošteđeni u ovom tipskom sistemu. Mojsije, jedan od Božjih najboljih prijatelja, takođe je morao da umre, da trpi posledice osvete, kada nije poslušao Boga, udarivši stenu onda kada mu je Bog naložio da joj progovori. Da li je Bog želeo da Mojsije umre? Da li je on želeo da ga kazni? Kada je Mojsije zavapio, „molim te pusti me da vidim obećanu zemlju i uđem u nju,“ Božji odgovor je bio „ne.“ Zašto je Bog bio tako grub prema njemu? Odgovor je zbog toga što je to bio tip, i u ovom tipu, Bog je pokazivao da će greh da uništi ljude, i da se od toga ne može pobeći. Bog je mogao da poštedi Mojsija bez pružanja izopačene slike istine. Ali zapamtite da je to bio tip, ilustracija. To je bio udžbenik, ali to nije bila konačna istina!

Šta je konačna istina? Šta se zaista desilo u stvarnosti? U stvarnosti Bog je vratio Mojsija u život, u najkraćem mogućem roku i uzeo ga na nebo! Pružio mu je nešto mnogo bolje od onoga za čim je Mojsije žudeo. Milost je bila izlivena na Mojsija, ali u tipu, on je morao da umre, jer su ljudi morali da nauče lekciju! Ovo objašnjava mnoga od na izgled nemilosrdnih ubijanja u Starom savezu: smrt Koreja, Datana i Abirama sa svojom malom decom, smrt Uza, koji je dodirnuo Kovčeg saveza pokušavajući da pomogne i umro istog trenutka, smrt nepo-

slušnog proroka, pokolj Hananskih naroda i mnoge druge. Sva ova ubistva su bila tip i ona ne predstavljaju milostivog Boga punog ljubavi. Ona predstavljaju zakon posledica i nepokolebljive posledice koje prate povezanost sa grehom.

U Isusu Hristu vidimo istinsku prirodu Boga, ne pravdu i nemilosrdnost koju zahteva zakon posledice. U Starom savezu Bog preuzima na sebe ovu prirodu, jer je bilo potrebno da se nauči lekcija, ali ne možemo verovati da ove priče pričaju kompletnu priču. Na vaskrsenju ćemo saznati sudbinu mnogih koji su umrli u tipu, pod „pravdom,“ i „sodom.“ Na kraju će u antitipu triumfovati milost i biće mnogo iznenađenja. Na ovo je Jovan mislio kada je rekao:

„Jer Zakon je bio dat preko Mojsija; blagodat i istina došle su kroz Isusa Hrista.“ (Jovan 1:17)

13. ZAŠTO STARI SAVEZ

Popularna definicija saveza je da uključuje dve strane, od kojih je svaka saglasna da će uraditi određene stvari obezbeđujući da druga strana ispuni svoj deo pogodbe. Ali u Bibliji to nije uvek ono što se podrazumeva pod savezom. Jedan od primera onoga na šta mislim je savez koji je Bog učinio sa svetom, nakon potopa, za vreme Nojevog života. Nakon potopa, Bog je rekao:

„Svoju dugu stavljam u oblak, i ona će služiti kao znak saveza između mene i zemlje. I kad god navučem oblak nad zemlju, tada će se u oblaku pojaviti duga. Ja ću se setiti saveza između mene i vas i svih živih duša svake vrste. I nikada više od voda neće nastati potop da uništi sva stvorenja.“ (1.Mojsijeva 9:13-15)

Zapazite da, iako su dve strane bile uključene u ovaj savez, Bog i svako živo biće na zemlji, uslovi saveza odnosili su se samo na jednu stranu. To je bilo obećanje šta će Bog uraditi, a oni koji su imali korist od tog obećanja nisu morali apsolutno ništa da urade. Polagali su pravo na to obećanje ma šta uradili. Tako da je to bio sporazum koji je Bog učinio sa samim sobom. To je zapravo bilo obećanje, ali Biblija ukazuje na to kao na savez. Vrlo je važno da ovo razumemo, jer ukoliko ne budemo razumeli ovaj koncept saveza naš pojam o Novom savezu će vrlo verovatno biti pogrešan.

Šta je Novi savez?

U Ezekijel 36:25-27 i Jevrejima 8:10-11 Bog objašnjava uslove novog saveza. On kaže:

„Poškropiću vas čistom vodom i bićete čisti. Očistiću vas od svih vaših nečistota i od svih vaših odvratnih idola. Daću vam novo srce i u vas ću nov duh staviti. Izvadiću iz vašeg tela kameno srce i daću vam

mesno srce. Staviću u vas svoj Duh, pa ćete živeti po mojim propisima i držaćete se mojih zakona i izvršavaćete ih.“

„Jer ovo je savez koji ću sklopiti s Izraelovim domom posle tih dana, kaže Gospod. Svoje zakone staviću u njihov um i upisaću ih u njihova srca. Biću njihov Bog, i oni će biti moj narod. I niko više neće učiti svog bližnjeg i svog brata, govoreći: Upoznaj Gospoda! Jer će me svi oni poznavati, od najmanjeg do najvećeg.“

Ljudi nikada nisu primili spasenje na bilo koji drugi način osim novorođenjem (Jovan 3:3) i primanjem novog života kroz dodeljivanje Hristovog Duha. Zbog ovoga je za Isusa rečeno da je „*jagnje zaklano od postanka sveta.*“ (Otkrivenje 13:8).

Naziv Novi savez zaista ima veze sa novom prirodom. Bog je obećao da će dodeliti novu prirodu ili novi život svom narodu i to je osnova Novog saveza. Niko nikada nije bio spasen bez tog iskustva! Iako Novi savez nije bio potvrđen i ispunjen dok Isus nije došao, obećanje Novog saveza je bilo prisutno od samog početka kada je prvi čovek pao, i kroz ovo obećanje su ljudi verom ulazili u spasonosnu zajednicu sa Bogom.

Večni savez

Umesto da kažemo Novi savez možda bi bilo korektnije da kažemo „Večni savez“, kako bi se ukazalo na način na koji Bog spasava čoveka. Novi savez je zaista utvrđivanje Večnog saveza. Večni savez je jedini način kojim Bog spasava ljude i drugi način spasenja nikada nije ni postojao. U ovom savezu Bog kaže: „Staviću svoj život u tebe, staviću svoj duh i svoj zakon u tebe, zbog toga ćeš hoditi mojim putevima i više se nećeš sećati tvog greha i bezakonja.“ To je Novi savez.

U Novom savezu Bog je taj koji radi sve što treba da se uradi. Čovekov deo posla je da veruje da je Bog to sve uradio i da prihvati da

je sve to istina. Jedini uslov koji je potreban da bi čovek iskusio i doživeo Novi savez je da veruje u Božje obećanje.

Dok čitamo Bibliju jasno je da su mnogi verni muškarci i žene iz drevnih vremena imali ograničenije shvatanje Božje prirode, Božjeg karaktera i Božjih načina postupanja, nego što mi imamo sada. Ali zbog toga smo i spaseni samo verom. Ako bi spasenje zavisilo od razumevanja zakona, od posedovanja preciznog znanja ili doktrina, onda mnogi od ovih ljudi ne bi bili spaseni. Ali Novi savez je u potpunosti zasnovan na veri u Božje obećanje. Ne postoje drugi uslovi. Rava, bludnica, je u neznanju izgovorila laž kako bi demonstrirala svoju veru. Delo je bilo pogrešno, ali su motivi bili ispravni. Upravljala se iskrenom verom koja ju je dovela do toga da se potčini Bogu Izraela iako je lagala u ime Boga koji nikada ne laže. Ali ona je spasena jer spasenje nije zasnovano na poznavanju zakona. Ona nije ispravno razumevala zakon, ali je njena vera bila u Bogu, i kroz Boga, u Hristu. Na osnovu svoje vere ona je postala sudeonik Večnog saveza.

Večni savez je jedini način na koji Bog može opravdano i ravnopravno spasiti ljude iz svih kultura i starosnog doba, jer nije zasnovan na tome koliko osoba zna. Ako je osoba živela pre hiljadu godina njeno znanje o Bogu se vrlo verovatno razlikovalo od našeg, naročito ako nikada nije imala Bibliju. Ali svako može imati neku vrstu iskustva gde može pronaći veru u Boga, i ovo je jedino što se zahteva pod Večnim savezom. Sada možemo razumeti zašto je Bog omogućio da se spasenje prima na osnovu vere a ne na osnovu dela i znanja.

Temelj Starog saveza

Sada dolazimo do pitanja: šta je Stari savez? Na Stari savez se ukazuje na nekoliko načina u Bibliji, ali je vrlo važno da prepoznamo da je jedan od termina koji upućuju na Stari savez, „zakon“, ili „zakon i proroci.“ Opšte govoreći, čitav sistem bogoslužjenja i upravljanja koji

je postojao od Mojsija do Hrista nazvan je „Stari savez“, ili „zakon.“ (Galatima 4:24-25; Jeremija 31:32). Kada vidimo reč „zakon“ treba da prepoznamo da Pavle govori o Starom savezu, o čitavom tom sistemu sa svojim pravilima, bogoslužjenjem, ilustracijama, učenjima, načinu života i ljudima.

U 2. Mojsijevoj 19 pronalazimo početak Starog saveza i ovde stičemo razumevanje načela na kojima je savez zasnovan. Bog je ovaj savez predstavio Mojsiju sledećim rečima:

„A sada, ako budete dobro slušali moj glas i držali se mog saveza, bićete moje blago između svih drugih naroda, jer je sva zemlja moja. I bićete mi carsko sveštenstvo i sveti narod. To su reči koje treba da kažeš Izraelovim sinovima.“ (2. Mojsijeva 19:5-6)

„Posle toga ceo narod je jednoglasno odgovorio: Sve što je Gospod rekao spremni smo da činimo. Mojsije je te reči naroda odmah preneo Gospodu.“ (2. Mojsijeva 19:8)

Ovaj savez nije bio kao savez koji je Bog učinio sa zemljom u Nojevo vreme i nije bio kao Večni savez koji je bio strogo zasnovan na Božjem obećanju bez ikakvih zahteva prema ljudima, osim da veruju. Stari savez zahtevao je od ljudi da urade nešto pre nego što prime nagradu. U Starom savezu Bog je obećao da će Izrael postati njegovo naročito blago iznad svih ljudi i da će postati carsko sveštenstvo; ali postojali su uslovi. Morali su da slušaju Njegov glas i da se drže Njegovog saveza i pod tim uslovima On bi ih učinio svojim naročitim blagom, iznad svih ljudi.

Postavlja se pitanje: da li je Bog očekivao od njih da prvo budu poslušni Njegovim zapovestima pre nego što ih blagoslovi? Da li čovek mora da bude poslušan pre nego što ga Bog blagoslovi? Odgovor mora da bude - ne. Čovek ne može da čini dobro kako bi bio prihvaćen od Boga. To je nemoguće. Čovek jedino može prvo da bude prihvaćen od Boga kako bi mogao da čini dobro, ali ne može prvo činiti dobro

kako bi bio prihvaćen. Ako bi to Bog zaista zahtevao od ljudi kako bi mogao da ih spase, onda nijedna osoba ne bi mogla da bude spasena.

A ipak postoje uslovi u Starom savezu. Prvo pominjanje ovog saveza pronalazimo u 2. Mojsijevoj 19:6-8 i uslovi su veoma jasni. Od samog početka Bog zahteva poslušnost i postavlja uslove. On kaže, „ako uradite to i to... ovo će biti vaša nagrada.“ To je bio savez koji je počeo sa zahtevom da ljudi urade nešto. Oni su morali da budu poslušni; oni su morali da drže zakon. Jasno je da je Bog uspostavio ovaj savez i naravno, odmah se javlja pitanje, „Zašto je On to uradio? Ako je Večni savez već postojao i ako je to bio jedini način spasenja zašto je onda Bog uspostavio nešto što nije moglo da spasi i što nisu mogli da ispune oni koji su obećali da hoće? Zašto jednostavno nije istakao večno jevanđelje i vodio ljude u tom smeru?“ Biblija nam daje nekoliko razloga za to.

Razlozi za postojanje Starog saveza

Svrha zakona je bila:

1. Da razotkrije zlo, da osposobi ljude da razlikuju dobro i zlo. (Rimljanima 7:7.13)
2. Da pomogne čoveku da uvidi svoju nesposobnost. (Rimljanima 7:21-23)
3. Da pomogne čoveku da postane svestan svoje potrebe. (Rimljanima 7:18. 24)
4. Da pomogne čoveku da postane svestan da je grešnik. (Rimljanima 5:20)
5. Da promoviše fizičke i privremene pogodnosti.
6. Da obuzda širenje bezakonja. (Galatima 3:19)
7. Da ilustruje nebesku realnost. (Jevrejima 9:23)
8. Da ilustruje buduće događaje. (Kološanima 2:16,17)
9. Da dovede ljude Hristu (Novom savezu) (Galatima 3:24)

Poslednji tekst u listi govori nam da je zakon bio predviđen da nam bude staratelj i ovo može da sumira sve ostale Božje namere u vezi sa zakonom. Svrha Starog saveza ili zakona bila je da vodi ljude Hristu. U Božjim planovima sve ima svoje odgovarajuće mesto i sve se odvija korak po korak u ispunjavanju Božjih konačnih namera. Bog želi da ljudi dođu Hristu, ali ljudi prvo treba da prepoznaju svoju potrebu. I šta Bog radi u svojoj mudrosti? On postavlja sistem koji je u obavezi da ih pusti da prepoznaju svoju potrebu, jer je to apsolutno neophodno pre nego što dođu do sledeće faze.

Načinjen za nepravedne

Sada, kao što smo videli, Novi savez je uvek bio osnova spasenja. Ali razmotrimo važno pitanje: Ko su jedini ljudi koji mogu da iskuse Novi savez? Naravno, odgovor je istinski Božji narod! Oni su jedini koji imaju Božji Duh u sebi i to im omogućava da hodaju Božjim putevima. Sa druge strane, ko su oni koje zakon vodi Hristu? Naravno, odgovor je - oni koji nisu Božji narod. Ako sledimo ovaj način rezonovanja možemo jasno videti da Stari savez nije za istinski Božji narod. Stari savez je za one koji nisu Božji narod (1.Timoteju 1:9).

Kada shvatimo da je Večni savez ili Novi savez uvek postojao, onda nam drugo pitanje dolazi na um: Ako je Stari savez Božji način da dovede ljude Hristu, može se zaključiti da je Stari savez uvek postojao zajedno sa Novim savezom. Ako je Novi savez postojao od samog početka onda je takođe od početka morao postojati i način da ljudi budu dovedeni Hristu. U tom smislu, ova dva saveza nisu ograničena na samo određena vremenska razdoblja, već su takođe povezana sa dva različita iskustva. Prvo iskustvo je iskustvo osobe koje je van Hrista, dok je drugo, iskustvo osobe koja je u Hristu. Jasno je da su oba iskustva uvek bila prisutna kroz sve vekove.

Onda se postavlja pitanje: Zašto je Bog izabrao grupu ljudi (Izraelce) i kao grupu ljudi postavio ih pod sistem Starog saveza, kada on zapravo označava iskustvo van Hrista? Sama činjenica da su oni kao grupa bili pod Starim savezom znači da su oni kao grupa bili van Hrista.

Ne za Božji narod

Kada osoba postane Božje dete to znači da ta osoba sudeluje u Hristovom Duhu (Rimljanima 8:9). Da li su Izraelci kao nacija bili Božja deca? Da li su oni kao nacija u stvarnosti bili „nanovo rođeni“? Činjenica je da oni nikada nisu bili Božji narod u pravom smislu! Tako da šta god je Bog dao Izraelu kao naciji, koji god savez učinio sa Izraelom, to nije bilo na osnovu toga što su oni istinski bili njegov narod. Božji narod ima večni život. Da li su Izraelci kao nacija imali večni život? Ne! I Bog im nikada nije obećao večni život. Ako istražimo Stari savez videćemo da im Bog nikada nije obećao večni život. On im nikada nije obećao večni život zbog toga što se Stari savez ne bavi stvarima od večnog značaja. Stari savez se bavi samo pogodnostima u ovom privremenom svetu.

Kada je Pavle rekao, „*mi smo robovali načelima ovoga sveta* (Galatima 4:3),“ bio je zaista u pravu, jer je Stari savez mogao samo da se bavi tim stvarima: ovim svetom i pogodnostima u ovom svetu. Ako su ljudi sprovodili određenu vrstu ponašanja Bog bi im dao određene pogodnosti, ali samo privremene pogodnosti. Novi savez donosi večne pogodnosti. Tako da, kada je Bog učinio savez sa izraelskim narodom, to nije bilo zbog toga što će primiti večni život. Nećete pronaći da je Bog obećao Izraelcima večni život bilo gde u savezu koji je Bog učinio sa njima, jer ono što je Bog postavio nije bilo spasenje. Stari savez nije mogao da donese spasenje već je samo bio simbol spasenja. Da li je bilo kome od tih Izraelaca bilo moguće da zadobije istinsko

spasenje? Naravno da je bilo moguće! Svako od tih Izraelaca mogao se uhvatiti za spasenje koje je trebalo doći u Isusu Hristu. Oni su se mogli uhvatiti verom za obećanje, ali to nije imalo nikakve veze sa sistemom koji je postavljen jer ih je Bog postavio pod načelo, „budi poslušan i živi.“ Njegovo obećanje je bilo „*Poštujte svog oca i svoju majku, da vam se produže da ni na zemlji, koju vam daje Gospod vaš Bog; odvešću vas u zemlju u kojoj teku med i mleko.*“ To je ono što im je bilo obećano! Nikada im nije bio obećan večni život na osnovu poslušnosti. Bog im je obećao samo privremene pogodnosti, jer jedino na osnovu čega se prima večni život i večne pogodnosti je vera i to nije osnova Starog saveza. Kao što nam Pavle kaže, zakon nije od vere nego od „dela.“ (Galatima 3:12)

Da li smo spaseni u grupama?

Jako je popularno mišljenje da Božiji narod predstavlja jednu „grupu.“ Imajući na umu da su Izraelci kao nacija pripadali Bogu skloni smo da tako posmatramo i Božji narod danas. Ali kada kažemo, „kao narod“, mi stavljamo prst na kritičnu tačku koja zbunjuje i obmanjuje mnoge hrišćane. Niko nije spašen „kao narod.“ Bog ne spasava ljude združeno. Bog jedino spasava ljude kao pojedince tako da ne postoji šansa da je Bog uspostavio Večni savez sa narodom ili nacijom. To je bilo nemoguće! Bog uspostavlja Večni savez samo sa pojedincima jer se vera mora praktikovati pojedinačno. To ne može biti učinjeno „kao narod“, na združenoj ili grupnoj osnovi. Zato se ni za jednu crkvenu grupu ne može reći da predstavlja „Božji narod“ kao crkva. Crkve mogu biti oruđa u Božjim rukama koje On koristi kako bi ispunio određenu svrhu, ali one nisu Njegov narod u smislu posedovanja spasonosne zajednice sa Njim. Ta spasonosna zajednica se može iskusiti samo na individualnom nivou.

Pod starim savezom Bog je definitivno uspostavio i upotrebio Jevrejski narod kao oruđe da pouči svet. Od trenutka kada je uspostavljen Stari savez oni koji su razumeli njegovu svrhu imali su korist od toga, i čak i danas, svaki pojedinac koji pažljivo proučava taj sistem može kroz njega videti Hrista. U svojoj telesnosti i sebičnosti Jevreji su kroz sistem uspostavljen samo za njihovo dobro verovali da su bolji od drugih naroda. Ali Božja prava namera je bila da ih upotrebi kako bi blagoslovio svet pomažući na taj način svetu da pronađe Mesiju. Čitav sistem je bio samo ilustracija koja je trebalo da demonstrira realnosti koje su u Hristu.

Izraelci su postali potpuno zbunjeni i mnogi hrišćani danas su im se pridružili u zbunjenosti misleći da se u samom tom sistemu nalazilo spasenje i da je Bog više želeo da spasi Jevreje nego bilo koji drugi narod. Ali Bog je pokušavao da blagoslovi svet postavljajući negde na ovoj planeti školu gde su ljudi mogli da pogledaju i vide put Hristu i zašto im je On potreban.

Upotreba naših zabluda

Bog je oduvek radio na tome da spasi ljude na bilo koji mogući način, ponekad na najmanje očekivane načine. Od samog početka Bog je upotrebljavao čovekove zablude kao sredstva da ga dovede Hristu. Među ljudima je oduvek postojala ideja da ako bi samo mogli da budu poslušni i rade ono što je dobro onda bi Bog bio zadovoljan. Oni koji su bili poštteni i iskreni uskoro su prepoznali da ih svi njihovi napori nikuda nisu vodili i da im je bila potrebna pomoć. Bog je ovo iskoristio da ih dovede u položaj gde bi mogli da prepoznaju svoju potrebu za Hristom, i kroz veru u Njega da prime novi život i budu ponovo rođeni. Čak i danas zakon služi toj svrsi. Svakako je to činio mnogo puta i u mom životu. Mnogo puta sam pokušavao da budem dobar dajući sve od sebe. Zašto sam tako naporno pokušavao? Zato

što sam pokušavao da živim po Božjem standardu, nisam uspeo, i završio sam govoreći Bogu, „Pomozi mi! Ja to ne mogu da uradim!“ Zakon i dalje služi kao staratelj. Pogrešna ideja da treba da budemo poslušni zakonu kako bismo stekli Božju naklonost duboko je ukorenjena u ljudsku svest, i Bog još uvek upotrebljava ovu pogrešnu ideju mnogo puta kako bi nas doveo do kraja slepe ulice, da bismo se okrenuli Hristu. U tom smislu, Stari i Novi (večni) savez, koegzistiraju od samog početka do kraja vremena. Novi savez nije stvarno uspostavljan sve do Isusove smrti, ali su se ljudi ipak spasavali ukoliko su verovali u ovu pogodnost koja je trebalo da dođe u budućnosti. Međutim, u određenoj tački svetske istorije Bog je uspostavio sistem, kao sredstvo poučavanja, gde je čitavo jedno doba i čitava jedna nacija bila utemeljena na ovoj Staro-saveznoj ideji življenja poslušnošću. Kada je Hrist došao svet je zakoračio u novo doba gde su puna svetlost vere i šta znači verovati i živeti postali očigledni.

„On nas je spasao i pozvao nas svetim pozivom, ne zbog naših dela, već zbog svoje namere i blagodati, koja nam je pre merljivih vremena data u Hristu Isusu, a objavljena je sada kad se pojavio naš Spasitelj, Hristos Isus, koji je ukinuo smrt, a obasjao život i neraspadljivost posredstvom dobre vesti.“ (2.Timoteju 1:9-10)

I tako delimo vreme na dva doba, doba Starog saveza i doba Novog saveza, ali to zapravo ne znači da postoje dva načina na koji bi ljudi mogli biti spaseni. Ovako neki ljudi ovo tumače. Oni kažu da zbog toga što je nekada bio Stari savez, a sada je Novi savez, Bog ima različite načine za spasavanje ljudi. Prvo ih je spasavao Starim savezom, a sada ih spasava Novim, ali to nije istina! Ovo je lažna ideja i od nje se treba ograditi. Čoveka je uvek spasavao Novi savez, kako u ovom dobu, tako i u bilo kom dobu od početka vremena.

Samo od ovog sveta

Ovo nas dovodi do određenih zaključaka koje treba da imamo na umu. Niko nije mogao da primi večni život kroz Stari savez. To se nikada nije dogodilo niti će se dogoditi! To nikada nije bila Božja namera. Božji blagoslovi pod Starim savezom su bili samo privremeni, svetovni blagoslovi i imali su veze samo sa ovim svetom tako da su zapovesti povezane sa ovim savezom bile poznate kao „svetovne.“ (Jevrejima 7:16). Pavle ukazuje na njih kao na „načela ovoga sveta,“ (Galatima 4:3; Kološanima 2:20).

Pavle kaže da smo pod Starim savezom „robovali načelima ovoga sveta“ (Galatima 4:3) ukazujući time na mnoge zakone i pravila koja su bila data Izraelcima. Mnogi hrišćani kažu da se ovo nije moglo odnositi na zakon koji je Bog dao. Oni kažu da Bog nikada ne bi mogao da uspostavi nešto što bi ukazivalo na telesnost i svetovnost. Ali činjenica je da je čitav Stari savez samo ovakav i bio, jer jedina korist koja se mogla dobiti od ovog saveza bila je vezana za ovaj svet i fizičke stvari. Nije bilo ničeg večnog u Starom savezu tako da je savršeno ispravno da se on označi kao „telesan“ i „privremen“ i „svetovan“ i da se nazove „načelima ovoga sveta.“ Stari savez se nije bavio večnim realnostima uprkos činjenici da je bio neophodno sredstvo poučavanja koje je trebalo da dovede ljude tim večnim realnostima.

Jevreji su smatrali da je spasenje bilo prisutno u poštovanju ovih stvari tako da su onda morali da spuste Boga na svoj nivo. Ako verujete da će vam Bog dati večni život zato što ubijate ovce i zato što stavljate kopije zakona na svoje čelo i poštujete deset zapovesti za kakvog ga Boga vi smatrate? Vaš koncept Boga je potpuno izopačen.

Jedino što se može videti je da je u ovim stvarima spasenje ilustrovano ali ne i primljeno u realnosti, kako biste mogli preko ovaca, preko poštovanja praznika, rituala i slova zakona, videti veću realnost i rekli, „Bog je Bog koji se bavi realnostima a ne formom.“ Ali ako

mislite da su forme i ceremonije ono što zadovoljava Boga onda spuštate Boga na svoj dečji nivo i pravite od njega nekoga ko se ne razlikuje puno od ljudi.

Privremene kazne i nagrade

Stigli smo do poslednje stvari za razmatranje: pošto se Stari savez odnosi na ovaj svet i na načela ovog sveta, onda su kazne i obećanja povezana sa ovim savezom takođe privremena. Prepoznamo da obećanja imaju veze samo sa ovim svetom, ali možda imamo poteškoća da razumemo da je isto i sa kaznama. Kazne povezane sa ovim sistemom zakona nisu bile večne, one su takođe morale da budu privremene! Tako da, ako je čovek bio kamenovan do smrti, zato što je prikupljao drva na Subotnji dan, da li je to neminovno značilo da je on izgubio svoj večni život? Ne, neminovno! Naravno, ako je čovek bio toliko udaljen od Boga da je namerno sakupljao drva na Subotnji dan to definitivno pokazuje da takav čovek nije imao zajednicu sa Bogom. Ali pretpostavimo da je čovekova žena bila bolesna i on je otišao da prikupi drva na Subotnji dan kako bi joj skuvao nešto toplo i oni ga uhvate, šta bi uradili? Kamenovali bi ga! Pod Starim savezom ovaj čovek bi umro kao grešnik! Ali šta se dešava pod Večnim savezom? Ako je vera ovog čoveka ispravna ovaj čovek će imati večni život iako je pod Starim savezom kamenovan do smrti kao grešnik. Isto ovo bi se dogodilo i ženi koja bi bila uhvaćena u preljudi. Ovo se dogodilo i lopovu na krstu. Zato ne treba da gledamo na ubistva pod Starim savezom i pogodnosti koje su ljudi dobijali pod istim savezom, i misliti da su neminovno pokazatelj konačnih sudbina ljudi. Mnoga od ovih ubistava i nagrada bila su samo ilustracija i tip.

Kada razmatramo pitanje večne sudbine ljudi moramo gledati izvan onoga što vidimo pod Starim savezom. Zato je Pavle mogao da kaže, „Rava je spasena,“ iako je ona bila neko koga većina ljudi ne bi

očekivala da vidi na nebu. Kada posmatrate ponašanje nekih od ovih ljudi zapitate se, „kakvi su to bili ljudi?“ Ali Bog gleda na to iz drugačije perspektive i mi takođe moramo da naučimo da gledamo iz te perspektive ukoliko želimo da razumemo Božje namere.

Ljudi koji ostanu pod Starim savezom nikada ne iskuse stvarnu unutrašnju promenu. Kod njih se može promeniti samo spoljašnje ponašanje. Pod Starim savezom oni uvek ostaju vezani za ovu zemlju i pod kontrolom telesne prirode. Oni će Hrista doživeti u Novom savezu samo kada dožive stvarnu promenu i kada istinski postanu naslednici večnih stvari.

14. STARI SAVEZ - NAJVEĆA PARABOLA

Jedno od najtežih pitanja za hrišćane je pitanje o brutalnom, ponekad nemilosrdnom i genocidnom ubijanju u Starom savezu. Teško je objasniti neke od ovih stvari, a naročito onda kada Biblija izjavljuje da ih je sproveo ili zapovedio lično Bog. Ovo je jedan od najsnažnijih prigovora koji ateisti i drugi nevernici imaju prema hrišćanstvu i Bibliji. Oni postavljaju pitanje „kako možemo da povežemo ove priče sa idejom da je Bog pravedna i milostiva ličnost, puna ljubavi?“ Ili Biblija ne govori istinu ili Bog nije ličnost puna ljubavi.

Ovo je zaista teško pitanje za odgovoriti i hrišćani obično odgovaraju na ovo izjavom da je Bog najmudriji i da on najbolje zna. Ne bi trebalo da dovodimo u pitanje ono što On čini. Drugi ponekad sugerišu da su svi oni koje je Bog zbrisao sa lica zemlje već bili izgubljeni i izvan nade u spasenje. Oni su bili ljudi koji su postali toliko izopačeni i zli da za njih nije bilo nade i zbog toga je Bog jednostavno ranije izvršio presudu nad njima i zbrisao ih.

Nijedan od ovih odgovora nije istinski zadovoljavajući. Bog očekuje od nas da Mu služimo zato što Ga volimo. On očekuje da vidimo Njegovu ljubav u stvarima koje je On učinio i čini. Biblija je prepuna izjava da je Bog dobar, pravedan, milostiv i pun ljubavi. Nije razumno reći, „samo ignoriši ova užasna dela i veruj u Božju ljubav, uprkos svemu tome.“ I ta dela su takođe deo dokaza. Niti ima smisla reći „svi ti ubijeni ljudi su ionako bili izgubljeni, tako da im je Bog presudio i kaznio ih pre vremena.“ Da li je to pošteno? Da li je to pravedno? Da li bi nekoj osobi trebalo presuditi i kazniti je na osnovu onoga što druga osoba zna da će se dogoditi? Da li je pravda osuditi osobu pre nego što dobije priliku da pokaže istinu u sebi?

Može li pravedni Bog jednostavno da funkcioniše na osnovu svog privatnog znanja, na način na koji tretira ljude? Kako onda Bog može biti transparentan i kako svi mi možemo videti njegovo poštenje?

Dve vrste zakona

Postoji još jedan odgovor na ono što se dešavalo u Starom savezu, nešto što usklađuje stvarnost da je Bog zaista zapovedio i izvršio ta dela u drevna vremena, a što ipak čuva istinu o Božjoj zadivljujućoj mudrosti, ljubavi i milosti.

Pre svega, prisetimo se istine koju smo često naglašavali: postoje dve vrste zakona, postoji pravni zakon i postoji prirodni zakon. Prirodni zakon se odnosi na zakone prirode, ona večna načela koja je Bog uspostavio, a koja regulišu funkcionisanje univerzuma. Ovi zakoni postoje i u fizičkoj i u duhovnoj realnosti. Ovo su istinski zakoni života. Sa druge strane, pravni zakoni su zakoni koje uspostavlja vladajući autoritet. Pravni zakoni ne funkcionišu po automatizmu, neko mora da donese taj zakon i ta osoba mora da uvede kazne, kako bi obezbedila ispravno funkcionisanje zakona.

Biblija kaže:

„Ne zavaravajte se: Bog se ne može ismejati. Jer šta čovek poseje, to će i požnjati.“ (Galatima 6:7)

Ovde vidimo životno načelo. Ono što posejemo, to ćemo i požnjati. Ovo je istina ne samo u fizičkoj, već i u duhovnoj realnosti. Zapazimo da je ovo prirodni zakon. To nije pravni zakon da žanjemo ono što smo posejali, to je način na koji priroda funkcioniše. Međutim, možemo videti da je pravni zakon uspostavio Bog lično, kao odraz ovog prirodnog zakona. Na primer, imamo pravni zakon koji kaže:

„Ko udari čoveka tako da ovaj umre, neka se pogubi.“ (2. Mojsijeva 21:12)

Ako čovek seje smrt, prirodno će smrt i požnjeti. Međutim, pravna pravila kažu, nećemo čekati da se to dogodi prirodno, već će oni koji imaju autoritet da vas ubiju.

Božja sredstva poučavanja

Sledeća tačka koju treba razmotriti je da je celokupan Stari savez Bog uspostavio da bude sredstvo poučavanja, nešto što je trebalo da predstavlja uzvišeniju realnost. Apostol Pavle kaže:

„Tako nam je Zakon bio staratelj koji nas je vodio do Hrista, da bi se verom opravdali.“ (Galatima 3:24)

Pavle takođe govori o događajima u Starom savezu i kaže da su se ove stvari događale kao primeri.

„A sve im se to događalo za primer i napisano je za upozorenje nama, koji živimo na kraju vekova.“ (1. Korinćanima 10:11)

Drugim rečima, sistem koji je postojao pre Hrista predstavljao je sredstvo poučavanja, nešto što je Bog uspostavio kao ilustraciju u nameri da pouči ljude uzvišenijim i važnijim lekcijama.

Jedno od najboljih sredstava za poučavanje koje je Bog upotrebjavao, su parabole. Parabola je priča ili neki događaj koji je upotrebljena da ilustruje uzvišeniju istinu. Ponekad su parabole samo priče, ali ponekad se parabole i živi događaji. Evo jednog primera:

„...Tada je Gospod govorio preko Isaije, Amosovog sina, i rekao: „Idi, skini kostret sa svojih bokova i izuj sandale sa svojih nogu.“ On je učinio tako i išao je oskudno odeven i bos. Zatim je Gospod rekao: Kao što je moj sluga Isaija tri godine išao oskudno odeven i bos kao znak i proroštvo protiv Egipta i protiv Etiopije tako će kralj Asirije odvesti zarobljene Egipćane i izgnane Etiopljane, decu i starce, gole i bose i golih zadnjica, otkrivajući egipatsku golotinju.“ (Isaija 20:2-4)

Trogodišnji Isaijin život koji se pominje u pasusu nije predstavljao realnost. On je igrao ulogu i time pokazivao šta će se dogoditi Egipćanima i Etiopoljanima.

Takođe je važno zapamtiti da parabola ne mora da predstavlja istinu sama po sebi. Na primer, kada je Isus pričao priču o bogatašu koji je umro i otišao u pakao, jasno je da to nije istinita priča (Luka 16:19-31). Dok čitamo ovu priču trebalo bi da se fokusiramo na njenu poentu, a ne na detalje priče. Ako ne budemo činili tako, sigurno ćemo početi da verujemo u lažne doktrine.

Najveća parabola

Stari savez postaje lakši za razumeti kada shvatimo da je upravo Stari savez najveća parabola od svih! Ono što vidimo dok čitamo Stari savez, nije istina o Bogu, niti ono što On zaista jeste. Stari savez je parabola, ali ne samo parabola u smislu priče, već parabola koja se odživela slično Isaijinom iskustvu kada je šetao go i bos.

Prvo što treba da razumemo je to da je najznačajnija stvar, lekcija koja je bila poučavana. Događaji koji su zabeleženi zaista su se odigrali i odigrali su se tačno onako kako su zabeleženi, ali ove priče ne objašnjavaju razloge i motive koji su stajali iza onoga što je Bog činio.

Stari savez predstavlja pravnu predstavu toga, kako prirodni zakoni zaista funkcionišu. Drugim rečima, Bog je uspostavio pravni sistem koji je trebalo da ilustruje način na koji greh funkcioniše. Prirodni zakon života je da će greh ubiti sve one koji se budu petljali sa njim, čak i u najmanjoj mogućoj meri. Greh je taj koji uništava ljude, a ne Bog. Međutim, kada je Bog počeo da poučava ovu lekciju, morao je da je poučava savršeno, jer ukoliko bi pogrešno predstavio istinu, onda lekcija ne bi mogla da bude ispravno poučena.

Dakle, kada pogledamo na Stari savez, vidimo da su ljudi bili ubijani od strane Boga ili od strane njegovih slugu, zbog nekih na izgled

malih prestupa. Izgleda kao da je Bog okrutan, nemilosrdan i strog. Ali ovo nije izraz onoga što Bog zaista jeste, ovo je izraz toga kako prirodni zakoni funkcionišu. Priroda nema milosti, nema osećanja, ne zanima je da li ste mladi ili stari, niti da li ste namerno ili slučajno sa-grešili. Na primer, ako neka žena oboli od neke smrtonosne bolesti, bilo namerno, bilo slučajno, ona će bez obzira na sve, biti bolesna. Ona može preneti tu bolest na svoje još nerođeno dete. Na ovaj način priroda funkcioniše i u fizičkoj i u duhovnoj realnosti. Ovako greh funkcioniše, nemilosrdan je, bez osećanja, beskompromisan, okrutan i brutalan.

Lekcija mora biti tačna i precizna

Kada je Bog postavio sistem da bi ljudima predstavio opasnost od greha morao je savršeno da predstavi tu opasnost, ili bi u suprotnom ljude poučavao lažima. Sam Bog je predstavljao zakon posledice, Njegovе kazne i presude predstavljale su izraz toga šta će greh učiniti u životu neke osobe. Dakle, kako bi ljude precizno poučio lekcijama, Bog je morao da bude veran i dosledan u izvršavanju kazni, pošto su te kazne predstavljale izraz ili parabolу u vezi sa zakonom posledice.

Neko može da pita, ali šta je sa ljudima koji su umrli pod ovim sistemom? Da li ćemo da zaključimo da su svi oni izgubljeni? Kada gledamo neki film ili pozorišnu predstavu možemo videti da ljudi u miru, ali na kraju vidimo da su ti ljudi živi i zdravi. Mi shvatamo da ono što smo gledali nije bila istina, iako je možda predstavljala nešto što je istinito. Takav je bio Stari savez. Mnogi od onih koji su umirali, čak i pod Božjom presudama, nisu zaista izgubljeni za večnost. Ne kažem da je ovo istinito i tačno za svaku osobu koja je umrla pod Starim savezom, ali je istina za većinu ljudi. Pod sistemom zakona, pod ilustracijom, pod parabolom, oni su morali da umru, jer je Bog morao da bude veran i istinit prema lekciji koju je poučavao. Međutim, na kraju

će se videti da će mnogi od njih kroz sistem blagodati ipak biti spaseni. Oni su pravili greške ili ponekad male prestupe, i zbog toga su bili ubijani. Priča o Uzi je jedan takav primer.

„Kada su došli do Nahonovog gumna, Uza je pružio ruku i uhvatio kovčeg Božji, jer su ga goveda skoro prevrnula. Ali tada se Gospod razgnevio na Uzu i Bog ga je udario zbog nepoštovanja koje je pokazao, tako da je umro tamo, pored kovčega Boga.“ (2. Samuilova 6:6-7)

Drugi primer je neposlušni prorok koji je bio prevaren da jede u Samariji kada mu je Bog rekao da to ne čini (1. Carevima 13:7-30). Iako je zaista bio iskreno obmanut umro je zbog toga što je slušao čoveka, kada mu je Bog već dao jasna uputstva. Mislim da je pouka ove lekcije da oni koji traže da ih ljudi vode i upućuju, a pri tome je Bog o tome rekao šta je imao, uvode smrt u svoje iskustvo. Ovako prirodni zakon funkcionise, i pod sistemom pravnog zakona Bog je morao da bude veran u ilustrovanju ove realnosti. Mali gresi, čak i iz neznanja, učiniće veliku štetu i na kraju će uništiti osobu tako da se lekcija morala poučiti.

Priča nije završena

Međutim, trebali bismo zapamtiti da nas je, pod blagodaću, Hrist izbavio od posledica greha, i tako, svi koji imaju veru u Hrista mogu izbeći posledice uzrokovane grehom, bilo da li je greh počinjen namerno ili slučajno, bilo da je greh mali ili veliki. Dakle, u istinskoj, većnoj stvarnosti, mnogi od ovih ljudi koji su umrli pod presudom, pod sistemom zakona, na kraju će zadobiti večni život, kada sve bude gotovo. Na kraju će se videti da su oni bili kao glumci u predstavi, kao ljudi koji su umrli u filmu, ali koji će se na kraju vratiti u život u stvarnom sistemu života.

Jedan upečatljiv primer ovoga je Mojsije. Mojsije nije umro zbog starosti. Biblija nam kaže da mu oči nisu oslabile i da ga snaga nije izdala (5. Mojsijeva 34:7). Pa ipak je Mojsije otišao kod Boga na planinu i tamo je umro. Jasno je da ga je Bog ubio. Zašto ga je Bog ubio? On je umro pod Božjom presudom zbog svog greha, kao i hiljade drugih koji su umrli pod Božjom presudom, tokom Staro-saveznih vremena. Mojsije je morao da umre zato što je Bog morao ostati veran lekciji koju je poučavao. A lekcija je ta da će i najmanja povezanost sa grehom na kraju uništiti osobu. Ovako priroda funkcioniše i ovo je lekcija koju je Bog poučavao u ovom sistemu zakona. Ali znamo da je pod sistemom blagodati Mojsije primio večni život! Sada kada je film završen, kada je paraboli došao kraj, vidimo istinu, vidimo kako stvari istinski stoje, i vidimo Mojsija živog i zdravog.

Dakle, poenta je sledeća: Sva ubistva koja vidimo u Starom savezu koja je Bog sprovodio i zapovedio, ne govore istinu o tome kakav je zaista Bog, ona govore istinu o tome kakav je zaista greh. Cela ova stvar predstavlja jedan udžbenik, a lekcija je ta da ako se na bilo koji način povežemo sa grehom, greh će nas na kraju uništiti.

U Novom savezu, kada se više ne bavimo parabolom, već realnošću, vidimo Božji istinski karakter u živopisnim bojama, jer ga više ne gledamo kroz parabolu o zakonu, već kroz realnost Isusa Hrista, put, istinu i život.

15. SUBOTA BEZ ZAKONA

Jedan od glavnih razloga zbog koga Adventisti insistiraju na tome da nam je potrebna povezanost sa zakonom je Subota. Da nije bilo Subote, bilo bi mnogo lakše prihvatiti da nam nije potreban zakon kada smo u Hristu. Međutim, uvek je aktuelno pitanje, „da nisam imao zakon, kako bih znao da treba da držim Subotu? I kako ću podeliti istine u vezi Subote ako ne naglasim važnost zakona?“

Sve ostale zapovesti dolaze spontano i prirodno do osobe u kojoj živi Hrist. One predstavljaju prirodne plodove Duha, manifestaciju ljubavi. Niko ne mora da mi kaže da ne treba da lažem, kradem, ubijam..., ako je Hrist u meni. Istina je da nemam želju da radim ove stvari ukoliko posedujem Njegov život. Subota je međutim drugačija. Da mi nije rečeno za Subotu kako bih znao da jedan dan smatram više svetim od drugih dana? Kako bih znao da ovaj dan treba da bude sedmi dan? Čak iako sam ponovo rođen neću saznati za ove stvari, spontano, prirodno, ovo je nešto čemu treba da budem poučen. Ovo je glavni razlog zbog kog se Adventisti drže zakona. Oni smatraju da je to neophodno kako bi se održala Subota.

Međutim, Božja reč nije kontradiktorna, i ako nam je rečeno da više nismo pod zakonom, onda mora biti da nam više nije potreban zakon kako bismo ispunili Božju volju. Istina je da nam ne treba zakon da bismo održali Subotu. Subota je bila uspostavljena davno pre nego što je bio dat zakon.

„Do sedmog dana Bog je dovršio svoje delo koje je načinio, i sedmog dana je počinio od svih dela koja je načinio. I Bog je blagoslovio sedmi dan i posvetio ga, jer je tog dana počinio od svih svojih dela. Tako je Bog stvorio sve što je nameravao da načini“ (1. Mojsijeva 2:2-3).

Ovo je glavni razlog za obeležavanje Subote. Zapazite da ovo nije izjava iz zakona. Ovo je izjava koja opisuje prirodu sedmice, Božje iskustvo i stav prema sedmom danu. Ovo je istorijski zapis i evo šta smo naučili iz njega:

1. Sedmog dana Bog je počinio
2. Zbog toga što je počinio sedmog dana, Bog je učinio nešto sedmom danu
3. Bog je blagoslovio sedmi dan
4. Bog je posvetio sedmi dan

Popularno shvatanje je da je Bog počinio sedmog dana kako bi uspostavio dan koji će da bude podsetnik na stvaranje. Međutim, Biblija ne kaže tako. Zapazite da Biblija kaže da je Bog blagoslovio sedmi dan „*jer je tog dana počinio od svojih dela.*“ Bog je blagoslovio taj dan jer je tada počinio. Reč „*jer*“ nam govori razlog iz kog je Bog uradio ono što je uradio. Zbog toga sedmi dan nije primarno uspomena na stvaranje, već uspomena na Božji počinak. U 2. Mojsijevoj 31:17 Bog nam govori više o tome:

„To neka bude trajan znak između mene i Izraelovih sinova, jer je za šest dana Gospod stvorio nebesa i zemlju, a sedmog dana je prestao da radi i odmorio se“ (2. Mojsijeva 31:17).

Zapazite iznenađujuću izjavu: Bog je prestao da radi i odmorio se. To je zadivljujuća izjava. Kako je Bog mogao da se odmori ako se nije umorio? Šta znače ove reči? Bog je blagoslovio sedmi dan zato što se tada odmorio. Nešto se dogodilo Bogu tog dana što je za posledicu imalo to da On blagoslovi taj dan. Kada ovo shvatimo Subota poprima drugačije značenje. To je uspomena na Božji počinak (odmor). To je posledica nečega što se dogodilo Bogu i kada shvatimo šta je to, onda ćemo bolje razumeti kako da se odnosimo prema Suboti.

Prvog sedmog dana (Subote) Bog je proveo čitav dan sa svojom tek stvorenom decom, Adamom i Evom. Duh svemoćnog Boga je bio uzdignut, ispunjen novom radošću, osvežen, kada je primetio sreću

koju su Adam i Eva osetili dok su gledali ono što je On stvorio. Njegovo srce bilo je ispunjeno zadovoljstvom dok je komunicirao sa njima ceo dan i pokazivao im je predivne stvari koje je stvorio zarad njihove sreće. Ja osećam istu neopisivu sreću kada povedem svog unuka u šetnju po dvorištu i pokazujem mu papaje, pomorandže, banane i guave. On voli kada ja to radim. Ako kažem, „hajde da gledamo šapešapice,“ njegovo lice zasija i počinje da mi gura ruku (to je njegov signal da kažem „hajde da krenemo“). Gledanje šapa-šapica je za mene smrtno dosadno, ali nekako kada sam sa svojim unukom to mi baš predstavlja uzbudljivu aktivnost. Moje srce je tad ispunjeno „počinjom“, i ja sam tada „odmoren.“ To mi pomaže da shvatim šta se dogodilo tog prvog dana nakon što je bilo završeno stvaranje.

Stvaranje je trajalo šest dana. Zapravo, sedmica bi trebalo da ima šest dana. Međutim, sedmog dana se nešto predivno dogodilo Bogu, i kao posledica toga On je odlučio da doda još jedan dan sedmici. Taj dan je bio dodat iz jednog i samo jednog razloga. Bio je dodat kao prilika da Bog i Njegova deca uđu u isto iskustvo koje je Bog uživao tog prvog sedmog dana (Subote). Tako je Bog blagoslovio sedmi dan. To znači da je On tom danu dodelio naročitu dobrobit. Takođe je posvetio Sedmi dan. Ovo znači da je izdvojio taj dan za svetu svrhu. Ovo je Bog učinio pre nego što se pojavio greh i pre nego što je bio dat zakon; ovo je bio deo Božjeg savršenog plana za ljudski rod.

Kako je onda Subota mogla ikada biti ukinuta? Ljudi mogu da je ignorišu, ali blagoslov i posvećenje ostaju zauvek. Ne postoji druga svrha za sedmi dan, ne postoji drugi razlog njenog postojanja kao dela sedmice. Sve dok postoji sedam dana u sedmici uvek će postojati i Subota. Sedmi dan postoji samo iz tog razloga.

Zapazimo da držanje Subote nije predstavljalo Božju zapovest u bezgrešnom svetu. To je jednostavno bila prilika za druženje. Za Adama i Evu je to predstavljalo radost. Oni su se radovali tome kao što

se moj unuk raduje kada ide sa mnom da gleda „šape-šapice.“ Zapo-
vest nije bila neophodna, sve što je bilo potrebno je da Adam i Eva
budu svesni prilike koju je predstavljao taj dan.

Kada je greh ušao u svet stvari su se promenile. Čovek se sada
plašio Boga. Druženje sa Njim čoveku više nije predstavljalo radost.
Za telesnog čoveka vreme provedeno sa Bogom je neprijatno i nela-
godno. Zbog toga je Bog sada dao čoveku zapovest da drži i poštuje
Subotu. Telesnom čoveku je potrebno narediti da provodi vreme sa
Bogom ili u suprotnom on to neće uraditi. Zakon je načinjen za greš-
nike i zato su ova pravila u pogledu Subote toliko stroga. Ona su bila
namenjena telesnim ljudima, ne pravednim ljudima. Zapovest o Su-
boti je fokusirana na zahteve koji nalažu, „uradi ovo, ne uradi to“ Ove
odredbe nisu postojale u početku jer je izvorna Subota predstavljala
priliku da se sretnu oni koji se vole, to nije bila dužnost koju je trebalo
izvršiti. Međutim, kada je zakon bio dat to je postala dužnost koju je
trebalo izvršiti pod pretnjom smrću koja je visila nad prestupnikom.

Sada kada smo pravedni u Hristu nije nam više potrebna Subota iz
zakona. Vraćamo se na Subotu iz Edena, radosno druženje u čistoj
ljubavi, neiskvarenoj zahtevima i zabranama. Jedini zahtev je taj da
ljubav privlači, a jedina zabrana je ona koja stoji na putu ljubavi. Ovo
je Subota pravednosti verom, uspomena na Božji počinak, znak da
smo pronašli ovaj istinski počinak u Hristu.

Dakle, nije nam potreban zakon kako bismo držali Subotu.
Zapravo, zakon nas drži zaključane u držanju Subote koja se odnosi
na grešnike. Tek kada budemo izbavljeni od zakona u Hristovoj pra-
vednosti tada možemo držati istinsku i izvornu Subotu, istinski znak
pravednosti verom.

16. OBEĆANJE & ZAKON

Što više proučavamo temu pravednosti u Hristu, više shvatamo koliko je važno da ispravno razumemo svrhu zbog koje je Bog dao zakon kao i mesto koje zakon zauzima u životu hrišćana. Nerazumevanje ovoga je odvelo mnoge do iskustva u kome su se udaljili od Hrista i hrišćanstvo je postalo teška, neprijatna i naporna religija.

Dok još jednom ispituujemo ovu temu, naš fokus će biti na Galatima 3, gde nam apostol Pavle daje različite perspektive spasenja u Hristu. Ali počnimo sa 1. Mojsijevom 17:7 gde Bog kaže:

„Držaću se saveza između mene i tebe i tvog potomstva posle tebe u budućim naraštajima kao saveza koji će trajati dovek, da budem Bog tebi i tvom potomstvu posle tebe“ (1. Mojsijeva 17:7).

Bog je dao ovo obećanje Avramu, ali na koga se ono odnosi? Da li se odnosi samo na Avrama? Ne, odnosi se takođe i na njegovo seme, a obećanje je glasilo, *„Biću Bog tebi i tvom potomstvu posle tebe.“* Zašto je Bog dao ovo obećanje Avramu? Od razdoblja do razdoblja, Bog je obnavljao ovo obećanje, ali u 1. Mojsijevoj 15:5-6 možemo pronaći stvarni razlog zbog kog je Bog dao to obećanje:

„Tada ga je izveo napolje i rekao: Pogledaj nebesa i prebroj zvezde, ako ih možeš prebrojati. Zatim reče: Toliko će biti tvog potomstva. I poverova Avram Gospodu, i on mu to zaračuna u pravednost“ (1. Mojsijeva 15:6).

Šta je Avram učinio kako bi postao pravedan? Verovao je Bogu. Bog je rekao, *„tvog potomstva će biti kao zvezda na nebu.“* Nije zavisilo od Avrama koliko ima zvezda i koliko će biti njegovog semena. On je samo verovao u ono što je Bog rekao i to mu se uračunalo u pravednost.

U 1. Mojsijevoj 22:18 nalazimo da Bog još jednom daje obećanje da će svi narodi biti blagosloveni u Avramovom Semenu:

„I preko tvog potomstva blagosloviće se svi narodi na zemlji zato što si poslušao moj glas“ (1. Mojsijeva 22:18).

Da li je Avram morao da učini nešto kako bi se ovo obećanje ispunilo? U 1. Mojsijevoj 22:16-17 piše da je Bog blagoslovio Avrama zato što je ponudio svog sina Isaka. Ali kao što smo videli, Božje obećanje je bio izvorno dato samo zbog Avramove vere. Prinošenje njegovog sina nije promenilo uslove obećanja, samo je otkrilo i usavršilo Avramovu veru. To što je ponudio svog sina, „usavršilo“ je njegovu veru, kao što nam je rečeno u Jakov 2:22. Ali vera u Boga je predstavljala jedini razlog zašto je Bog dao ovo obećanje Avramu.

Dvostruka sigurnost

„Zaklinjem se samim sobom, govori Gospod, zato što si ovo učinio i nisi odbio da mi daš svog sina jedinca, zaista ću te blagosloviti i zaista ću umnožiti tvoje potomstvo da ga bude kao zvezda na nebesima i kao peska na obali mora. Tvoje će potomstvo pokoriti svoje neprijatelje“ (1. Mojsijeva 22:16-17).

Bog nam ne govori laži, tako da kada Bog nešto kaže možete se na to osloniti i pouzdati. Ipak, Bog je snažan i odlučan u ovoj izjavi. On ne kaže samo da će to učiniti, već se zaklinje. Kada ljudi žele nešto da utvrde, oni se zaklinju. Ljudi ponekad govore laži, ali kada se zakunu možete se u to pouzdati. Ovde vidimo Boga koji nikada ne laže kako daje izjavu i onda utvrđuje izjavu zakletvom. Tako da sada imamo dvostruku sigurnost u to da će svet biti blagosloven u Avramovom semenu. Hajde da vidimo kako Pavle komentariše ovo u Galatima 3:15:

„Braćo, daću vam primer iz života: kad ljudi sklope pravosnažan savez, niko ga ne poništava niti mu nešto dodaje“ (Galatima 3:15).

Pavle kaže hajde da razmotrimo način na koji čovek funkcioniše: Kada čovek pravi testament ili zavet, i kada ga potvrdi, ukoliko taj čovek umre, može li se to promeniti? Može li se tome nešto dodati? Ako milioner ostavi svoj novac svojoj mački, njegova braća i sestre mogu biti veoma uznemireni, ali ne mogu da promene testament. Kada se testament ili zavet jednom potvrdi ništa mu se više ne može ni dodati ni oduzeti.

Jedno seme

Pavle nastavlja u stihu 16:

„A obećanja su bila data Avramu i njegovom potomstvu. Nije rečeno: I potomstvima, kao da se odnosi na mnoga, nego kao na jedno: I tvom potomstvu, koje je Hristos“ (Galatima 3:16).

Sada Pavle kaže, Bog je nešto potvrdio „Avramu i njegovom semenu,“ iako je govorio o mnoštvu, rekao je seme, jednina, jer je govorio o jednoj osobi, on je ukazivao na samo jednu osobu, kao što je to činio u 1. Mojsijevoj 3:15, kada je rekao da će ženino seme zdrobiti glavu zmiје. Ko je to jedno seme? To je Hrist. Ova obećanja su se posebno odnosila na Hrista.

Ništa dodato

U Galatima 3:17 Pavle nastavlja svoju diskusiju. On kaže:

„Hoću ovo da kažem: Zakon koji je nastao četrismo trideset godina kasnije ne može poništiti savez koji je od Boga ratifikovan u Hristu, niti može ukinuti obećanje“ (Galatima 3:17).

Prvo je Bog dao obećanje Avramu, a onda je 430 godina kasnije dao zakon. Da li je zakon dodao nešto obećanju? Odgovor je, ne. Da

li je poništio obećanje? Apsolutno ne. Nakon što je zakon bio dat, situacija se nije promenila tako da su sada ljudi blagosloveni i kroz seme i kroz zakon.

Sada, u skladu sa obećanjem, mi smo blagosloveni u Avramovom semenu. To kaže obećanje, „*u tvom semenu, svi narodi će biti blagosloveni.*“ Ovo se ne može promeniti. Ovo je sama srž onoga čime se Pavle bavi i on kaže da zakon nije mogao ništa da doda obećanju koje je bilo potvrđeno 430 godina ranije.

Naravno, sada se postavlja pitanje, zašto je onda Bog dao zakon? Ali pre nego što dođemo do tog pitanja, hajde na kratko da pogledamo Galatima 3:8:

„A Pismo je, predvidevši da će Bog ljude iz drugih naroda opravdati verom, unapred objavilo dobru vest Avramu: U tebi će se blagosloviti svi narodi“ (Galatima 3:8).

Nedavno sam čitao ovaj stih i bio sam blagosloven. Godinama sam pokušavao da shvatim i izrazim šta se to nalazi unutar ljuske jevanđelja, u samoj suštini. Svi znamo da to ima veze sa Hristom, ali šta tačno u vezi Hrista? Neki kažu da se radi o svemu što je vezano za Hrista, ali ovaj stih govori za mene. Kaže, Avramu je bilo propovedano jevanđelje u ovoj jednoj rečenici, a šta je bilo jevanđelje? Ceo svet blagosloven u jednoj osobi, to je dobra vest! Svet ne treba da bude blagosloven onim što svet radi, ne teškim naporima. Blagoslov se nalazi u jednoj osobi, to je jevanđelje i to je bilo otkriveno i dostupno Avramu i svima koji su shvatili, 430 godina pre nego što je bio dat zakon.

Zakon ne može da promeni jevanđelje, i u jevanđelju spasenje je bilo čvrsto utvrđeno u Avramovom Semenu, zakletvom. Tako je pokušavanje da se spasenje stekne kroz zakon, potpuno suludo. Zapravo, pogledajte šta Pavle kaže u stihu 10:

Pod prokletstvom

„Jer koji su god od dela zakona pod prokletstvom su, jer je napisano: Proklet da je svako ko ne ostane u svemu što je napisano u svitku Zakona da ga vrši“ (Galatima 3:10).

On kaže da su oni koji traže spasenje kroz zakon prokleti. Ne samo da nisu u stanju da pronađu spasenje, kada ga traže putem zakona, već takođe navlače na sebe prokletstvo. To je neverovatno. Ovde oni traže pravednost i spasenje, ali ono što nalaze je prokletstvo. Zašto? Zato što traže na pogrešan način. Da li to zvuči nerazumno? Upravo ovo se dogodilo Jevrejima kao što je Pavle objasnio u Rimljanima 9:30-32.

Prema zakonu, proklet je svako ko ne čini sve ono što zakon od njega zahteva. Ako imate u planu da budete spaseni držanjem zakona, onda samo napred, pokušajte. Ako planirate da steknete pravednost zakonom, dobro, ali morate biti sigurni da ste poslušni i naj-sitnijem detalju zakona, jer isti zakon kaže ako ne izvršavate sve što zakon kaže, da ste prokleti. Isus objašnjava da čak i ako samo mrzite svog brata, već ste ubica. Dakle, kada odlučite da steknete pravednost pomoću zakona pobrinite se da ga držite savršeno. Bog je savršen i ništa osim apsolutnog savršenstva ne može da Ga zadovolji. Jakov kaže da ako neko drži celi zakon a zastrani u jednom, postao je odgovoran za sve kao da je zastranio u svemu (Jakov 2:10).

Tako da nije važno što nikada niste ukrali, ubili ili poželeli kuću svog komšije, jer ste ovde u Subotu upravo izgovorili reč koja se tiče vašeg posla, i sada ste ubica, lopov, preljubnik i lažov. Sve ove stvari su uperene protiv vas uprkos svim vašim naporima jer ste prekršili zakon samo u jednoj sitnoj tački.

Ali ako ste krivi za sve, koliko vas to udaljava od Boga? Koliko je greh daleko od pravednosti, koliko je smrt udaljena od života, zapravo beskonačno daleko. Kada odlučite da zadobijete pravednost

ili Božje blagoslove pomoću zakona, prokleti ste, jer se udaljavate od Boga koliko je istok udaljen od zapada i od toga nema većeg prokletstva.

Hrist poneo prokletstvo

„Hristos nas je otkupio od prokletstva Zakona postavši radi nas prokletstvo, jer je napisano: Proklet je svako ko je obešen na drvo“ (Galatima 3:13).

Šta znači to da je Hrist postao prokletstvo radi nas? Piše da je čovek koji pokušava da se opravda zakonom, proklet i vidimo da je ovo prokletstvo u stvari razdvojenost od Boga. Ovde se kaže da je Hrist postao prokletstvo radi nas. To znači da je bio razdvojen od Boga radi nas. Naš greh je bio stavljen na Njega, a suština greha je razdvojenost od Boga.

Zašto je onda bio dat zakon?

Pošto zakon ne može da obezbedi pravednost, ne može da da spasenje, ne može da doprinese spasenju koje je već dato u Hristu, koja je onda svrha zakona? Pavle je znao da ćemo ovo pitati i zato postavlja isto pitanje u stihu 19:

„Čemu onda Zakon? Bio je dodat radi prestupa, dok ne dođe seme koje je obećano, bivši prenesen preko anđela u ruke posrednika“ (Galatima 3:19).

Da li shvatamo šta on kaže? Postojalo je obećanje i spasenje se nalazi u obećanju. Pošto je spasenje ono što nam treba i mi ga već imamo u obećanju o semenu, zašto nam je potreban zakon? On odgovara na pitanje govoreći da je zakon bio dodat radi prestupa. Pogledajmo pažljivo ovaj stih. Postoji nešto što nam kaže da je služba zakona bila privremena stvar i Božja namera nije bila da ona traje večno.

Piše da je bio dodat „dok.“ Kada radite nešto „dok“, onda znate da postoji vreme kada će se to završiti. Ako pukne kuhinjska cev neko može uzeti komad drveta i gurnuti u cev dok ne dođe majstor. Ovaj komad drveta može delimično sprečiti curenje, ali nije zadovoljavajuće da se ostavi tako. Taj neko je na ovaj način uveo privremenu meru dok ne uradi nešto savršenije.

Upravo je to ono što Biblija kaže da je Bog učinio sa zakonom. Uveo je sistem koji je zahtevao od ljudi da rade i veruju na tačno određen način, da budu pod određenom disciplinom. On je znao da takav sistem nikada ne bi mogao da spasi čoveka, On je znao da ljudi neće moći savršeno da drže taj zakon, tako da to nije bio sistem koji je trebalo da traje zauvek. Ali dok Hrist nije došao zakon je ispunjavao svoju svrhu.

Naravno, moralni zakon je dobar i savršen i ostaje zauvek kao merilo ispravnog i pogrešnog. Ali čitav sistem upravljanja gde zakon upravlja nama nije zadovoljavajući zbog toga što nam zakon može samo reći kako da se ponašamo, a ne može nam omogućiti da se tako i ponašamo.

Način upravljanja decom

Detetom od 10 godina treba da upravljaju pravila roditelja. Sa 19 godina detetu će biti potrebno daleko manje pravila. Šta je sa uzrastom od 30 godina? Tada će biti oslobođeno pravila. Ali ovo ne znači da će život te osobe biti neuređen. Ako su pravila odradila svoj posao kada je osoba bila dete osoba će imati dobro razumevanje dobra i zla kada poraste i živeće savršenije u harmoniji sa tim pravilima nego kada su pravila upravljala njenim životom, čak iako je sada oslobođena tih pravila.

Ovo ilustruje zašto je Bog dao Jevrejima zakon. Oni su bili deca u duhovnom smislu, nisu mogli da razumeju Božja načela. Bili su 400

godina robovi i sve što su znali bilo je da batinaju i proklinju. Nisu mogli da razmišljaju samostalno i Bog ih je stavio pod zakon da bi ih disciplinovao dok ne dođu do pozicije u kojoj će razumeti jevanđelje.

Naravno, postojali su i u Izraelu pojedinci koji su razumeli jevanđelje. Svi koji bi da budu spaseni moraju da imaju osnovno razumevanje jevanđelja, jer niko nikada nije bio spasen zakonom, uvek jevanđeljem. Ali činjenica je da većina njih nije pronašla jevanđelje i Bog je pokušavao da ih dovede u tu poziciju gde će svi razumeti i živeti jevanđelje. Sa Hristovim dolaskom zakon je ispunio svoju svrhu kao sistem. Božji narod je sada odrastao i spreman je za realne stvari.

Dakle, sada razumemo šta znači biti pod zakonom. To znači biti kontrolisan pravilima. Biti oslobođen zakona znači da pravila više ne upravljaju mojim životom. Razlog za moje ponašanje je sada promenjena priroda - a ne pravila koja me drže pod disciplinom.

Galatima 3:24-25 nam kažu:

„Tako nam je Zakon bio staratelj koji nas je vodio do Hrista, da bi se verom opravdali. A otkako je došla vera, više nismo pod starateljom.“

Avramovo seme

Razmotrimo na kraju šta stihovi 26-29 kažu:

„Zaista, svi ste vi Božji sinovi verom u Hrista Isusa. Jer koji se god u Hrista krstiste, u Hrista se obukoste. Nema više ni Judejca ni Grka, nema ni roba ni slobodnjaka, nema ni muškog ni ženskog, jer vi ste svi jedno u Hristu Isusu. A ako ste Hristovi, onda ste Avramovo potomstvo, naslednici po obećanju.“

Pogledajte pažljivo šta kaže u stihu 29. Kaže, ako ste Hristovi, onda ste Avramovo potomstvo ili seme. Da li kaže potomstvo ili seme u jednini ili u množini? Jednini. Ko je Avramovo Seme? Isus Hrist je to seme.

U stihu 15 Pavle je pridao veliki značaj jednini reči „seme.“ On je rekao da Bog nije kazao „semena,“ Bog je rekao „seme“ tako da je Bog govorio o jednoj, a ne o nekoliko osoba. Isti Pavle u istom poglavlju kaže „ako ste Hristovi, onda ste Avramovo seme“ (jednina).

Šta on govori?

On je ukazivao na Avramovo seme, a ko je to? Ovo seme je Hrist. Ako pripadate Hristu, ko ste vi? Vi ste Avramovo seme (potomstvo), koje je Hrist. Očigledno je da nas on izjednačava sa Isusom Hristom.

Znam da se plašimo da to kažemo zato što zvuči kao bogohuljenje ako ne razumemo poentu njegove priče. Naravno, postoji samo jedan Hrist, ali Pavle hoće da kaže da smo postali toliko blisko ujedinjeni sa Hristom da smo praktično deo Njega.

Kao što Pavle ističe u Efescima 5:30, „*jer mi smo udovi njegovog tela, mesa njegovog i njegovih kostiju.*“ On pokušava da dopre do naših otupelih umova da bismo shvatili da nas je Bog učinio delom Svog Sina.

Božje ime je ljubav i Bog je pun milosti. To je njegov način da uradi najbolje za najgoreg, to je priroda milosti. Naš Bog nas je postavio na beskrajno uzvišeno mesto, učinio nas je delom života Svog sopstvenog Sina, i mi smo upravo to. Potrebno je da u to verujemo kako bismo to i živeli. Dakle, sledeći put kada odete na posao Hrist je zapravo taj koji će ići na posao. Kada se vratite kući svojoj ženi ili mužu, zapravo Hrist će biti taj koji će biti pozdravljen dok ulazi kroz ulazna vrata. I kada Sotona pokuša da vas iskuša Hrist će biti taj koji će se pozabaviti time. Znati ko smo je osnažujuća stvar zato što je realnost da smo mi deo postojanja Božjeg Sina. Da to ne piše u Bibliji nikada se ne bih usudio da kažem tako nešto, ali kada Božja reč to kaže moram onda u to verovati i to propovedati.

Molim se da i vi takođe poverujete u to.

17. MRTVI ZAKONU

„Dakle, šta ćemo reći? Hoćemo li ostati u grehu da bi se blagodat pokazala u još većoj meri? Nipošto! Budući da smo umrli grehu, kako da i dalje živimo u njemu? (Rimljanima 6:1-2).

Šta znači biti mrtav grehu? Očigledno je da to znači da smo u takvom stanju i položaju da ne odgovaramo, ne reagujemo na greh. Kao što se mrtva osoba ne može navesti da odgovori i reaguje na privlačnosti života, tako se mrtva osoba ne može navesti da počini greh. Ovo je Pavlov smisao u ovim rečima i on se trudi da mi razumemo nekoliko kasnijih stihova kada kaže:

„Znajući da je naša stara ličnost zajedno s njim razapeta, kako bi se naše grešno telo onemogućilo, da više ne robujemo grehu. Jer ko umre, oslobađa se greha“ (Rimljanima 6:6-7).

Dakle, kako bismo bili slobodni od greha treba da umremo grehu. Ovo Pavle hoće da kaže: kada je neko mrtav grehu, onda je problem greha došao do svog kraja. Bog je obezbedio ovu smrt grehu u Hristu i kada se verom naš život ujedini sa Hristovim, mi smo „razapeti sa Hristom“ i u Njegovoj smrti pronalazimo slobodu od greha.

„Koji je sam poneo grehe naše u telu svom na drvo, da bismo prekinuli s gresima i živeli za pravednost. „Njegovim se ranama isceliste“ (1. Petrova 2:24).

Dakle, lako je razumeti šta znači izraz „mrtav grehu.“ Ne postoji način da pogrešno razumemo značenje ovog izraza.

Međutim, na drugom mestu vidimo da se koristi isti izraz ali je zamjenjena jedna reč.

„Tako ste i vi, braćo moja, posredstvom Hristovog tela umrli Zakonu, kako biste pripali drugome, onome koji je ustao iz mrtvih, da bismo donosili plod koji je Bogu na slavu“ (Rimljanima 7:4).

Ovde se kaže da smo mrtvi zakonu. U stihovima koje smo pomenuli ranije piše da smo mrtvi grehu. Reč „grehu“ zamenjena je rečju „zakonu.“ Sada budimo dosledni. Ako biti mrtav grehu znači ne odgovarati, ne reagovati na greh, šta onda znači biti mrtav zakonu? Očigledno mora značiti da nismo osetljivi na zakon. To ne znači da je zakon ukinut ili poništen, kao što to da sam mrtav grehu ne znači da greh više ne postoji. To samo znači da, što se mene tiče, ne postoji odgovor ili odziv na greh. Na isti način, što se tiče zakona, ne postoji odgovor ili odziv u meni na zakon. Ja sam mrtav zakonu.

Ova izjava će sigurno izazvati uznemirenost među nekima, ali sa druge strane, ne postoji način da izbegnemo ovu jednostavnu biblijsku istinu. Sve postaje jasno kada shvatimo da ovo znači da više nismo pod zakonom. Zakon više ne upravlja nama, taj sistem upravljanja više nije način na koji Bog upravlja Svojim narodom. Uzrok našeg ponašanja više nije zakon, mi ne odgovaramo na zakon. Pavle to kaže ovako:

„Sve mi je dozvoljeno, ali nije sve korisno. Sve mi je dozvoljeno, ali neću dopustiti da bilo šta ovlada mnome“ (1. Korinćanima 6:12).

Možemo li zapaziti o čemu govori? Poenta njegove priče je ta da mu zakon ne može zabraniti da čini bilo šta zbog toga što zakon više ne upravlja njime. On kaže „sve mi je dozvoljeno“ Stoga, što se tiče zakona, on može raditi bilo šta zato što zakon više ne upravlja nama, nije više naš staratelj. Ovo može da se uporedi sa situacijom kada sin ili ćerka napušta porodični dom i više nije pod nadležnošću svojih roditelja. Majka i otac ne mogu više da diktiraju šta će ta osoba da radi, ponašanje te osobe više nije uzrokovano zapovestima roditelja. Osoba je sada oslobođena sistema uprave. Ali da li Pavle iskorištava ovu slobodu? Ni najmanje. On kaže, „neću dopustiti da bilo šta ovlada mnome.“ Njime upravlja i upućuje ga Božji Duh. Ovo je daleko uzvišenije pravilo od zakona. Upravitelj koji živi u njemu, Sveti Duh, neće

mu dopustiti da postane rob nečemu što nije dobro pa tako on kaže, „neću dopustiti da bilo šta ovlada mnome.“

Dakle, da li je zakon loš? Nipošto. Bog nije dao Izraelcima nešto što nije dobro da upravlja njihovim ponašanjem. Ali vladavina zakona nije mogla da proizvede pravednost, ništa nije učinila savršenim, stoga taj sistem upravljanja nikada nije mogao da proizvede dobre ljude i nikada nije mogao da ispuni želje Božjeg srca.

„Da li je onda Zakon protiv Božjih obećanja? Nipošto! Jer da je bio dat zakon koji bi mogao dati život, tada bi pravednost dolazila putem zakona“ (Galatima 3:21).

„Jer Zakon nije ništa učinio savršenim, nego je to učinila bolja nada uvedena umesto njega, kojom se približavamo Bogu“ (Jevrejima 7:19).

Zato je ovaj sistem upravljanja morao da se promeni. Zato nikada nije bila Božja namera da ovo bude trajan sistem. Biblija jasno uči da je to bio samo privremeni sistem postavljen da upravlja ljudima dok ne dođe Božji savršeni sistem vladavine.

„Čemu onda Zakon? Bio je dodat radi prestupa, dok ne dođe seme koje je obećano, bivši prenesen preko anđela u ruke posrednika“ (Galatima 3:19).

Sistem zakona završio se sa Hristovim dolaskom. Kada se Hrist vratio kao Utešitelj na dan Pedesetnice da zauvek prebiva u istinskom Božjem Izraelu to je bilo ispunjenje Novog saveza. To je bila primena i postavljanje novog Božjeg sistema vladavine, vladavine novog srca, vladavine novog stvaranja, vladavine Duha umesto zakona.

Dakle, kao što Hrist živi život u potpunosti posvećen Bogu, kojim ne upravljaju pravila, već načela čiste i pravedne prirode, tako onima koji su sudeonici Njegovog života upravlja isto načelo. Dakle, izbaavljeni smo od zakona (sistema zakona). Mi smo mrtvi zakonu (ne živimo više naše živote pod kontrolom zakona). Naš fokus je na živom

Hristu koji živi u nama, to je naša realnost i na ovaj način se naši životi usmeravaju i na ovaj način ih mi živimo.

Da li to funkcionije?

Oni koji ne poznaju Hrista će reći, „nije moguće živeti tako, moramo imati neka pravila ili će da nastane kaos.“ To je zbog toga što poznajemo samo svetovne načine, ali ne i načine Duha. U svetu, kada se bavimo telesnim ljudima, istina je da moramo imati pravila. Telesnim ljudima moraju da upravljaju pravila i da ih podstiču stroge kazne. Da li je to Božji savršeni način? Da li Božje savršeno pravilo predstavlja sistem gde On kaže „poslušaj ili ćeš biti kažnjen?“ Nažalost, na ovaj način funkcionišu mnoge hrišćanske crkve, na žalost, to je jedini način koji oni koji tvrde da su hrišćani, poznaju. Oni ne vide ni jednu mogućnost da služe Bogu bez pravila. To je zbog toga što Hrist za njih nije realnost, oni ne znaju šta to znači imati Hrista kao živu realnost, koja živi u nama. Ali istina je da vladavina zakona nikada nije predstavljala Božji savršeni plan za čovečanstvo. To je način na koji se tretiraju telesni ljudi, to je način na koji se tretiraju robovi, ali to nije način na koji Bog upravlja sinovima carstva.

Božji savršeni način predstavlja novo stvaranje. Stavljajući Svoj Duh u nas, Sam Hrist proizvodi u nama ono što On želi. On nam ne zapoveda da uradimo nešto, već stvara u nama uslove koji proizvode ono što On želi. Ovo je savršeni sistem upravljanja, sistem koji proizvodi ono što Bog želi jer sam On kroz Svog Sina proizvodi dobro. Ovo je Novi savez i ovo primamo u Hristu. Neka nam Bog pomogne da razumemo. Oni koji nastave da prihvataju zakonski način neće proizvesti ništa više od pravednosti po zakonu, ništa bolje od onoga što su farijeji imali. Tragedija je u tome što takve osobe uvek teže ka tome da veruju da je to što imaju dovoljno dobro.

18. ZAKON DUHA

„Jer zakon Duha života u Hristu Isusu oslobodio me je zakona greha i smrti.“ (Rimljanima 8:2)

Ovaj stih sadrži ključ za razumevanje istinske prirode pravednosti i kako ona deluje u verniku. Kako bismo razumeli šta to znači, treba da razumemo da Pavle govori o tri različita zakona u poslanici Rimljanima.

1. Pre svega, postoji zakon Deset zapovesti
2. Drugo, postoji zakon greha i smrti
3. Treće, postoji zakon Duha života

Pavle govori o zakonu Deset zapovesti u sledećim stihovima:

„Dakle, šta ćemo reći? Da li je Zakon greh? Nipošto! Ali nikada ne bih shvatio šta je greh da nije bilo Zakona. I ne bih shvatio šta je požuda da Zakon nije rekao: „Ne poželi!“ (Rimljanima 7:7)

„Tako, dakle, Zakon je svet, i propis je svet i pravedan i dobar.“ (Rimljanima 7:12)

„Jer znamo da je Zakon duhovan, a ja sam telesan, prodat u ropstvo grehu.“ (Rimljanima 7:14)

„Po svom unutrašnjem čoveku zaista uživam u Božjem zakonu.“ (Rimljanima 7:22)

Ovi stihovi govore o Deset zapovesti i oni nam pokazuju nekoliko stvari:

1. Da su Deset zapovesti svete, pravedne i dobre
2. Da nam Deset zapovesti otkrivaju da smo grešnici
3. Zakon Deset zapovesti je duhovan, a mi smo prirodno telesni i robovi greha
4. Pavle se nalazio u stanju u kome je uživao u zakonu Deset zapovesti

Sve ovo pokazuje da su zapovesti veoma dobre, ali sledeći stih otkriva da postoji problem:

„Nalazim, dakle, ovaj zakon u sebi: kad želim da činim dobro, u meni je zlo. Po svom unutrašnjem čoveku zaista uživam u Božjem zakonu, ali u svojim udovima vidim drugi zakon koji ratuje protiv zakona mog uma i zarobljava me zakonom greha koji je u mojim udovima.“
(Rimljanima 7:21-23)

Pavle sada govori o drugom zakonu. Ovaj zakon nije pravni zakon, to nije zakon zapisan rečima ili zakon koji zahteva neki vladajući autoritet.

Kako ovaj zakon funkcioniše? Funkcioniše na sledeći način: Kada Pavle želi da čini dobro, prisiljen je da čini zlo. Ovaj zakon je jači od Pavlove želje da bude poslušan Božjim zapovestima i Pavla čini robom greha. On ukazuje na ovaj zakon kao na „zakon greha koji je u mojim udovima (telu).“

Možemo prepoznati da su ovo dve različite vrste zakona. Jedan zakon je legalni, pravni, a drugi je prirodni zakon. Pravni zakon predstavlja pravilo ili skup pravila koje je načinio vladajući autoritet. Deset zapovesti su pravni zakoni. One upućuju ljude da nešto čine, a onda osoba koja ih čuje mora da odgovori na njih. Ta osoba mora da odluči, ili da ih posluša ili da ih ne posluša. Na pojedincu je da odluči da li će da bude poslušan zapovestima ili ne. Kada god se bavimo pravnim zakonom, uvek postoje kazne. Ako je osoba poslušna biće nagrađena, ako nije poslušna, tu su kazne. Vladajući autoritet odlučuje o kaznama i nagradama.

Sa druge strane, prirodni zakon je nešto što je ugrađeno u prirodu. Kada govorimo o prirodnim zakonima, mislimo na zakone kao što je zakon gravitacije, zakoni kretanja, zakon posledice. To nije ista vrsta zakona kao pravni zakon i ne funkcioniše na isti način. U prirodnom zakonu ne postoje zapovesti koje kažu „uradi ovo „ ili „uradi ono“, koje postavlja vladajući autoritet, niti postoje kazne i nagrade.

Prirodni zakon je prirodno ugrađeno načelo koje uvek proizvodi isti rezultat. Zove se zakon, zato što uvek proizvodi isti rezultat. Ako govorimo, na primer, o zakonu gravitacije, zove se zakon, zato što svaki put kada bacimo nešto u vazduh, ono pada na zemlju. Ovo se dešava apsolutno svaki put. Zato se na to ukazuje kao na zakon.

Kada Pavle kaže, „*Nalazim dakle ovaj zakon u sebi: kada želim da činim dobro u meni je zlo,*“ on ukazuje na prirodni zakon. On ne kaže da mu je neko dao pravilo da uvek mora da čini zlo. On kaže da postoji načelo ugrađeno u njegovo biće koje funkcioniše na sledeći način: Kada god je pozeleo da čini dobro, to ga je nateralo da čini zlo, i kada god je pokušavao da izbegne zlo, zatekao je sebe kako upravo čini zlo. Ovom načelu se Pavle nije mogao odupreti, i zato ukazuje na njega kao na zakon: Nešto što uvek funkcioniše na isti način.

Dakle, prvi zakon Deset zapovesti predstavlja legalni zakon. Drugi zakon je zakon greha i to je prirodni zakon.

Koji od ova dva je snažniji zakon? Evo šta Pavle kaže:

„Jer ono što je Zakonu bilo nemoguće, u čemu je bio slab zbog tela, to je Bog učinio, poslavši svog Sina u obličju grešnog tela, i što se tiče greha osudio greh u telu.“ (Rimljanima 8:3)

Pavle kaže da je zakon (Deset zapovesti) bio SLAB zbog tela. Na koji način je zakon bio „slab?“ Zakon je bio slab zbog toga što nije mogao da proizvede pravednost. Nije mogao da pobedi greh i zbog toga što se bavio grešnim telom (telesnim umom). Postoji zakon u telesnom umu (grešnom telu) koji se zove „zakon greha“, i kada je reč o bavljenju grešnim telom, zakon greha je snažniji od Deset zapovesti. Deset zapovesti zahtevaju dobro ponašanje, ali zakon greha prisiljava pojedinca da čini zlo. On se ne može suprotstaviti ovom zakonu i on je rob gospodara koji se zove „greh.“ Stoga, Deset zapovesti ne mogu rešiti problem greha. Prirodni zakon je UVEK jači od pravnog zakona. Pravni zakon može zahtevati i pretiti, ali prirodni zakon dolazi iznutra i prirodno ispunjava svoje zahteve. Prirodni zakon je u skladu sa

instinktima i prirodom, tako da je automatski ispunjen. Dakle, mora postojati nešto više od pravnog zakona, da bi se rešio problem greha.

Hvala Bogu što je obezbedio takvo rešenje. Apostol objašnjava zakon koji Bog upotrebljava da reši problem. On kaže:

„Jer zakon Duha života u Hristu Isusu oslobodio me je zakona greha i smrti.“ (Rimljanima 8:2)

Ovo je predivna istina jevanđelja. Bog nam je u Hristu Isusu dao drugi prirodni zakon kako bi poništio prvi prirodni zakon greha. Ovaj treći zakon se zove „zakon Duha života.“

Kakav je ovo zakon? Da li je to pravni ili prirodni zakon? Već smo videli da pravni zakon ne može da porazi prirodni zakon tako da zapovesti ne mogu da pobede ovaj zakon greha. Stoga, ako Bog želi da uspostavi drugi zakon, da bi pobedio zakon greha, onda On mora da upotrebi drugi prirodni zakon. Pravni zakon nije mogao da učini ono što je zahtevao jer je telesnost poništila njegov autoritet. Bio je „slab zbog tela.“ Ali Bog je poslao Svog Sina u grešnom telu i porazio zakon greha u telu.

Kako je On to uradio? On je to uradio tako što je uveo novi zakon u isto telo. To je bio „zakon Duha života.“ Kroz svog Duha, Bog je usadio drugo načelo u grešno ljudsko telo koje prirodno voli da čini dobro. Načelo koje uživa da ispunjava Božju volju.

Zakon greha funkcioniše na sledeći način: Moja telesna priroda voli greh, tako da, kada želim da činim dobro, uvek činim zlo.

Zakon Duha funkcioniše na sledeći način: Moja nova priroda voli dobro, tako da kada se prikaže zlo ja uvek činim ono što je dobro.

Zapazimo da je ovaj treći zakon, „zakon Duha života“, prirodan zakon kao što je to i zakon greha. Ne postoji prirodni zakon čije funkcionisanje zavisi od uputstava i pravila. Prirodni zakoni imaju ugrađenu silu, i sva uputstva i pravila u univerzumu ne mogu oboriti prirodne zakone.

Na primer, najveći autoritet na svetu može stati na obalu mora i zapovediti talasima da prestanu da talasaju, ali oni će ga ignorisati i nastaviti da rade ono što im njihova priroda nalaže. Možemo pomisliti da je to previše težak zadatak, pa neka onda isti autoritet uzme pero baci ga u vazduh i zapovedi mu da ne padne na zemlju, pa neka vidi da li će imati više uspeha. Videli smo, nije moguće zaustaviti ili oboriti prirodne zakone pomoću pravnog zakona. Zato sva pravila na svetu ne mogu sprečiti grešnika da poćini greh, zato što je zakon greha prirodni zakon u grešniku i potrebno mu je nešto više od pravnog zakona da ga nadvlada.

Dakle, zakon Duha života nije zavistan od pravnog zakona ili od pisanih pravila. Zakon Duha života funkcioniše, on proizvodi pravednost, zato što je Isus usadio sam Božji um, sam pravedni Božji život u prirodu verujućeg hrišćanina. On ovo ćini tako što daje svoj sopstveni Duh, svoj sopstveni život, svoju sopstvenu Božansku prirodu sa njenom sklonošću da uvek ćini dobro. Ovaj usaćeni život proizvodi plodove samog Božjeg života, ne zbog pravnog zakona, već zato što je to instinktivno ponašanje koje je prirodno sastavni deo Hristove prirode.

Ovo je ključna taćka u velikoj istini o Hristu, našoj pravednosti. Oni koji su orijentisani prema zakonu kažu: „mi ne možemo biti pravedni osim ukoliko držimo zakon.“ Oni prihvataju da nam je potreban Hrist da bismo bili pravedni, oni ćak kažu da nam je potrebna Hristova snaga, ali oni ne mogu napustiti pravni zakon. Oni kažu da nam je potreban zakon da bismo znali šta je ispravno a šta pogrešno, a onda moramo da odgovorimo na zakon i da traćimo od Hrista da nam pomogne da ga drćimo.

Ali istina je sledeća: Bog nam je dao sam život Svog Sina!! O, slava Bogu za takvo spasenje! On je ućinio da postanemo deo Njega, i na taj naćin, silom Svog Duha, usadio je svoju sopstvenu prirodu u nas. Dakle, mi smo pravedni bez zakona (Rimljanima 3:21), tj. bez pravnog zakona ili Deset zapovesti.

Zakon Duha života, prirodni zakon pravednosti, ispunjava naše živote dobrim delima, sa Hristovom ljubavlju i nesebičnošću, bez pravnog zakona. Ovo je pravednost koja se ne SUPROSTAVLJA pravnom zakonu Deset Zapovesti zato što su same zapovesti dobre. Ali ne zavisi od zapovesti da li će zakon Duha biti ispunjen. Deset zapovesti i dalje služe kao merilo za to da li osoba ima Božjeg Duha u sebi. I dalje služi kao staratelj koji dovodi grešnike Hristu, ali nije neophodan kao upravljačka sila u životu hrišćanina. Hrišćanima upravlja zakon koji je daleko efikasniji od deset pravila, zakon koji je daleko superiorniji od bilo čega što je ikada bilo zapisano na kamenu; njima upravlja živi Duh Samog Boga.

Ova istina je prikazana u sledećim stihovima:

„I ako biste skrenuli nadesno ili nalevo, vaše će uši čuti kako se za vama govori: To je put, idite njim.“ (Isaija 30:21)

„Ali duhovni čovek pravilno prosuđuje sve, a njega niko ne može pravilno prosuditi. Jer ko je upoznao Gospodnji um, da bi ga nečem poučio? A mi imamo Hristov um.“ (1. Korinćanima 2:15-16)

„A što se vas tiče, pomazanje koje ste primili od njega ostaje u vama, i niko ne treba da vas poučava, nego vas pomazanje od njega uči o svemu - a ono je istinito i nije laž - i kao što vas je ono poučilo, ostanite u njemu.“ (1. Jovanova 2:27)

Ovi stihovi su zapanjujući. Za većinu previše zapanjujući da bi verovali. Čitajte ih pažljivo i razmotrite ono što piše. Hrišćanin ima privilegiju da ga lično i intimno vodi i usmerava Isus Hrist. Ne samo da on ima Hristov um, već je i vođen Hristovim Duhom. Ovo je daleko efikasniji način da se proizvede pravednost nego što su to Deset zapovesti gde osoba mora do odgovori na uputstva spolja. U ovom Hristovom sistemu, čovek čini ono što je ispravno zato što to zaista želi, iznutra, iz svoje sopstvene prirode (Hrist živi u toj osobi).

Ovo je istinita poruka o pravednosti verom. Pravedni život je u potpunosti dar od Boga. On se daje onima koji će verovati u Hrista Isusa i koji će Mu se u potpunosti predati.

Oni koji su zakonski orijentisani ne mogu da prihvate da pravednost može biti data tako potpuno i efikasno kao dar. Oni smatraju da mi treba da odigramo svoju ulogu u svemu tome, da se moramo obratiti zakonu i odgovoriti na njega kako bismo bili pravedni. Zato oni insistiraju na tome da zakon mora upravljati nama. Ali spasenje je BESPLATAN Božji DAR u Hristu. To je u potpunosti Božji dar. Sve što mi možemo je da verujemo u Hrista. Sve ostalo je dar. Ako ovo nije tako onda bi čovek imao da da svoj doprinos, a onda to ne bi u potpunosti bilo Hristovo delo, to ne bi u potpunosti bio dar milosti.

Neka nam naš Otac na nebu pomogne da ovo razumemo.

19. HRIŠĆANSTVO BEZ HRISTA

Kada se realnost Hrista koji živi u Svom narodu poriče, odbija ili osporava, posledica je uvek opsednutost zakonom i ta posledica se ne može izbeći. Osoba koja želi da obožava Boga mora biti upućivana i vođena na neki način. U odsustvu živog Hrista jedino što preostaje osobi je da se drži zakona.

Dok se mi slažemo sa doktrinom da posedujemo Hristov život, nažalost, za mnoge je ovo samo teorija. Stvarna, zadivljujuća realnost Hristovog prebivanja u nama je samo prijatna doktrina, a ne nešto što ima uticaj na svaki trenutak života, na dinamično iskustvo gde se On doslovno obraća nama, deluje u nama i kroz nas, upućuje nas i poučava svakog trenutka.

U realnosti mi zavisimo od slova zakona, od pravila, zato što ne posedujemo živi zakon, Hrista u nama. Ovo je razlog za postojanje nakaznog legalizma među nama i kao što možemo videti, neizbežna posledica je ta da mnogi nisu samo fokusirani na Deset zapovesti, već se pridržavaju kompletnog Mojsijevog zakona, sa sve duvanjem u trube, svetim imenima i svim vrstama legalnih dela. Ovo je logičan sled događaja u odsustvu žive interakcije sa Hristom.

U Novom savezu, biti pod Božjom upravom, nije stvar poslušnosti Božjim pravilima, već je stvar Božjeg prebivanja u nama. Bog je u intimnom odnosu sa osobom, Božji život je u nama, ovo je ključni element pravednosti u Hristu, to je značenje pravednosti verom nasuprot pravednosti delima. Ovo je sama srž dobre vesti.

Pasus koji najjasnije ilustruje razliku između vladavine Hrista i vladavine zakona je 2. Korinćanima poglavlje 3. To je jedan od najekstremnijih pasusa u Novom savezu i, što je razumljivo, oni koji promovišu držanje zakona kao način života hrišćana pažljivo ga izbega-

vaju. Ovaj pasus me je zaista podstakao pre mnogo godina da razmišljam o mestu koje zauzima zakon, i to je bio početak mog puta ka ispravnom razumevanju mesta koje pripada zakonu.

„Koji nas je osposobio da budemo slugе novog saveza, ne pisanog zakona, nego Duha. Jer pisani zakon osuđuje na smrt, a Duh oživljuje. Ali ako je služba smrti, čija su slova bila ugravirana u kamenu, nastala u slavi, tako da Izraelovi sinovi nisu mogli netremice da gledaju Mojsijevo lice zbog slave njegovog lica, dokle ne iščezne, zar neće onda služba duha biti još slavnija? Jer ako je zakon koji donosi osudu bio slavan, mnogo je slavnija služba koja donosi pravednost. Tako je i ono što je jednom bilo proslavljeno sada lišeno slave, kad se uporedi s onim što ima uzvišeniju slavu. Jer kad je slavno ono što prestaje, mnogo će slavnije biti ono što ostaje“ (2. Korinćanima 3:6-11).

Neka svaka iskrena i poštena osoba pročita ovaj pasus. Neka ga svi moderni fariseji i doktori zakona pažljivo ispituju i pokušaju da razumeju ono što tu piše.

Hristovo upravljanje

Prvo, rečeno nam je da smo učinjeni slugama Novog saveza (ne Starog). Razlika između dva saveza objašnjena je u frazi, „ne po slovu, već po Duhu.“ Prvi savez je po slovu, i zasniva se na odnosu prema slovu zakona. Novi savez se zasniva na odnosu prema Duhu. Nemojmo biti zbunjeni u vezi značenja reči „Duh.“ „Duh“ u ovom pasusu se odnosi na Hrista Lično. U stihu 17 čitamo: *„Gospod je taj Duh, a gde je Gospodnji Duh, tamo je sloboda“* (2. Korinćanima 3:17).

Ovaj pasus govori da u Novom savezu imamo odnos sa Duhom koji je Isus Lično. Odnos i zajednica sa Isusom predstavlja suštinu Novog saveza i treba da bude fokus naše službe u svetu. Učinjeni smo slugama Novog saveza, to je ono što delimo sa drugima, na tome je fokus i naglasak u našem propovedanju, poučavanju i življenju. Ovo

stoji u suprotnosti sa službom Starog saveza. Mi nismo sluge Starog Saveza.

Ali šta je Stari savez? Stari Savez je „slovo“ i šta to znači? Stih objašnjava šta je slovo: „služba smrti napisana i ugravirana na kamenu.“ Ovo je jedan od najviše osuđivačkih stihova u Novom savezu u pogledu vladavine zakona. Oni koji odbacuju zakon vole da upotrebjavaju ovaj stih, a oni koji se drže zakona pažljivo ga izbegavaju. Međutim, treba prihvatiti Božju reč i očigledan put kojim treba ići kako bismo bili sigurni da smo ispravno razumeli. Prema stihu 11 sa ovom službom smrti je gotovo. Ovo je veoma jasno. Stihovi 12 i 13 dalje potvrđuju ovaj zaključak, da je ova služba smrti (služba zakona) ukinuta.

„Imajući dakle takvo očekivanje, nastupamo sa svom otvorenošću, a ne čak ni poput Mojsija koji je koprenom prekrivao svoje lice koje nisu mogli netremice gledati Izraelovi sinovi dok ne vide svršetak proslaznoga“ (2. Korinćanima 12-13).

Problem je u tome što je ova „služba smrti“ jasno identifikovana kao nešto što se odnosi na ono što je „napisano i ugravirano na kamenu.“ Ne može biti greške u pogledu toga na šta se ovo odnosi. Ovde se ne govori o ceremonijalnim zakonima, ovo se jasno i nepogrešivo odnosi na Deset zapovesti. Ovo je razlog zbog koga je ovaj pasus jedan od najmanje spominjanih među adventistima. Pa ipak je tu. Oni koji su napadali naša učenja u pogledu zakona nikada nisu pokušali da objasne ovaj pasus jer ne postoji način da se pošteno objasni osim da se dođe do zaključka koji mi zastupamo poslednjih godina.

Ukratko, u pasusu se kaže da je služba povezana sa Deset zapovesti bila služba Starog saveza i to je bila služba smrti. Mi, Božji narod, više nismo uključeni u tu službu jer je ona ukinuta. Naša služba je služba života, služba Duha (Hrista) koja je daleko slavnija. Kada su Deset

zapovesti bile date na planini Sinaj one su predstavljale glavnu komponentu Starog saveza. Biblija zapravo ukazuje na njih kao na „reči saveza (Izlazak 34:28).“

Neposredno pre svoje smrti Mojsije je podsetio narod na to kako ih je Bog vodio i postupao sa njima, i rekao im:

„I objavio vam je svoj savez koji vas je uputio da držite - Deset reči, koje je zatim napisao na dve kamene ploče“ (5. Mojsijeva 4:13).

Kada je Mojsije sišao sa planine noseći dve ploče (starog) saveza, slava je pokrivala njegovo lice, slava toliko slavna da je Mojsije morao da pokrije lice kako bi sakrio slavu od naroda. Međutim, slava povezana sa našom službom, službom Hristu, još je slavija.

Neka svaka poštena i iskrena osoba pročita ovaj pasus otvorenog uma. Ukoliko sam izopačio značenje pasusa pišite mi i pokažite mi gde sam to učinio. Pokažite mi gde sam napisao bilo šta što je u suprotnosti sa Božjom reči.

Zapovesti ukinute?

Sada pažljivo zapazite da u pasusu ne piše da su zapovesti ukinute. Ovde prave grešku oni koji odbacuju zakon. Čak iako se pominje ono što je napisano i uklesano na kamenu, pasus jasno kaže da je služba zakona ukinuta a ne zakon sam po sebi. Postoji razlika i razumevanje ove razlike je ključno. Ako smo u stanju da razumemo ovu razliku onda ćemo biti u stanju da razumemo i istinu u pogledu zakona koju pokušavamo da objasnimo proteklih godina.

„Služba“ ili „vladavina“ je sistem upravljanja. To je način odnosa prema ljudima i upravljanja njima. Postojala je služba povezana sa Deset zapovesti i ova služba je bila služba zakona. To je bio sistem u kome se Bog bavio svojim narodom preko pravila, spoljnih uputstava, preko „slova“ odnosno preko onoga što je napisano. Ovo je suština Starog saveza. To je bio sistem u kome je Bog spolja upravljao svojim

narodom, pomoću pravila. Srž tog sistema pravila bile su Deset zapovesti. Znamo da je Bog obećao da će u Novom savezu „upisati svoje zakone u srca“ Svog naroda. On onda više ne upravlja sa njima spolja, preko Deset zapovesti, već upravlja sa njima iznutra, preko svog Duha. To je upravo ono o čemu je Pavle pričao u 2. Korinćanima 3 glava. Slovo (upravljanje spolja) ubija, ali Duh (Hrist u nama) oživljava. Mi nismo sluge slova (pravila), već Duha (Hrista).

Ovo je sada važno: to ne znači da je zakon ukinut jer to ne piše u Bibliji. Mi to nikada nismo učili i ne učimo ni sada. To znači da je vladavina zakona ukinuta. Drugim rečima, mi više ne živimo naše živote u odnosu na zakon (čak iako zakon i dalje postoji i dalje govori istinu). Umesto toga, mi koji živimo u Novom savezu, živimo svoje živote kao odgovor na Hristov život u nama, zakon Duha upravlja nama dajući nam pravednu Hristovu prirodu. Zakon za nas ne predstavlja problem, mi smo završili sa tim sistemom upravljanja. Za nas Hrist je sve i u svemu i ovo je služba koju nam Bog daje. Dok živimo u zajednici sa Hristom, slušajući Njegov glas, razgovarajući lično sa Njim kao sa našim Utešiteljem, kao sa Onim koji nas lično upućuje u svaku istinu, mi živimo u harmoniji sa Deset zapovesti, ali ne zbog samih zapovesti, već kao odgovor na Hristovo prebivanje u nama.

Natprirodna religija

Ovde je pitanje da li Isus može ili ne može, i da li doslovno i Lično On vodi svoj narod, ličnom i prisnom vezom na duhovnom nivou, umesto na drugi način, spoljnim instrukcijama i direktivama drugih ljudi. Ovo je pravo pitanje.

Tragično je da mnogi od nas ne poznaju Hristov glas, niti su voljni da ga upoznaju. Mnogi od nas su rešeni da održe odnos sa Bogom koji se zasniva na istorijskoj prošlosti više nego na sadašnjosti. Mi smo

voljni da održavamo odnos sa Bogom na osnovu onoga što je On uradio i rekao, ali se smrtno bojimo komunikacije sa Njim ovde i sada, u ličnom, intimnom, živom odnosu gde nam se On lično obraća i mi razgovaramo sa Njim. Ono što je još tužnije jeste da su oni koji su najistaknutiji u odbacivanju ove zadivljujuće istine o Hristu koji živi u nama i koji upravlja nama iznutra, zapravo vođe naroda. To su oni koji stoje između Hrista i naroda podstičući narod da odbaci živog Božjeg sina, dok oni fokusiraju pažnju na to što je On za nas uradio u prošlosti. Umesto doslovne, žive zajednice sa Hristom oni teže da vežu ljude za zakon.

Hrišćanstvo je natprirodna religija koja se zasniva na realnosti Boga koji živi u ljudima. Usredsređena je na istinu da više nismo samo ljudi, mi smo jedno sa svemoćnim Bogom univerzuma. U čemu je smisao reći da je On naš Otac, da je On naš Bog, da je On naš život, ukoliko nemamo ličnu povezanost sa Njim gde nas On usmerava i vodi u svakom trenutku. Da li treba da zavisimo od pravila da bismo definisali naš odnos sa Njim, kao u slučaju drevnog Izraela kada su živeli pod Starim savezom?

Kada je Isus rekao „daću vam drugog Utešitelja koji će prebivati u vama zauvek,“ zar nam ovo ništa ne znači? Koja je svrha imati živog Ličnog utešitelja kada ne poznajemo njegov glas i nismo u stanju da čujemo šta ima da nam kaže? Više se ne bojim da se bavim Bogom.

Jednom mi je palo na pamet pitanje: „Šta ako mi se obrati zao duh dok težim za doslovnim razgovorom sa Bogom? Kako ću prepoznati da to nije Božji glas?“ Zbog ovakve vrste pitanja držao sam Boga na distanci i bilo je lakše da se bavim pravilima gde sam osećao sigurnost. Nisam želeo da se izlažem opasnosti u duhovnoj realnosti u kojoj ne postoje samo Bog, Isus i anđeli, već gde postoje i zli anđeli koji jedva čekaju da nekoga obmanu. Međutim, počeo sam da shvatam da sveti karakteri u Bibliji nisu imali ovakav strah. Kada je Bog pozvao Samuila kao dečaka kako to da on nije pomislio da mu se možda nije

obratio zao duh? Zašto je bio toliko samouveren da je rekao, „govori Gospode, tvoj sluga sluša?“ Kada su se anđeli pojavili Manoj, Avramu, Danilu, Iliji, Agari i mnogima drugima, kako je moguće da se oni nisu plašili da komuniciraju sa natprirodnim? Kako to da se nisu plašili da ih Sotona ne obmane? Sada kada znam odgovor vidim da su moji strahovi bili smešni, ali ja sam bio žrtva svog okruženja. Nisam bio odgojen sa razumevanjem jevanđelja koje sada imam i to je podstaklo strah u meni. Hvala Bogu što mi je otvorio oči tako da sam sada izbavljen od ovog smešnog straha. Činjenica je da Sotona ne može da ometa Božje dete. Zapravo, on se smrtno plaši onih koji su su Hristu. Kada god su apostoli pristupali opsednutoj osobi demoni bi se odmah razbežali na njihovu komandu. Mnogo puta Bog im je govorio i upućivao ih, pa ipak nikada nije bilo bojazni da bi to mogao zli duh da ih upućuje. Kada je osoba u zajednici sa Hristom odakle bi Sotona imao hrabrost da se suoči sa takvom osobom? Na taj način on bi se suprotstavio samom Hristu! Tako nešto nije moguće!

Dakle, osobi koja je ujedinjena sa Hristom, On joj se lično obraća. Čak iako čujem glas koji govori meni, znaću da je to Hristov glas. Čak iako mi se pojavi natprirodno biće znaću da je to Božji glasnik. Ja nisam Sotonin prijatelj, ja sam Božji sluga i posedujem život Njegovog Sina. Sotona nema ništa sa mnom. Ovo je apsolutna biblijska istina. „*Pokorite se, dakle, Bogu, a suprotstavite se Đavolu, i pobeći će od vas*“ (Jakov 4:7). Ne sumnjam da će me neki od onih koji čitaju ovo optužiti da promovišem spiritizam. Palo čovečanstvo je jako sklono da osudi ono što nije doživelo ili razumelo. Sotona je tako efikasno zaslepeo neke od nas da nemaju drugu opciju osim da Božju istinu proglase za zlo, a krajnja posledica će biti da Sotonina dela proglase dobrim. Kao Jevreji, mi težimo da uništimo Božje delo misleći pri tome da služimo Bogu. Neka nam Bog pomogne jer je užasavajuća stvar boriti se protiv Božjeg dela.

20. OSLOBOĐENI ZAKONA

Postoje određeni stihovi u Bibliji, naročito u Novom savezu, koje većina Adventista Sedmog Dana smatra teškim za objasniti. Moj otac, koji je bio propovednik crkve ASD, je čuo da je jedan njegov kolega propovednik rekao da ponekad, kada razmišlja o onome što je Pavle pisao, poželi da prebije Pavla. Vidite, Pavle govori neke stvari koje izgledaju kao da su suprotstavljene konceptu zakona, i kao adventistički propovednik on se ponekad osećao veoma frustriranim dok se bavio ovim izjavama. Evo primera nekih od tih izjava:

„Jer greh ne sme da vlada vama, budući da niste pod zakonom nego pod blagodaću.“ (Rimljanima 6:14)

„A sada smo oslobođeni Zakona, jer smo umrli onome što nas je sputavalo, da bismo bili sluge na novi način, po Duhu, a ne na stari način, po slovu.“ (Rimljanima 7:6)

„A ako vas vodi Duh, niste pod zakonom.“ Galatima 5:18

Najčešće, kada su Adventisti Sedmog Dana pozvani da objasne ove stihove, oni pokušavaju da ih objasne upotrebljavajući popularnu ilustraciju. Objašnjenje je da biti „pod zakonom“ jednostavno znači biti pod osudom zakona, a ilustracija glasi: ako čovek prođe kroz crveno svetlo na semaforu, on dolazi pod osudu zakona zato što ga zakon smatra krivim. Ukoliko ne prođe kroz crveno svetlo on nije pod zakonom, ali u trenutku kada prođe kroz crveno svetlo, on momentalno dolazi pod zakon.

Težak pasus

Ali ova ilustracija nema nikakve veze sa onim što znači biti „pod zakonom.“ Hajde da pogledamo izbliza 2. Korinćanima 3:7-13:

„Ali ako je služba smrti, čija su slova bila ugravirana u kamenu, nastala u slavi, tako da Izraelovi sinovi nisu mogli netremice da gledaju Mojsijevo lice zbog slave njegovog lica, dokle ne iščezne, zar neće onda služba duha biti još slavnija? Jer ako je zakon koji donosi osudu bio slavan, mnogo je slavnija služba koja donosi pravednost. Tako je i ono što je jednom bilo proslavljeno sada lišeno slave, kad se uporedi s onim što ima uzvišeniju slavu. Jer kad je slavno ono što prestaje, mnogo će slavnije biti ono što ostaje. Imajući dakle takvo očekivanje, nastupamo sa svom otvorenošću, a ne čak ni poput Mojsija koji je koprenom prekrivao svoje lice koje nisu mogli netremice gledati Izraelovi sinovi dok ne vide svršetak prolaznoga.“ (2. Korinćanima 3:7-13)

Nema sumnje u to o čemu Pavle ovde govori. Šta je to u vreme Mojsija bilo ugravirano u kamenu? To su bile Deset zapovesti. Ostatak zakona je bio zapisan Mojsijevom rukom, ali Deset zapovesti su bile ugravirane u kamenu. On nastavlja i kaže ('ako je to bilo slavno') *„zar neće onda služba duha biti još slavnija?“* U ovim stihovima Pavle suprotstavlja dve stvari. On postavlja dve stvari nasuprot jednu drugoj. Jedna je služba zakona Deset zapovesti, koju on naziva službom smrti i kaže da je ta služba bila slavna, ali kaže da postoji nešto drugo što je još slavnije i on to naziva službom duha.

Ponovo u stihu 9, on ukazuje na Deset zapovesti kao na službu osude i na službu duha kao službu pravednosti. Na kraju on kruniše svoju diskusiju sledećim rečima:

„Tako je i ono što je jednom bilo proslavljeno sada lišeno slave, kad se uporedi s onim što ima uzvišeniju slavu. Jer kad je slavno ono što prestaje, mnogo će slavnije biti ono što ostaje.“ (2. Korinćanima 3:10-11)

Kada sam bio mladi hrišćanin, neki Jehovini svedoci su došli da proučavaju sa mnom i mi smo diskutovali na temu zakona, nekad i sada. Na kraju su me usmerili na ovaj pasus i pitali „da li se ovde go-

vori o Deset zapovesti?“ Rekao sam „da,“ nisam to mogao da poreknem. Onda su me usmerili na ovaj stih, „*Jer kad je slavno ono što prestaje, mnogo će slavnije biti ono što ostaje...*“ I postavili su pitanje „šta to prestaje?“ Priznao sam da u toj fazi svog hrišćanskog razvoja nisam imao odgovor. Izgledalo je da pasus govori o tome da su Deset zapovesti prestale i neko vreme sam sedeo i gledao ove ljude. Konačno sam rekao nešto kao, „pa ne mogu da objasnim. Znam da je zakon još uvek obavezujući, ali ne mogu to da objasnim.“ I otišao sam kući pogнутe glave i posramljen.

Ali kasnije sam se vratio na ovaj pasus i čitao ga iznova i iznova i iskočilo mi je nešto što sam propustio. Postoji kritična reč u pasusu koja mi je promakla. Ova reč je reč „služba.“ Stih 7 jasno kaže da je ono o čemu Pavle govori, služba, koju on naziva „*služba smrti.*“

Koje je značenje ovog izraza “služba“, kako se koristi u pasusu?“ Umesto da kaže „služba,“ Pavle je mogao da kaže „administracija“ ili „uprava.“ To je značenje ovog izraza u ovom pasusu. „Administracija“ predstavlja sistem kontrole ili uprave. Taj sistem definiše način na koji će se ljudi ponašati i funkcionisati.

Pod zakonom mojih roditelja

Kao dečak nisam kontrolisao tok svog života. Moja majka i otac su donosili odluke i imali su neke ideje koje mi se nisu sviđale. Moja majka je, na primer, verovala u kukuruznu kašu. Ona je mislila da će nas kukuruzna kaša učiniti zdravim i snažnim tako da smo svako jutro morali da pojedemo kukuruznu kašu, i kako sam odrastao počeo sam da prezirem kukuruznu kašu. Moja majka bi stavila kašu na sto i nije bilo važno da li volimo da je jedemo ili ne, reč moje majke je određivala ono što ćemo jesti. Imala je još jedno pravilo koje sam kao mali dečak smatrao nerazumnim. To pravilo je bilo da je trebalo da se kupam svaki dan, u većini slučajeva nisam mogao reći zašto, jer kada bih

se pogledao, izgledao sam sebi prilično čisto. Ali ona je rekla da moram da se kupam svaki dan, i voleo to ili ne, morao sam da slušam, zato što je reč moje majke upravljala mojim ponašanjem. Njena reč je bila zakon koji je upravljao mojim životom. Ali pošto je to bio njen zakon, a ne moj, da li znate šta sam ponekad radio? Ponekad kada ona ne bi gledala, moja braća i ja bismo bacili kašu psu. Nismo slušali kako treba, zato što to nismo želeli, to nije bilo naše pravilo. Mogu čak i da se setim vremena, kada se kao mali dečak nisam kupao kako treba. Kupao sam se tek toliko da prođem kontrolu svoje majke!

U svemu ovome se krije važna poenta. Kada smo bili pod upravom moje majke, zato što to nije bila naša želja, zato što se to suprotstavljalo našim željama, bili smo poslušni samo onoliko koliko smo morali i ni malo više. Nismo voleli neka od pravila, i onim pravilima koja nismo voleli, bili smo poslušni samo koliko smo morali. Radili smo samo ono što smo morali da bismo prošli dalje. Naša poslušnost nije bila savršena i nije bila iz srca.

Da li je postojalo nešto loše u jedenju kukuruzne kaše? Šta je sa svakodnevnim kupanjem? Ne postoji apsolutno ništa loše u vezi sa ovim stvarima, zapravo, to su veoma neophodne stvari. Bar je pravilno kupanje. Ali molio sam se da dođe dan kada ću odrasti i kada ću moći da radim kako mi volja. Konačno je došao taj dan kada sam prestao da budem pod upravom svojih roditelja. Počeo sam da radim, da zarađujem novac za sebe, da kupujem sebi odeću i konačno sam bio slobodan da prestanem da se kupam, bio sam slobodan da prestanem da jedem kukuruznu kašu! Ali zapanjujuće je da sam se sada ponekad kupao i dva puta na dan, iako više nisam bio pod kontrolom svoje majke!

Kako sam odrastao i postajao zreliji u razumevanju, moj stav se promenio, čak se i moj ukus promenio. Kada sam shvatio stvari vezane za higijenu i zdravlje, naučio sam da cenim kupanje, sve što nisam radio kao dečak, sada radim kao čovek bez nadzora svoje majke.

Više nisam pod njenom upravom i istina je da mi to nije više ni potrebno.

Stvarni problem

Ovo mi je pomoglo da shvatim na šta Biblija misli kada kaže da više nismo pod zakonom. Kada sam bio dečak postojao je ozbiljan problem, ali u čemu je bio problem? Zašto je zakon tako teško funkcionisao dok sam bio pod upravom svoje majke, a sada je tako lako kada više nisam pod njenom upravom.

Pavle objašnjava problem u Jevrejima 8:7-10:

„Jer da je onaj prvi savez bio bez mane, ne bi bio potreban drugi. Jer prekoraujući narod, On kaže: „Evo, dolaze dani“, govori Gospod, ‘kad ću s Izraelovim domom i s Judinim domom zaključiti novi savez, koji nije kao onaj savez koji sam sklopio s njihovim praočevima onog dana kad sam ih uzeo za ruku da ih izvedem iz egipatske zemlje, jer oni nisu ostali u mom savezu, pa više nisam mario za njih’, kaže Gospod. Jer ovo je savez koji ću sklopiti s Izraelovim domom posle tih dana’, kaže Gospod. ‘Svoje zakone staviću u njihov um i upisaću ih u njihova srca. Biću njihov Bog, i oni će biti moj narod.’“ (Jevrejima 8:7-10)

On je rekao da je prvi savez imao nedostatak i da je zbog toga morao da bude uspostavljen novi savez. Ovo kaže prvi stih, ali osoba koja kaže da je zakon ukinut će reći: „Vidiš! Nešto nije bilo kako treba, postojao je nedostatak, Bog je morao da ukine zakon, morao je da ukine taj savez i umesto njega uspostavi novi savez.“ Ali zapazimo u čemu je tačno bio nedostatak. Kaže, *„jer prekoraujući narod...“* Problem u Starom savezu nije predstavljao zakon, već narod.

Kada sam bio dečak i kada je moja majka govorila, „jedi kašu“, ovo pravilo koje mi je majka nametala, donosilo je takav konflikt, da sam bacao kašu psu. Šta je bilo pogrešno između, mene, kaše, moje majke

i pravila? Šta je bilo pogrešno? Da li je kaša bila loša? Činjenica je da moja priroda nije bila usklađena sa zakonom moje majke. Nešto nije bilo u redu sa mojom prirodom u pogledu kaše i u pogledu kupanja. Nešto je trebalo da se promeni.

Sada Biblija kaže da je ovo bio problem sa prvim savezom. Bog je pronašao nedostatak u narodu. I tako je obećao da će promeniti ovaj sistem. On će uspostaviti novi sistem u kome će zakoni biti upisani u njihova srca i umove umesto na kamene ploče.

Koje zakone će upisati u njihova srca i umove? Iste zakone koje oni nisu držali. Bog kaže da nešto nije bilo u redu sa sistemom, sistem nije funkcionisao, narod nije činio ono što je trebalo da čini. Ali postojao je samo jedan način da se Bog pozabavi ovim problemom, a to je da radi na ovim ljudima. Da li je Bog mogao da se pozabavi ovim problemom na bilo koji drugi način? Šta je sa jednostavnom promenom zakona, jer je očigledno držanje tog zakona predstavljalo opterećenje za narod.

Pa, znate, to bi bilo kao kada bi moja majka rekla, „Pokušavala sam da nateram ovu decu da se kupaju svaki dan i nije funkcionisalo, znate šta, od sada niko u ovoj kući više ne mora da se kupava i to će rešiti problem.“ To bi rešilo sukob između moje majke i mene. Ja se više ne bih kupao i ona više ne bi imala problem sa mojom neposlušnošću. Međutim, učinila bi pogrešnu stvar. Preduzimanjem takvog koraka ona bi podstakla nečistoću. Uništila bi savršeno načelo. Pokušavajući da reši problem na taj način, stvorila bi veći problem.

Šta se moralo promeniti?

Ne, ne bi bilo dobro i ispravno da moja majka promeni pravila, trebalo je da se promeni moj um. Nešto je trebalo da mi se dogodi, pre nego što budem u stanju da se uskladim sa pravilom kupanja i pravilom jedenja kaše. Bilo je potrebno da odrastem. Ovo je upravo ono

što je Bog rekao da će učiniti, On je nameravao da im uvede promenu kako bi oni mogli da se usklade sa onim što su nekada mrzeli, sa onim čemu su nekada bili suprotstavljeni. Nameravao je da im da novi um i novo srce, nameravao je da ispiše zakon u njihove umove i njihova srca.

Dakle, Biblija kaže da greh ne sme da vlada vama, budući da niste pod zakonom nego pod blagodaću (Rimljanima 6:14). Biti pod zakonom, znači biti pod sistemom, gde vas zakon motiviše da uradite nešto. Zašto to radim? Zato što zakon kaže tako.

Zakon naspram nove prirode

Isus je rekao da bi trebalo da volimo svoje bližnje kao sebe same. On ide čak i dalje i kaže da bi trebalo da volimo svoje neprijatelje. Hrišćanin počinje tako što kaže, „Voleću svoje neprijatelje.“ Ali zašto će voleti svoje neprijatelje? Da li zato što reč tako kaže, da li zato što pravilo tako kaže? Da li je to razlog zbog koga je Isus voleo svoje neprijatelje? Da li zato što je zakon tako zapovedao ili zato što Ga je njegova priroda navodila da tako čini? A zašto Bog voli svoje neprijatelje? Da li zato što postoji pravilo koje kaže Bogu da voli svoje neprijatelje? Odgovor koji tražim i koji bih voleo da razmotrite je da Bog voli svoje neprijatelje zato što ne može drugačije, zato što je On takav. Ne možete biti drugačiji od onoga što sami jeste.

Jedna od stvari koju najviše prezirem od svih jeste homoseksualnost. Od same pomisli na to počnem da se tresem. Ako bi mi neko rekao da ću jednog dana učestvovati u homoseksualnom činu, ja bih tu osobu smatrao za neprijatelja, zato što toliko prezirem tu ideju. To je moja priroda, ja sam takav i ne mogu biti drugačiji. Nije mi potrebno pravilo da mi kaže, „ne smeš da imaš intimne odnose sa drugim čovekom.“ Ako biste mi dali takvo pravilo, uvredili biste me, jer je to tako mrsko mojoj prirodi. Isto tako, Bogu nije potrebno pravilo da mu

kaže da treba da voli bilo koga, On ne može činiti drugačije, jer je to ono što On jeste.

Sada, da li je Božji plan, da bi hrišćani trebalo da proizvedu pravedno ponašanje, zato što nam pravila vise iznad glava? Zato što kazne čekaju da nas tresnu? Apsolutno ne. Hrišćani će biti u harmoniji sa zakonom, hrišćani će biti poslušni zakonu i radiće to savršeno kada su pod ispravnom upravom. Bog kaže da će nam dati novo srce i da će to proizvesti pravednost. Ali dok smo god motivisani zakonom, dok god smo poslušni zato što pravila tako nalažu, to znači da naša priroda nije promenjena. Mi funkcionišemo na osnovu spoljašnjih pobuda i motiva i istorija Božjeg naroda je pokazala da to tako neće moći da funkcioniše.

Svinje nisu mnogo popularne među ljudima koji dolaze iz okruženja crkve ASD, ali svinje imaju svoje mesto, one imaju svoju ulogu kao čistači otpada. Jedna od stvari koju svinja najviše voli je da se valja u blatu. To je priroda svinje, ona je tako rođena. Ne možete kriviti svinju za to što ona jeste. Ali pretpostavimo da ste dobili na poklon malo prase i da ste ga poslali u školu, gde će svaki dan da uči „nemoj da se valjaš u blatu.“ Pošaljete ga u školu na deset godina i ono svaki dan uči „nemoj da se valjaš u blatu.“ Nakon deset godina, obrazovana svinja sa diplomom izlazi iz škole hodajući putem. Deset godina je učila da ne treba da se valja u blatu i nailazi upravo na jednu blatnjavu jarugu. Šta će uraditi? Zašto baca svoju jaknu, kravatu i diplomu niz vetar i baca se u blato? Jer od dana kada se rodila postoji nešto u tom svinjskom srcu što govori svinji „blato je najbolja stvar na svetu.“ To je usađeno u svinju i ne može se obrazovanjem izbaciti iz svinje.

Na isti način, greh se ne može obrazovanjem izbaciti iz grešnika. Grešniku se može stalno iznova i iznova govoriti, „moraš prestati da piješ alkohol, moraš prestati da biješ svoju ženu, moraš prestati da činiš zlo ili ćeš otići u pakao,“ on može biti ukoren ili obrazovan, ali znate šta će se dogoditi? On će početi da se oseća sve više krivim, ali

neće prestati da radi ono što je radio, zato što zakon ne može da promeni prirodu neke osobe! Sve što zakon može je to da vam kaže „da ste osuđeni, da ćete umreti“, zakon može samo reći „ne ukradi“, a kada ukradete, zakon vas osuđuje: „Lopove! Umrećeš!“ Zakon kaže „ne ubij“ i vi ubijete, a zakon kaže: „Ubico! Umrećeš“ zakon vam ne može ni malo pomoći, on vam samo može pokazati gde grešite i šta radite pogrešno. Zakon može definisati greh i može osuditi grešnika, ali mu ne može pomoći.

Dakle za telesnu osobu, biti pod zakonom znači, biti pod upravom nečeg spoljašnjeg, nečeg što vas primorava da se ponašate na određeni način, koji se suprotstavlja vašoj prirodi.

Ali Biblija kaže da hrišćani nisu pod zakonom, nama ne upravlja zakon. Šta je to što upravlja hrišćaninom i određuje kako će da se ponaša? To je Božji Duh. Mi imamo novi um, mi imamo Hristov um. Isusu nije trebalo pravilo da mu kaže kako da čini dobro, kako da voli ljude. On je jednostavno živeo Svoj normalan život, prema ljubavi iz svog srca, i pravednost bi se pojavljivala svuda kuda bi otišao. On nije mogao da čini drugačije i obećao je, „daću vam svoj um i svoje srce, kako biste stvari koje niste mogli da činite, sada bili u stanju da činite prirodno i spontano (Rimljanima 8:4).“

Možda će sa brzim napretkom tehnologije jednom biti moguće da uzmete mačku izvadite joj mozak i presadite ga u glavu svinje. I bez ijednog dana obuke i obrazovanja, ova svinja sa mozgom mačke hoda putem i nailazi na blatnjavu jarugu. Ona hoda kao svinja, izgleda kao svinja, ima boju glasa kao svinja, iako će možda pokušati da kaže „mjau.“ Ona dolazi do ove jaruge sa blatom i šta radi? Pažljivo izbegava blato, jer iako ima svinjsko telo, ona ima mozak mačke. Telo je svinjsko, ali pošto je mozak drugačiji, a mozak upravlja telom, svinja izbegava blato i više ne treba da joj govorite, „ne treba da se valjaš u blatu.“ Ova svinja više nema želju da to radi, i ako biste je bacili u

blato, ona bi, na vaše iznenađenje, izvodila razne akrobacije, pokušavajući da to izbegne.

Dakle, Biblija naglašava da je ključna stvar vrsta prirode koju imamo. Mnogi adventisti su grešili pokušavajući da budu poslušni zakonu, pokušavajući da budu poslušni pravilima i više su se fokusirali na ono što treba ili ne treba da čine, nego na razvijanje odnosa sa Bogom i Njegovim Sinom koje bi dovelo do promene njihove prirode. Oni su obrnuli redosled i prioritete. Sve što zakon može je da nas edukuje i da nam pomogne da malo bolje shvatimo šta zadovoljava Boga, ali nam ne može pomoći i ne bi trebalo da predstavlja upravljačku silu u našim životima.

Videli smo to kod naše dece, mi im kažemo da urade nešto što vole, nešto što je u skladu sa onim što žele da rade, onda nemamo problem, ali kada im kažemo da urade nešto što ne žele, oni će vući svoje noge i gundati, zato što njima upravlja pravilo koje se suprotstavlja njihovoj volji. Božji zakon je suprotstavljen telesnom ljudskom srcu, i Bog zna da ova vrsta programa ne bi mogla da proizvede nešto što je istinski dobro. Nije doneo rezultate, iako je doneo kozmetičku, spoljašnju poslušnost.

Kada se Mojsije ili neko od proroka nalazio u blizini, ili kada su osećali da ih Bog posmatra, ljudi su pokušavali da budu poslušni, ali kada bi osetili da mogu da se provuku, vraćali bi se svom prirodnom ponašanju.

Recimo da čovek koji je alkoholičar počne da dolazi u crkvu, i članovi crkve počnu da ga kritikuju zbog pijenja alkohola i insistiraju na tome da mora da prestane sa tim. Oni pominju patnju kroz koju prolaze njegova deca i žena, i on pomisli „znate, biću bolji, pokušaću, radiću naporno.“ Tako se pridruži društvu anonimnih alkoholičara ili nečem sličnom. Snagom svoje volje on može prestati da pije alko-

holna pića, ali kada prođe pored bara, to će ga skoro kao magnet privući, zato što njegova priroda nije promenjena. To nije pobeda koju Bog želi da imamo.

Nije namenjen pravedniku

Postoji interesantan stih u 1. Timoteju 1: 8,9, koji glasi:

„Znamo da je Zakon dobar ako ga čovek primenjuje kako treba, svestan toga da zakon nije namenjen pravedniku, nego bezakonicima i nepokornima, bezbožnima i grešnima, nevernima i onima koji skrivaju ono što je sveto, ubicama očeva, majki i drugih ljudi, bludnicima, muškarcima koji ležu s muškarcima, *trgovcima ljudima, lažovima, onima koji se lažno zaklinju, i svima drugima koji čine ono što se suproti zdravom učenju.“ (1. Timoteju 1:8-10)

Ljudi koji odbacuju Subotu, često upotrebljavaju ovaj stih i kažu, „vidite, ovde se kaže da Subota nije za pravednog čoveka, tako da ako ste hrišćanin, zakon nije za vas.“

Neko vreme nisam razumeo o čemu govori ovaj stih, ali bih se suprotstavljao ideji da zakon nije namenjen hrišćanima. Ali pravilno razumevanje ovoga što su govorili je ispravno, jer Biblija tako kaže, „zakon nije namenjen pravedniku.“ Ali pitanje je, šta to zaista znači? Evo još jedne ilustracije za koju mislim da će razjasniti neke stvari.

Na Jamajci, gde ja živim, u Mančesteru, zemlja je crvena i kada dospe na odeću teško se skida. Zemljište je bogato aluminijumom, i takvo zemljište je veoma crveno. Ako šetate napolju po blatu, dok pada kiša, i unesete blato u kuću na patos, jako je teško da se patos opere. Žene ne vole da vide crveno blato na podu i ponekad, kada treba da dođu gosti, a napolju je kiša, moja žena stavi znak na vrata, na kome piše, „Ne zaboravite da obrišete svoje cipele.“

Primetio sam da ona postavlja znak samo kada se radi o nekoliko ljudi. Zašto je to tako? Zato što postoje neki ljudi koji nisu navikli da

brišu cipele. Znak ili zakon postaje neophodan zbog nekih ljudi čija priroda je suprotstavljena zakonu. Njihov stav je učinio pravilo neophodnim, kako bi se sprečilo prljanje.

Međutim, postoje neki ljudi koji uvek brišu svoje cipele, koji se izuvaju pre nego što uđu u kuću, naročito kada je napolju blato. Ovim ljudima nije potreban znak. Kada dođu drugi ljudi, onda će biti potrebno da se stavi znak. Dakle, video sam da zakon nije namenjen pravednoj osobi, takvoj osobi nije potreban zakon da joj kaže kako da se ponaša, zato što ta osoba ima promenjenu prirodu. Takvom osobom ne upravlja zakon. Nije potrebno da neko ide iza takve osobe i govori joj, „moraš da se kupaš, moraš da jedeš kašu, moraš da brišeš svoje cipele.“ Zato što takva osoba već ima prirodu zbog koje radi stvari koje su ispravne.

Ali osobi koja nema promenjenu prirodu, trebaju pravila. U društvu mora da vladaju red i disciplina, u suprotnom, anarhija bi preplavila svet i zato je Bog načinio zakon, pre svega da nas edukuje o tome šta je greh, i drugo, da uspostavi standard ponašanja, kako bi se i u najbezbožnijem sistemu mogli održati red i disciplina. Ali Božji ideal za Njegov narod i ono što će nas spasiti, nije takva vrsta poslušnosti. To nije poslušnost gde vaše telo čini jedno, a vaše srce nešto sasvim drugo.

Da li Bog očekuje od nas da primoravamo svoja tela da se ponašaju na način koji se suprotstavlja željama našeg srca, dok frustriranost izjeda naše duše, kako bismo stigli do zlatnih ulica i palata od slonovače? Kakvo bi to oslobođenje bilo? Da li na to Bog misli kada govori o pobeđi? Apsolutno ne.

Pod blagodaću

Dakle, Pavle kaže da smo izbavljeni od zakona, da više nismo pod zakonom, već pod blagodaću. Šta je blagodat? Rekli smo da blagodat

predstavlja Božju nezasluženu naklonost i dobrotu, ali smo mi ograničili ovu blagodat samo na stav dobre volje, sa Božje strane. Međutim, Božja blagodat uključuje svaki dar koji dolazi od Boga, zar ne? Koji od Božjih darova mi zaslužujemo? Da li je dar Božjeg Sina delo Božje blagodati? Šta je sa Njegovim Svetim Duhom? Sve što nam je Bog obezbedio, uključeni je u Božju blagodat. Pod blagodaću imamo Božji život, Božju silu, imamo Božji um. Kada smo pod blagodaću, greh više ne vlada nama. Kada nama upravlja Božji Duh biće nam mnogo teže da pogrešimo, nego što bi meni bilo da postanem homoseksualac. Greh je toliko odvratan Hristu, da kada Njegov um zaista postane vaš um, greh po prirodi postaje vaš neprijatelj, vaše srce više ne želi greh.

Biblija kaže o Isusu, „voleo si pravednost i mrzeo bezakonje.“ Kada Njegov um postane naš um, i mi ćemo voleti pravednost a mrzeti bezakonje. U jednom potezu, što dve hiljade godina edukacije nije moglo da učini, Bog će učiniti za one koji Mu dopuste da dođe i prebiva u njima.

To što su pod zakonom, navodi mnoge hrišćane da veruju da je put do pobeđe oponašanje Hrista. Pogledaj šta je Isus činio i ako možeš da oponašaš to, ako možeš da učiniš sve na isti način kao On, onda ćeš nadvladati greh. Ali ovim načinom razmišljanja zanemaruje se vitalan element, a to je, da se naše srce razlikuje od srca koje je Isus imao i ima. Ono što nam je potrebno nije da oponašamo Hrista, već da imamo Hrista u svojim srcima. Hrist kaže, „ti to ne možeš učiniti, ali ja ću to učiniti u tebi. Ukoliko mi dopustiš, doći ću u tvoje srce i učiniću za tebe sve ono što ti ne možeš.“ Nije nam potrebno oponašanje, potrebna nam je zamena. Njegov život za naš život, njegov um za naš um.

Bez obzira na to koliko dobro razumemo zakon i kako nam je zakon propovedan, bez obzira na to koliko krivicu osećali i koliko nas

savest grizla, nikada nećemo postati bolji, osim ukoliko ne primimo novo srce kao dar od Boga.

Tako Biblija kaže, *„Ako je neko u Hristu, novo je tvorenje. Ono što je staro prošlo je, i evo, novo je nastalo.“* (2. Korinćanima 5:17)

Jevanđelje je centralno učenje hrišćanstva. Zapravo, sa pravom možemo reći da ne postoji istina u Bibliji koja ne nalazi svoje uporište u jevanđelju. Reč „jevanđelje“ označava „dobru vest“ i ovaj fokus na dobru vest je ono što odvaja hrišćanstvo od bilo koje druge religije. Dok se druge religije fokusiraju na to kako možemo pronaći put do Boga, hrišćanstvo objavljuje da je Bog pronašao put do nas i pozabavio se svim faktorima koji su nas odvajali od Njega.

Osnove jevanđelja

Kroz Svog Sina Isusa Hrista, Bog je vratio čovečanstvo Sebi. Hristovim utelovljenjem, životom, smrću i sadašnjom službom, Bog je uklonio sve prepreke koje su stajale na putu čovečanstvu da se u potpunosti pomiri sa Bogom. Hristovo delo u naše ime može se ukratko sumirati u tri tačke:

- Božja ljubav prema nama se otkrila u daru Isusa Hrista. (Jovan 3:16)
- Hrist je otkrio Boga životom koji je živeo. (Jovan 1:18; Jovan 5:20)
- Hrist je prošao kroz naša iskustva kako bi mogao da nas predstavlja. (Jevrejima 2:16-17)